

Adlešiči vabijo

V nedeljo tradicionalno srečanje internirancev in vojnih invalidov

ADLEŠIČI — V nedeljo, 7. avgusta, bo v Adlešičih tradicionalno srečanje internirancev in vojnih invalidov.

Na slovesnosti, ki se bo začela ob 16. uri, bodo borci in kurirji iz pobratene hrvaške krajevne skupnosti Prilišče — Vukova gorica (ti so med NOB vzdrževali kurirsko zvezo med Slovenijo in Hrvaško) odkrili pred kulturnim domom kip partizanskega kurirja, delo kiparja Janeza Krajncja; kip so Adlešičanom podarili prebivalci pobratene krajevne skupnosti Stara Ljubljana. Še živečim internirancem iz adlešičke krajevne skupnosti bodo podelili plakete, v kulturnem programu pa bosta nastopila domači pevski zbor in recitatorska skupina.

V okviru srečanja bo v kulturnem domu v Adlešičih odprta razstava del slikarjev iz krajevnih skupnosti Stara Ljubljana in Mišče-Kolovrat iz Zagorja ob Savi, s katero Adlešičani že vrsto let uspešno sodelujejo zlasti na kulturnem področju. Ob tej priložnosti so v Stari Ljubljani izdali zbornik „Rdeči Adlešiči“.

BRIGADIRJI ČISTILI PAŠNIKE — Prav nič prijetno ni delati v tej poletni pripeki. Če pa je treba zraven še kuriti, je dvakrat vroče. In tako so se pretekli četrtek počutili tudi brigadirji iz mladinskih delovnih brigad Stane Žagar in Džira Kiš — obe delata na mladinski delovni akciji v Suhi krajini — ko so čistili pašnike pri Starem Logu na Kočevskem. Kljub hudi dvojni vročini pa so uspešno zaključili udarniški dan. (Foto: J. Simčič)

PRIŠLI BRIGADIRJI

VETERNIK — Predstavniki krajevne skupnosti Boštanj, občinskih družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine so v ponedeljek sprejeli brigadirje zvezne delovne akcije Kozjansko. Krajanom bodo v tem mesecu pomagali pri izkopih za vodovod. Prvi dan je prišla brigada Slava Klavora iz Maribora, pričakujejo, da bosta v tem delu sevniške občine delali dve brigadi.

Izguba ni prišla kar tako

Vzrokov za izgubo Gokovega tozda IGM Kanižarica je veliko — Obsežen sanacijski program — Kamnolom izčrpan

KANIŽARICA — Zaradi izgub, ki izvirajo iz preteklih let in ob nepopolnih sanacijah še vedno povzročajo izgubo, so v Gokovem tozdu IGM Kanižarica, katerega glavna dejavnost zajema proizvodnjo betonskih izdelkov, stranska pa predelavo kamna, pripravili sanacijski program za odpravo vzrokov izgube v preteklem letu.

Največ težav ima tozda s prodajo opažnih betonskih plošč, medtem ko ostale izdelke, predvsem iz kamnolomov, prodajajo na tržišče, ki zajema Belo krajino, Dolenjsko, Kočevsko in del sosednje Hrvaške, brez večjih problemov.

Vzrokov za izgubo, ki je leta 1981, torej potem, ko se je IGM odcepila od Rudnika Kanižarica, znašala nad 8 milijonov, preteklo leto pa več kot 6 milijonov dinarjev, je veliko. Med drugim gre za neizkoriščene obstoječe proizvodne zmogljivosti in nedoseganje plana proizvodnje, neizkoriščene zmogljivosti napačnih investicijskih odločitev,

težave pri prodaji izdelkov in nekurantne zaloge. Pri IGM poudarjajo kot razlog za izgubo tudi neusklajenost cen, saj razkoraka med rastočimi cenami repromateriala in energije ter odobrenimi cenami ni bilo moč pokriti z notranjimi rezervami. Veliko obremenitev za tozda je pomenila tudi povečana amortizacijska stopnja, ki je lani znašala za 90 odst. več kot leto poprej. Velike obveznosti so imeli tudi z investicijami v preteklih letih. Ne nazadnje pa ne gre prezreti visokih stroškov vzdrževanja in pogostih okvar, boljših izostankov in nesreč pri delu ter zastojev zaradi dobave nekaterih materialov in rezervnih delov.

Izguba preteklega leta je sicer dokončno pokrita z dolgoročnimi sanacijskimi krediti, za bodoče pa sanacijski program predvideva pročitvev tržišča, da bi še opažnobe-tonske plošče bolje v prodajo. Prav tako bodo morali najti dodaten pro-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Neurje povzročilo milijonsko škodo

V novomeški občini je ponekod uničenih 80 odst. pridelka — Po prvih podatkih je škoda za več kot 60 milijonov dinarjev — Tudi trebanjski občini ni prizaneslo, škoda je predvidoma za dobrih 20 milijonov dinarjev

NOVO MESTO — Dan po neurju, ki se je 24. julija zvečer razbesnelo po večjem delu novomeške občine, je občinska komisija na terenu ugotavljala škodo. Najbolj so uničeni vinogradi in poljščine na Vrhu pri Pahi, Grčevju, Herinji vasi in Štravberku, kjer ponekod ni ostalo niti 20 odst. pridelka.

Na več koncih novomeške občine je neurje podiralo drevje, opore vinske trte, večjo škodo pa je povzročila tudi toča, ki je klestila zlasti v vzhodnem delu občine, v vaseh Gradisce, Mokro polje, Praproče, Polhovica, Loka, Gor. Stara vas, Pristava, Dol. Vrhpolje, Orehovica, Drča, Apnenik, Mali in Veliki Ban, Vrbovci in v predelu Čestnjic okrog Grčevja za Trško goro.

Poškodovani so nasadi trte, sadnega drevja, koruze, krmne pese, korenja in ovs, vrtnine in ajde. V lastni kmetijski proizvodnji zadruženega tozda Brazda je neurje podirilo betonsko hmeljsko žičnico na 11,2 ha in na 29,7 ha hmelja potrgalo vrvice s trtami. Menijo, da je na pridelku za okrog 6 milijonov dinarjev škoda, na objektu pa je škoda po prvih ocenah za 13 milijonov dinarjev. Razen tega je neurje vzelo še 35.000 dolarjev, ker je bilo 70 odst. te proizvodnje namenjene izvozu.

Ista nevihta je hudo prizadela tudi zadržni sadovnjak na Brezovici, kjer je 18 hektarov nasada jabolk. Okrog tretjino pridelka je povsem uničenega, ostala jabolka so

(Nadaljevanje na 2. strani)

VETER SKORAJ ZRUŠIL ZIDANO SKLADIŠČE — Vihar, kakršnega v trebanjski občini ne pomnijo, je najbolj prizadel skladišče za krompir v Šentlovrencu. Dvignilo je pločevinasto streho in jo tresčilo na tla, delno so se porušile stene požarnega zidu, udrl pa se je tudi strop. Za ilustracijo, kakšno moč je imel veter, naj povemo, da je veter nosil tudi betonsko kapo od dimnika.

„Viza“ za reformo

V skupščini SFRJ potrdili dolgoročni program gospodarske stabilizacije — Kakovostne spremembe

Minuli teden je dolgoročni program ekonomske stabilizacije doživel po široki razpravi polno podporo tudi v skupščini SFRJ. Na vrsti je njegovo „prevajanje“ v čisto konkretne ukrepe ekonomske politike.

Dolgo, skoraj predolgo je zorelo spoznanje, da so v našem delu in vedenju pa tudi v pojmovanju potrebne korenite spremembe. Za ugotovitev, da ne delamo, kot bi morali in kot bi lahko, smo porabili toliko časa, da se je že leta skripajoči jugoslovanski gospodarski voz doma ustavil. Naloga, ki nam jih zastavlja dolgoročni program ekonomske stabilizacije, so zelo zapletene in težke. Mednarodne razmere niso najugodnejše, slabosti pri delu ne bo mogoče odpraviti čez noč, računati pa je treba tudi z nerazumevanjem in celo upiranjem. Posebej je treba poudariti, da bo uresničevanje programa terjalo ne samo nujno spremembo navad in obnašanja, ampak tudi spremembo položaja nekaterih činiteljev in sil, ki se bodo krčevito borili za dosežene pravice in položaj in se tudi zoperstavljali novim odnosom in rešitvam.

Treba je torej računati, da se bomo srečevali tudi s težavami pri spremembi družbene zavesti in zavesti vsakega posameznika, ki sta se oblikovali v obdobju na šibkih temeljih zgrajene blaginje. Ne gre namreč za nikakršne muhe enodnevnice, ampak za korenite spremembe, za to, da se bo delalo in žvelo na za nas nov, vendar logičen in neizbežen način.

Naslonitev na svoje sile ne bo okrepila samo gospodarskih, ampak tudi družbene odnose so-

cialističnega samoupravljanja. Dolgoročni program ekonomske stabilizacije odpira vrata za pogoje, v katerih bodo imele ekonomske zakonitosti večji in bolj vsestranski vpliv na gospodarsko prakso. Vsako delo in opravilo bo moralo biti deležno družbene verifikacije tudi na temelju ekonomskih in tržnih meril, ki lahko edina pokažejo, ali je določeno delo vredno družbenega priznanja in podpore.

Vsekakor je treba poudariti tudi, da dolgoročni program ekonomske stabilizacije upošteva tak sistem socialističnega samoupravljanja, kot ga določajo ustava, zakon o združenem delu in dokumenti SZDL, sindikatov ter ZK. To dejstvo zapira možnosti za vse spekulacije, katerih nosilci zagovarjajo tezo, da bi bilo treba zamenjati ustavni in samoupravni položaj delavcev.

Kot rečeno, je program ekonomske stabilizacije doživel vso podporo. Toda takšno podporo so nič kolikokrat doživljali tudi drugi dokumenti, sklepi in resolucije, ki ga je zagotovilo, da bo tokrat drugače, da bo dolgoročni program gospodarske stabilizacije, ki ga je nekdo posrečeno imenoval kar „viza za reformo“, tudi uresničen?

To zagotovilo bi moralo biti v vseh, ki mislijo, da je poleg današnjega tudi jutrišnji dan. Ali kot je slikovito povedal Vidoe Žarković: „Doselej smo se nešteto krat lahko prepričali, da revolucija ni dvakrat ponudila priložnosti niti eni generaciji in nobeni idejno razrednopolitični instituciji. Naša priložnost je v uresničenju tega programa. Z vsemi delovnimi ljudmi smo na izpitu, ki nima ponavljanja.“

Pripravil: M. B.

Znanje tistim, ki si ga želijo

Prevelik osip pri usposabljanju komunistov iz Posavja — Manj andragoških prijemov

BREŽICE — Za širitev idejnopolitičnega usposabljanja v osnovnih organizacijah ZK so vse bolj uspešna prizadevanja, posebno v prvem pokongresnem letu je na sestankih OO ZK več idejnoteoričnih razprav.

Testiranje vseh udeležencev usposabljanja pred pričetkom in neposredno po končanem usposabljanju je pomembno za ugotavljanje kakovosti dela v političnih šolah in na seminarjih, zato naj bi ga nadaljevali pri spremljanju družbenopolitične dejavnosti in uspešnosti teh komunistov v družbeni praksi.

V razpravi o poročilu o idejnopolitičnem usposabljanju komunistov iz Posavja v sezoni 1982/83 so v medobčinskem študijskem središču politične šole CK ZKS za Posavje 27. julija v Brežicah ugotovili, da priprave predavateljev obravnavajo preveč vsebinsko, premalo pa metodološko. Manjka andragoških prijemov in izmenjave izkušenj pri usposabljanju.

Osip slušateljev je vse prevelik in tega si ZK ne bi smela več dovoliti. V osnovnih organizacijah ZK kaže poiskati res tiste, ki bi bili potrebni takega usposabljanja in si ga tudi želijo. Za boljše uspehe pa je nujno kakovostno delo v OO ZK. Od 2985 komunistov, ki so v Posavju povezani v 206 osnovnih organizacij, jih je lani uspešno končalo eno izmed desetih oblik usposabljanja le 242. V Krškem ni bilo seminarja za novo-

sprejete člane ZK že dve leti zapored, v Sevnici pa kar tri leta. V Brežicah in Sevnici že dve leti ni bilo občinske politične šole. Vse tri srednje šole v Posavju naj bi za delo marksističnih krožkov pridobile tudi predavatelje MŠC oz. druge družbenopolitične delavce.

P. P.

MARKO BULC ČASTNI OBCAN TREBANJSKE OBCINE

TREBNJE — Na zadnji seji trebanjske občinske skupščine so delegati sprejeli sklep, da naziv častni občan občine Trebnje letos podelijo Marku Bulcu, predsedniku Gospodarske zbornice Slovenije. Predsedstvo občinske skupščine in občinske konference SZDL sta predlagala Marka Bulca za častnega občana trebanjske občine zato, ker je veliko prispeval k razvoju trebanjske občine v povojnem obdobju.

33. gorenjski sejem

kranj, 5. — 15. 8. '83

- velika ponudba in pregled blaga široke potrošnje po nižjih cenah in ostalih ugodnostih
- dostava, kreditiranje, razprodaje
- kmetijsko gozdarska mehanizacija
- tradicionalni zabavnoglasbeni sejmski večeri (vsak dan od 19. do 24. ure, ob sobotah do 01. ure)
- gostinske posebnosti: žar, morske ribe, domača vina
- bančne storitve — dinarske in devizne opravlja na sejmu Beogradska banka

Neurje...

(Nadaljevanje s 1. strani)

tako poškodovana od toče, da bodo le za industrijsko predelavo. V tem sadovnjaku je škode spet za 2 milijona dinarjev.

O večji škodi poročajo še iz raznih naselij okrog Sentjerneje, kjer je lomilo dreve, ruvalo drevesa, razkrivalo strehe, podiralo kozolce in druga kmečka poslopja. Toča je bila ponekod debelejša od običajnih jajc.

Komisija ocenjuje, da je v družbenem sektorju na pridelkih in objektih za 27.925 milijona dinarjev škode, v zasebnem sektorju pa na pridelkih za nekaj nad 30 milijonov dinarjev. Nadaljnjih 5 milijonov škod pa so ugotovili na objektih in strehah v zasebnem sektorju.

R. B.

TREBNJE - Kot smo že poročali, je neurje, ki je po naših krajih divjalo v nedeljo, 24. junija, veliko škodo napravilo tudi v trebanjski občini. Po doslej znanih podatkih je škoda za več kot 20 milijonov dinarjev (dve milijardi starih dinarjev), od tega 14 milijonov dinarjev na zgradbah, skoraj 4 milijone dinarjev na kmetijskih površinah in za 2 milijona dinarjev je škoda v gozdovih.

Neurje je najhuje prizadelo krajevne skupnosti Veliki Gaber, Šentrupert, Velika Loka, Knežja vas in Svetinje. Manjša škoda je bila tudi v ostalih skupnostih. Najhuje je veter razsajal v vaseh Cesta, Mali Gaber, Zubina, kjer je neurje poškodovalo ali podrla vse kozolce. Precej škode je tudi na pomožnih poslopih in na stanovanjskih hišah. Najhuje pa je poškodovano skladišče krompirja Kmetijske zadruge Trebnje v Šentlovrencu, kjer je odneslo pločevinasto streho. Precejšnje škodo je bilo tudi na stehi prodajalne IGK v Trebnjem in na menzi tozda IMV na Mirni ter na stehi trebanjske galerije. Skupaj je bilo porušenih 31 kozolcev, okoli 50 poškodovanih, na ostalih objektih pa je bilo razbitih tudi 200 tisoč kosov opeke.

Neurje je klestilo po poljih, kjer so precej prizadeti posevki koruze, fižola in drugih poljščin, precej škode pa je tudi v sadovnjakih. Posredno je kmetijstvo utrpelo škodo tudi zaradi podrtih kozolcev, kjer se prav zdaj suši pšenica.

Podatki o škodi so bili sorazmerno hitro zbrani, saj so se, takoj po koncu neurja sestali štabi civilne zaščite in skupaj s patroljami milice ugotavljali posledice. Za naslednji dan so sestali predstavniki izvršnega sveta in civilne zaščite ter formalni komisije za ugotavljanje škode. Na srečo je tudi to pot delovala samozaščita ter solidarnost med občani, ki so drug drugemu pomagali.

J. S.

PODRTO HMELJIŠČE - Samo to je ostalo od množice beton-skih stebrov po hudem neurju 24. julija zvečer. Zadržno hmeljišče pri Šentjerneju je povsem na tleh, žice so potrgane, pridelek pa uničen. (Foto: R. Bačer)

Izguba ni...

(Nadaljevanje s 1. strani)

izvodni program za prazne proizvodne prostore ter z organizacijskimi in tehnološkimi ukrepi zagotoviti nemoteno proizvodnjo, izboljšati kadrovske strukture, uskladiti cene ter dodatno investicijsko vlagati za odpravo ozkih grl.

Večji problem, ki pesti IGM, je izčrpanost kamnoloma v Njarcju. Širitev je le delno uresničljiva in kratkoročna ob velikih stroških premika daljnovo, poglabitev pa zaradi talne vode ni izvedljiva. Prav bližina kamnolomov je za tozde še kako pomembna postavka, saj močno znižuje stroške, ki bi sicer nastali ob prevozu iz bolj oddaljenih kamnolomov.

M. BEZEK

PREDELAVA ODPADKOV - MANJŠI UVOZ

METLIKA - Ker morajo v Novoteksovem tozdu Pr. dlnica v Metliki uvažati vso volno, so se odločili, da bi odpadke predilnice predelovali doma ter tako prihranili marsikatero devizo. Predvidevajo, da bi to nalogo uresničili v dolgoročnem obdobju, kajti predelava odpadkov pomeni novo investicijo v predilnico, četudi kader in zidove že imajo in gre le za vlaganje v opremo. Čeprav se ne vedo, kdaj bi se lahko začela predelava, pa v Novoteksovem tozdu zadnje leto skrbno skladiščijo odpadke, ki se jih v letu dni nabere kar za 150 ton.

Sami, četudi bližje doma

Metliški taborniki so se letos prvič odločili za taborjenje - Sotore postavili v Adlešičih

ADLEŠIČI - 18 medvedkov in čebelic, tabornikov in tabornic Odreda dveh krovkarjev iz Metlike je preteklo soboto zaključilo enotensko taborjenje ob Kolpi v Adlešičih. To je bil že četrti tabor metliških tabornikov, ki pomeni zaključek dela ob koncu šolskega leta, a prvi samostojni, saj so pretekla leta taborjenje združili z izolskimi taborniki.

Odziv na letošnji tabor je bil majhen, saj se je starišem cena 2.000 din zdela previsoka, zlasti zato, ker je bilo taborjenje v bližini domačega kraja. Ker pa se sami financirajo, manjša cena ne bi bila sprejemljiva. „Res je, da smo pretekla leta taborili dlje od doma, pri Kobaridu, na Pohorju in pri Cerknici, a smo se takrat lahko zanesli na bolj izkušene Izolčane,“ je povedala starišinka Marjana Smrekar. Letos pa so se odločili, da bodo preverili, če so dovolj sposobni za samostojno taborjenje, a ker v začetku o tem niso bili povsem prepričani, so si izbrali bližino Metlike, kjer bi lahko vsak čas poiskali pomoč.

Vendar so taborniki že po nekaj dneh ugotovili, da samostojno taborjenje zanje ni pretrd oroh. Znašli so se prav po taborniški: sotore so si sposodili v Novem mestu, spoprijateljili so se z domačini, ki so jih oskrbovali z jajci, mlekom in krompirjem, po pitno vodo so hodili k izviru onkraj Kolpe, da pa je potekalo vse po načrtih, so poleg Smrekarjeve skrbeli še taborvodja Božo Spoljar, tajnica Mateja Omerzel, ekonom Nikola Vukmanič, kuharica Pepca Kočevar ter Branka Jakljevič, ki je bdela nad izvedbo programa.

NAROBE SVET

ŠENTJERNEJ - V Šentjerneju so številni krajanje več let čakali novih zmogljivosti avtomatske telefonske centrale, da bi dobili telefone. Že od lani novo poslopje za ATC stoji, centrala ima 600 možnih priključkov, zdaj ni kabela, da bi lahko telefone napeljali. Proste številke so na razpolago ...

ZA DRAGE MEDICINSKE INSTRUMENTE

NOVO MESTO - V občinski sklad za drage medicinske instrumente sta prispevala: osnovna šola Dol. Toplice 4.400 din namesto venca na grob pokojni Jožefi Bučar in Pionirjev tozde MKI Novo mesto 3.100 din namesto venca na grob pokojnemu Rudu Zupancu. Hvala!

dijo ustrezne kletne prostore. Seveda bo tudi tu največ odvisno od denarja.

A. B.

Večji dolžniki kot upniki

Ribniško gospodarstvo dolguje okoli 900 milijonov dinarjev kratkoročnih kreditov - Največ Inles in Riko

RIBNICA - Nobena ribniška delovna organizacija ali tozde polletja ni zaključil z izgubo, zato so izjave članov izvršnega sveta in občinskih vodstev družbenopolitičnih organizacij, ki so v preteklih dneh obiskovali delovne kolektive, precej optimistične. Vsi pa si seveda ne upajo napovedovati, da bodo take razmere trajale še naprej.

Ribniško gospodarstvo je vse bolj zadolženo in tako za drag denar ohranja likvidnost. Čeprav v celoti gledano te vsote niti niso visoke in zato ne povzročajo skrbi, pa je le prav, da navedemo nekaj števil. Opaziti je namreč, da v zadnjem času vse bolj naraščajo kratkoročni krediti, medtem ko je dolgoročnih precej manj, zadolženost v tujini pa tudi ni visoka. S tujimi krediti so obremenjeni samo štirje delovni kolektivi.

Ribniško gospodarstvo dolguje tujini blizu 83 milijonov, domačih dolgoročnih kreditov pa je 286 milijonov dinarjev. Največji delež obeh dolgov ima prav gotovo Inles, ki tujini dolguje 63 milijonov, doma pa je dolžan 77 milijonov dinarjev. Toda za tako veliko delovno organizacijo ti krediti niso veliki. Relativ-

Nekateri med njimi so za taborjenje porabili celo svoj redni dopust, s seboj pa so v tabor prinesli celo sadje in zelenjavo z lastnih vrtov.

Program dela je bil izredno bogat, in ker jim je bilo vreme naklonjeno, so ga tudi uresničili. „Poleg gozdne šole in drugih taborniških veščin smo spoznavali okolico, pripravili nekaj pohodov, med njimi celodnevne na Vinico, srečanje z domačini in stariši, novogoriškimi taborniki v bližnjih Fučkovcih ter z otroki iz pobratene avstrijske Wagne in italijanskih Ronchijev, ki so na počitnicah v Metliki,“ je zadovoljna nad prvim samostojnim taborom, dejala Smrekarjeva in ni pozabila omeniti, da so se sicer srečevali tudi s pomankljivostmi, vendar jih prihodnje leto zagotovo ne bo več.

M. BEZEK

REFERENDUM BO PONOVLJEN

NOVO MESTO - 29. julija je imel referendum 12-članski kolektiv izgubarskega tozda Hmeljnik, ki sodi k novomeški kmetijski zadruzi. Odločili so o pripojitvi k metliški Vinski kleti, vendar referendum ni uspel. Polovica članov je glasovala za, polovica pa proti. Takoj so nekateri delavci vložili ugovor na potek referenduma, češ da niso bili dovolj in pravilno obveščeni. Na zboru delavcev, ki je 1. avgusta sledil tem dogodkom, so ugotovili, da je bil referendum neveljaven in da bo ponovno izveden 17. avgusta. Vsekakor bi pri tako majhnem številu zaposlenih in glede na pomembnost odločitve politične sile v zadruzi morale poskrbeti za pravilno informacijo in ostale potrebne priprave.

Sestanki niso za molčanje

Do septembra sevniškim komunistom ne bo zmanjkalo dela

SEVNICA - Predsedstvo komiteja občinske konference ZK je minuli četrtek povabilo na posvet o ekonomskih razmerah ter aktualnih nalogah sekretarje osnovnih organizacij.

Po uvodnih obrazložitvah razprave ni in ni hotelo biti. Končno je eden od sekretarjev samokritično povzdignil glas, kako je lahko prav ta molk tudi odraz stanja. Razloge vidi v prepričanem idejnem delu v osnovnih organizacijah in tem, da se leta in leta pač le govori, naredi pa malo.

Spisek osnovnih organizacij, ki so opravile obveznosti pri evidentiranju za nova vodstva osnovnih organizacij, politično šolo in idejno usposabljanje, prekratek. Naloga - rok je bil junija - so opravili večidel eni in isti. Na septembski volilne konference in zatem programsko konferenco občinske organizacije želijo priti pripravljeni, zato bodo imeli v vrsti osnovnih organizacij še veliko dela.

A. Z.

NAŠA ANKETA: Novi davki

Ker smo v Jugoslaviji primorani zamrzniti lep kupček denarja, da bi tudi na ta način obrzjali zmaja inflacije, je jasno, da je bilo mogoče to izpeljati samo z uvedbo nekaterih novih davkov. In kot vedno je bilo tudi tokrat rečeno ter zapisano, naj bi bili novi davki res tista kretnica, ki bi v skupni (zamrznjeni) žep odvedla predvsem denar, ki se v žepu občanov ni natekel z marljivim delom. Pobiranje nezaslužene smetane vsakdo pozdravlja, a povsem prepričani o pravičnosti davčne zajemalke občani niso. Sicer pa prislusnimo nekaj mnenjem.

MARIJA OBRADOVIČ, trgovka iz Metlike, doma z Boldraža: „Največja napaka je davek na pridnost. Prav je, da je obdavčen luksuz, kot so jahte, motorni člani, razkošni vikendi ipd. Na take stvari bi lahko nabili dvojni davek. A avto je že nekaj drugega. Jaz brez njega ne morem niti v službo. In če obdavčijo nekoga, ki si je pritrigoval od ust, da si je postavil hišo, drugi pa je užival v družbenem stanovanju in ni obdavčen, potem to ni prav.“

PETER GUŠTIN, načelnik med-občinske geodetske uprave v Črnomlju: „Ljudje gotovo ne bodo navdušeni nad novimi davki, kot niso nikoli navdušeni, kadar jih udari po žepu. Mislim, da so ti davki odsev krize, v katero smo zašli, in ne bodo ostali za zmeraj. Vendar se sprašujem, za kaj bo šel denar, ki se bo natekel od teh davkov.“

NADA SOTOŠEK, gospodinja iz Krškega: „Mi smo si zadnjih sedem let takorekoč pritrigovali od ust, varčevali smo na vseh koncih, da smo si zgradili hišo. Zdaj bo naša pridnost in varčnost obdavčena. A denar bi lahko zapravili tako kot drugi, ki živijo v družbenih stanovanjih, z dopusti, veseljačenjem, popotovanji.“

STANE POŽUN, kovinostugar iz Sevnice: „Upam, da novi davki ne bodo udarili počez. Da bi bilo res vse pošteno, bi morali obravnnavati vsak primer posebej. Mislim, da je treba drugače obravnnavati tistega obrtnika, ki dela v potu svojega obraza in ne more ustvariti kdove kaj.“

PEPCA KORŠIČ, združena kmetica iz Arnovskega sela: „Mi že 30 let obnavljamo hišo in sadovnjake. Za to porabimo ves denar in izkupiček od prodanega sadja. Kako bo, ko bo sprejet novi davek, ne vem. Kmetje tako nismo nikoli imeli besede. Davek, če bo, pride-lovanju hrane ne bo koristil.“

MIHAELA SLAK, uslužbenka z Mestnih njiv v Novem mestu: „Kdor ima družbeno stanovanje in še vikend, je prav, da ga obdavčijo. Nekateri vikendi namreč niso več hišice, marveč prave vile, kar sodi v zasebni luksuz.“

ALBIN PELC, gostilničar iz Ribnice: „Če bo šlo tako naprej, potem se nam lahko dogodi tako kot ribničanom konjem, ki so poginili, ko se je kazalo, da so se navadili na oblake. Ko se bomo navadili na vse dajatve, ki jih je veliko preveč, bomo crknili. Če bomo brez mere obdavčevali, bo umrla vsaka spodbuda za delo.“

RAJKO ROKVIČ, referent v Trimu: „Sem proti novim davkom! Jasno je, da davki ne bodo vseh enako prizadeli. Kdor si je pridobil premoženje z nedelom bo davke zlahka plačal, kdor pa si je pritrigoval od ust, bo dodatno prizadet. Čudim se, zakaj so davki na avtomobile: avtomobili so dragi, drag je bencin, zdaj pa še davki! Ne, ne ogrevam se zanje.“

ANTON MAJETIČ, prodajalec na bencinski črpalki v Kočevju: „Mene novi davki ne bodo prizadeli, saj nimam takšnih stvari, za katere bi moral plačevati davke. Bogati bodo tudi denar za davke zlahka odšteli, mnoge pa bodo davki hudo prizadeli.“

SPOSOJENO TRNJE

- Ne bo slabo, če bomo vsi vračali dolg enega; a kaj bo, če bo moral eden plačati dolgov vseh. (Iz Dnevnika)

- Vse bolj prepričljivo do-vražali dolg enega; a kaj bo, če bo moral eden plačati dolgov vseh. (Iz Svijeta)

Premalo denarja za zaklonska

V Metliki ima primerno zaklonska le nova Kodranka - Denarja niti za začetek gradnje - Zasilno v Vinski kleti - Bodo v 15 letih vsi zgradili zaklonska?

METLIKA - Od jeseni 1977, ko so v metliški občini sprejeli odlok o gradnji zaklonskih, se je do konca letošnjega maja na posebnem računu za gradnjo zaklonskih zbralo 2,7 milijona dinarjev. Od te vsote so pred dvema letoma za načrte za dve javni zaklonski plačali 650 tisočakov, tako da je sedaj na računu še dobra dva milijona dinarjev. S tem denarjem pa seveda drage gradnje zaklonskih ni moč niti začeti.

Danes stane gradnja kvadratnega metra zaklonske okoli 70 tisočakov, na vsakega občana naj bi prišlo 0,7 m² zaklonske in tako je preprosto zračunati, koliko denarja bi potrebovali v metliški občini, da bi zgradili zaklonska, v katerih bi bilo dovolj prostora za vse občane. Da pa ne bi zbrani denar brezplodno ležal na računu in seveda hitro zgubjal vrednost, je v Metliki slišati predloge, naj bi ta dva milijona dinarjev posodili Vinski kleti, kjer bi uredili zasilno zaklonska za ta pre-

del Metlike, kajti z gradnjo dveh načrtovanih zaklonskih v bližini otroškega vrtca se lep čas ne bo nič, saj zbrani denar ne zadostuje niti za zemeljska dela.

Sedaj ima ustrezno zaklonska za 250 ljudi v metliški občini samo tozde Kodranka in volna. Pred dvema letoma so Novolesovo Tovarno kopalniške opreme in sosednji Komet zavezali, da poišče skupno primer-no lokacijo in začneta graditi zaklonska, ki bi morala biti nared do konca letošnjega leta, vendar s tem ne bo nič, saj v zvezi s tem niso še nič naredili. Novi odlok o zaklonskih zavezuje delovne in druge organizacije, da v 15 letih zgradijo ustrezna zaklonska, oz. da za to prilago-

NIŽJA SKUPNA PRISPEVNA STOPNJA

METLIKA - Od avgusta naprej bo v metliški občini veljala nova prispevna stopnja za občinske interesne skupnosti družbenih dejavnosti. Do sedaj je skupna stopnja znašala 21,48 odst. od dohodka oz. bruto osebnega dohodka, po novem pa bo nižja - 20,23 odst. Skupno prispevno stopnjo so znižali zaradi višje rasti dohodka in sredstev za bruto OD.

20 OTROK IZ OBRIGHEIMA NA JADRANU

KRŠKO - Danes je odpotovalo s 135 krškimi vrstniki na 10-dnevno letovanje v Norezine na Lošinju tudi 20 otrok iz pobratene zahodnonemške občine Obrighheim. Vse stroške letovanja nemških otrok bo poravnala krška občinska skupščina. Prihodnje leto pa bo letovalo v gosteh pri nemških prijateljih 20 otrok iz Krškega. Društvo prijateljev mladine Krško - levi in desni breg je zbralo precej hrane, zelenjave, skratka vsega, kar je v lonec, da bi letošnje letovanje čim bolj pocenilo.

kmetijstvo

NAJBOLJŠA TRAKTORISTA

BREŽICE – Na sobotnem občinskem tekmovanju traktoristov, ki ga je pripravil aktiv mladih zadržnikov pri brežiški Agrarii, je tekmovalo 14 traktoristov, kar je precej manj kot prejšnja leta. Pri mladih zadržnikih je zmagal Slavko Petan (Dečna sela), 2. Franc Peterkovič (Gornji Lenart), 3. Zvone Čermelič (Dečna sela). Med člani je bil Ivan Čurhalek (Mostec) boljši kot Anton Butkovič (volčje pri Sromljah), vsi omenjeni tekmovalci pa so se uvrstili na področno posavsko tekmovanje traktoristov, ki bo 7. avgusta v Semicu.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

NOVO MESTO – Tudi v ponedeljek, 1. avgusta, je bila tržnica dobro založena s sadjem in zelenjavo. Breskve za vlaganje so bile na prodaj po 60 dinarjev, za 10 ali 20 prodaj po 60 dinarjev, za 10 ali 20 din cenješe pa so bile malo slabše kakovosti za sprotno rabo. Solata je po 50 din za kilo, špinac pa po 20 ali 25 prodaj po 20 ali 25 dinarjev. Jabolka imajo zelo različno ceno, od 60 din najboljše kakovosti do 20 din, kolikor veljajo drobni beličniki. Paradižnik je še vedno dokaj drag v primeru z drugimi kralji, saj ga izpod 50 din za kilogram ni dobiti. Novost v obrtniškem delu tržnice pa je bil tokrat prodajalec blazin za stole: za 4 enake blazine, oblačene v različne materiale, je zahteval 300 din.

Sejmišča

BREŽICE – Vročina raste, kupčija pada, bi lahko zapisali na rob dogajanjem na sejmiščih. Rejci so prignali v soboto 290 prašičev, prodali pa so jih samo 110. Cena se je gibala okoli 280 din za kilogram žive teže.

NOVO MESTO – Vročina je posegla tudi v novomeške ponedeljkove sejmiščne vrvež. Rejci so ponujali na prodaj 230 prašičev, od tega 95 starejših živali, prodali pa so jih vsega skupaj le 95. Cene so se vrtele za starejše prašiče med 5.000 in 7.000 din, za mlade pujske pa med 4.000 do 5.000 din.

Izjemen pridelek v Jurki vasi

Novomeška zadruga je pridelala še enkrat več pšenice kot lani, v Jurki vasi pa je bil hektarski pridelek kar 7.600 kil – Med žetvijo kup nevšečnosti

DRAŠKOVEC – Zadržni tozdr Brazda, ki se ukvarja z lastno proizvodnjo, je pridelal in že oddal celjskemu Merxu

Poskusil je z breskvami

Polja in vinograd ga ne ovirajo pri gojenju breskev

BOLDRAŽ – Da kmetom Boldraž, vasice nedaleč od Metlike, ni lahko, postane kmalu jasno vsakemu, ki se po strmi poti vzpenja proti vasi. „Ker je naše področje hribovito, marsikje njiv ne bi smeli obdelovati s stroji. Zaradi kamenja po njivah pa se mnogokrat vrne domov s polomljenim orodjem,“ je potopil Jože Rus, čisti kmet, ki se je prav zaradi zemlje, ki je ni hotel pustiti v nemar, a zaradi kamenja ni bila primerna za obdelavo, pred dvema letoma odločil za nasad breskev.

„Za začetek sem na 13 arih manj vredne zemlje posadil 35 sadik,“ pove Rus. „Seveda sem tvegal, saj v metliški občini doslej še ni izkušnja z večjimi breskovimi nasadi. Navsote sem zato poiskal v knjigah in lahko rečem, da sem s prvimi sadeži. ki

Jože Rus

sem jih obral pred kratkim, prav zadovoljen.“

Ce bo poskus uspel – in Rus upa, da bo, saj je prst kvaliteta in lega primerna, sončna – bo zasadi še okrog 35 sadik. „Delo v nasadu mi ne vzame toliko časa, da ga poleg obdelave 5 ha zemlje (veliko od tega je vinogradov) in opravi pri sedmih glavah živine v hlevu ne bi mogel opraviti. Sicer pa mi veliko pomagata žena in sinova, od katerih bo eden ostal doma na kmetiji.“ Ne boji se, da bi ostal brez naslednika, ni ga strah, da ne bi mogel prodati sladkih sadežev, ko bodo drevesa obilnejše obrodila.

B. M.

1157 ton pšenice. Najbolje se je izkazala pšenična sorta „mačvanka 2“, ki je dala doslej rekorden pridelek pšenice na Dolenjskem.

Medtem ko so lani v lastni proizvodnji novomeške zadrže zasejali s pšenico 160 hektarov njiv in pridelali 600 ton pšenice, so letos na 225 hektarih posevkov pridelali 1157 ton. Poprčen pridelek v družbenem sektorju na raznih koncih občine je znašal 5160 kg na hektar, kar je tudi

dosedanji rekord. Poudarjajo pa, da so tak rezultat dosegli s pomočjo strokovnega kadra in z upoštevanjem vseh agrotehničnih ukrepov o pravnem času. To pa na vzlic hudi majske suše.

Kot ugotavljajo v zadrugi, je bil rekorden pridelek 7.600 kg pšenice na hektar dosežen na poljih v Jurki vasi, to pa pomeni še enkrat večji hektarski donos, kot znaša poprečno pridelka v zasebnem sektorju, in je dokaz, da je na istih površinah možno še mnogo več pridelati kot doslej.

Med žetvijo so imeli kup nevšečnosti zaradi pomanjkanja rezervnih delov za kombajne, vendar sta domača ekipa vzdrževalcev in požrtvovalnost kombajnistov pripomogli, da je bila žetev v 10 dneh končana.

Letošnja pšenica pa je tudi veliko boljše kakovosti od pridelka prejšnjih let.

R. BAČER

V pričakovanju agrokarte

Bo izdelana do konca tega leta?—Okoli 300 občanov čaka na gradbeno dovoljenje

BREŽICE – Agrokarta je osnova za nadaljnje načrtovanje razvoja kmetij. Na zadnji partijski konferenci o kmetijstvu so brežiški komunisti postavili rok, da mora biti agrokarta izdelana do junija.

Kje tičijo razlogi, da je operativni dogovor ostal pri besedah? Kmetijska zemljiška skupnost opozarja na mačehovski odnos do svojih kadrovskih in organizacijskih legob, kar naj bi bilo posledica neurejenega gmojnega položaja.

Da bi agrokarto lahko izdelali, je potrebno po določenih strokovnih merilih vsa zemljišča razvrstiti glede na možnost njihove rabe za kmetijsko pridelavo, pri tem pa upoštevati njihovo sedanjo rabo in naravne danosti. Kmetijska zemljiška skupnost je ob pomoči ljubljanske biotehniške fakultete opravila kategorizacijo na 50 sekcijah (od skupno 61). Celotna kategorizacija je v zamudi, zato sta se izvršni odbor skupnosti in občinski komite za družbeno planiranje in gospodarstvo dogovorila, da se po izdelanih kategorizacijah določenega območja sestane in uskladi sporne zadeve. Tako naj bi skrajšali celoten postopek sprejemanja usklajenega prostorskega dela družbenega plana občine.

Projektivni biro Region in občinski upravni organ sta ponudila izvršnemu odboru pomoč. Kart pa ni bilo, čeprav bi lahko na teh delih že od 1. februarja. 22. kart je bilo do začetka julija že v geodetski upravi, toda risar sam brez avtorjev ne more delati, zato niso bile stvarne napovedi tajnika kmetijske zemljiške skupnosti, da bi lahko delo končali še v juliju. Karte mora potrditi biotehniška fakulteta, potem pa še sprejeti skupščina kmetijske zemljiške skupnosti v Brežicah. Če bo delo končano do konca leta, bo to po besedah

predsednice občinskega komiteja za družbeno planiranje in gospodarstvo Vlade Kežman, že precejšen uspeh. Ljudje pa čakajo na pričetek gradnje, ker še nimajo gradbenih dovoljenj, in so se stežka sprijaznili, da jih letos ne bodo dobili.

P. PERC

Premalo raket

Protitočna obramba uspešna v večini akcij

SEVNICA – Zadnje ujme nad Dolenjsko so ponovno opozorile, da narava ne pozna šale. Letos je začela braniti sedem novih občin skupnost za boj proti toči s sedežem v Sevnici (je šele v ustanavljanju) v osrednji Sloveniji. Na območju, kamor zanja naš list, je tokrat prvič branjena brežiška občina.

Strelici raket so imeli do začetka minulega tedna 14 akcij. Raket so izstreljevali 10., 15., 22., 27., 28. junija, 1., 7., 8., 12., 13., 14., 20., 23. in 24. julija, ko je bila katastrofalna toča nad ostalim delom Dolenjske.

Kot manj uspešno ocenjujejo le akcijo 8. julija, ko je bilo pri Virštajnu na Kozjanskem 35 odst. škode zaradi toče. 13. julija je bila škoda na območju meje med krško in brežiško občino. Nekaj toče je bilo 20. julija v kraju Frluga v brežiški občini. Teh „neuspehov“ novi službi ne bi smeli prehudo zameriti. V tem času so v nebo izstrelili 335 raket. V sredo, 27. julija, so na vsem območju premogli le 155 raket. Po strokovnem mnenju slovenskega hidrometeorološkega zavoda so naročili 1050 raket, žal jih niso dobili.

A. Z.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja Tit Doberšek

Benlate, enovit M

Gniloba grozdja

Nadaljujemo objavo članka dr. Stojana Vrabla (iz Sodobnega kmetijstva št. 7-8/83) iz prejšnje številke Dolenjskega lista.

Preprečevanje gnilobe grozdja

Velike količinske in kakovostne izgube grozdja pa lahko nastanejo, ko pojavu žahnte gnilobe sledi dolgotrajno deževje. Zaradi razlik v osmotskem tlaku zgoščen sok izstopa skozi porozno kožico na površino in sladkorna stopnja močno pade, velikost jagod pa se bistveno poveča. V takih primerih se žahnta gniloba sprevrže v zelo škodljivo obliko, ki lahko zmanjša sladkorno stopnjo za polovico, močno pa se poveča nevarnost gnilobe pecljev, ki je pri nekaterih sortah še posebno nevarna. Kaže, da v naših razmerah ne gre posebno pogosto računati z žahnto gnilobo.

Navdušenje nad novimi sistemskimi fungicidi iz skupine benzimidazol karbamatov (BCM) ni trajalo posebno dolgo. Med njimi so se tudi pri nas hitro razširili pripravki na osnovi benomila (benlate) in metil tiofanata (enovit M) ter nekateri pomislek sprejeli ponujene rešitve, še posebej, ker pri teh fungicidih ni bilo težav z vrenjem mošta.

Hitri uveljavitvi teh fungicidov je sledilo tudi dokaj hitro razočaranje, kajti kmalu se je bistveno zmanjšala učinkovitost, kar si razlagamo s pojavom odpornih ali rezistentnih ras sive plesni, čeprav za to pri nas nimamo jasnih dokazov. Rezultati poskusov zadnjih let kažejo, da je s temi fungicidi mogoče doseči le 10 do 20-odst. učinkovitost. Sodimo, da njihova nadaljna uporaba ni smiselna.

Ronilan, rovral, sumilex

Hitro so se pri nas uveljavili tudi novejši fungicidi iz skupine dikarboksimidov (vinklozolin, glikofen, diciklidin). Kljub sorazmerno visoki ceni so jih naši vinogradniki hitro sprejeli, saj so pripravki ronilan, rovral in sumilex pri nas splošno znani. Z njimi je ob upoštevanju nekaterih pravil mogoče doseči učinkovitost med 70 in 95%. To dosežemo, če škropimo štirikrat: prvič kmalu po cvetenju vinske trte, drugič, preden se jagode v grozdju strnejo, tretjič v začetku mehanja jagod in četrtič ob nastopu karence. Naši večletni poskusi so pokazali, da je učinkovitost teh pripravkov zelo dobra. Seveda pa zahtevajo, prav tako kot vsi prej omenjeni, vsaj dve dodatni škropljenji po zaključku škropljenja proti peronospori. Ti pripravki ne kažejo nobenega učinka proti peronospori in drugim glivičnim boleznim. Za ronilan in rovral znaša karenta 21 dni, za sumilex pa 28 dni.

Zatiranje sive plesni

Velike izgube, ki jih utrpimo zaradi grozdne gnilobe, so že kmalu sprožile želje po ustreznih fungicidih, s katerimi bi lahko sivo plesen zatirali, oziroma grozde obvarovali pred škodo. Pri takih fungicidih so zahteve seveda precej velike; od njih pričujemo ustrezno učinkovitost, pri čemer se skoraj ni mogoče izogniti temu, da določena količina ostankov fungicidov pride v mošt, kjer pa ne sme povzročati motenj ali zavirati vrenja niti ne sme biti higiensko oporečna. Količina ostankov ne sme presegati dovoljenih količin ali tolerančnih vrednosti. Seveda fungicidi ne smejo vplivati na organoleptične lastnosti mošta in vina.

Mycodifol, enparen

Najprej so prišli v rabo dotikalni površinski organski fungicidi. S pripravki na osnovi folpeta, captafola (mycodifol) in diklofluana (cuparen) nikoli nismo bili posebno zadovoljni, zlasti ne zaradi njihove premajhne učinkovitosti in zaradi težav, ki so jih povzročali pri vrenju moštov. Podaljšanje varnostne dobe ali karente je sicer zmanjšalo nevarnost pri zaviranju vrenja, je pa še bolj vplivalo na zmanjšanje učinkovitosti. S temi pripravki smo dosegli učinkovitost med 30 do 55%.

(Dalje prihodnjic)

Brazde so padle za nagrade

Najboljši traktoristi so doma iz istih družin

NOVO MESTO – Na Grabnu je bilo v nedeljo, 31. julija, regijsko traktorsko tekmovanje, ki se ga je udeležilo 30 prijavljenih s področja novomeške in trebanjske občine. Zmagovalci posameznih skupin so Marinka Medle, Franc Medle in Franc Zalokar.

V nedeljski prirepi so se žene zadržnice, mladi zadržniki in člani kooperanti zadrug pomerili v traktorskih veččinah. Tekmovalci so v oranju in spretnosti vožnji.

Kot je ob uradni otvoritvi povedal Lojze Rataj, direktor novomeške Kmetijske zadruga Krka, organizatorice tekmovanja, bo v prihodnje s področja kmetijstva kazalo prirediti še tekmovanja v drugih veččinah: v živinorejskih rezultatih, pridelavi hrane in podobnem. Vsekakor pa tudi traktorska tekmovanja postajajo vse pomembnejša za družbo.

Pri ženah zadržnicah je prvo mesto osvojila Marinka Medle s Sela pri Ratežu, kmetijska tehnična na praksi v zadrugi. Njen brat Franc Medle je postal zmagovalec pri mladih članih. Drugo mesto pri ženskah je osvojila Slavka Zalokar iz SKŠ Grm, njen mož Franc Zalokar pa je

bil najboljši pri članih. Drugo mesto pri mladih članih je dosegel Franc Judež z Vel. Cikave, pri članih pa je bil drugi Janez Miklič s Kamenc.

Prvi trije iz posameznih skupin so dobili pokale in denarne nagrade, drugo- in tretjevrščeni denarne nagrade, vsi sodelujoči pa še priznanja.

Prva dva iz vsake tekmovalne skupine bosta šla še na republiško tekmovanje.

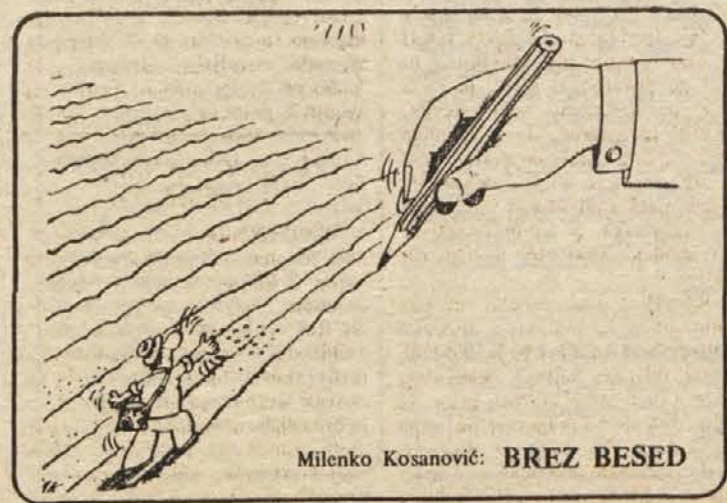
R. B.

DOVOZ VODE PO ENOTNI CENI

CRNOMELJ – Zaradi suše je v črnomaški občini precej težav z oskrbo z vodo, posebno na kmetijah, kjer rede veliko živine. Prav zaradi tega sta se občinski štab za civilno zaščito in izvršni svet občinske skupščine dogovorila, da gasilska društva, ki s cisternami dovažajo vodo kmetom, zaračunavajo enkraten dovoz vode po enotni ceni 700 din ne glede na oddaljenost, razliko v ceni pa bodo društva dobila povrnjeno iz drugih virov. Prednost pri dovozu vode imajo kmetije, usmerjene v živinorejo, popust pa ne velja za lastnike vikendov.

TEKMOVANJE NA GRABNU – Na nedeljskem regijskem traktorskem tekmovanju je 30 žena, fantov in moških preizkušalo svoje sposobnosti. Med tekmovalci obeh spolov je bilo tudi nekaj znanih traktoristov, ki so že prejšnja leta osvojili visoka republiška in zvezna priznanja. (Foto: R. Bačer)

Milenko Kosanović: BREZ BESED

Kmetijski nasveti

Korenita obnova ruše

Se zgodi – in ne tako redko – da trata ali travna ruša opeša celo povsem propade. Nesrečni vrtičkarji v takih primerih poslušajo nasvete, češ da jim trata goli zaradi sence in kislosti zemlje in da je najbolje korenito ukrepati, to pa pomeni, trata obnoviti. Tudi za travniško rušo je to večkrat najboljša rešitev, posebno se, če so se razbohotali trdoživni pleveli in slabše vrste trav. Kako to narediti, si oglejmo v današnjem prispevku.

Neustrezno, slabo travno rušo je mogoče uničiti na dva načina, s preoravanjem in s kemičnim uničevanjem. Najprimernejši čas za preoravanje je jesen. Preorana ruša počaka čez zimo, da grude razpadejo, spomladi pa jo obdelamo s krožno brano in predsetvenikom in to tako učinkovito, da je struktura zemlje drobno mrvičasta.

Setev je najbolje opraviti z žitno sejalnico v vrste 15 do 20 cm narazen, in to v marcu ali aprilu. Najprej je treba sejati mešanico semen trav, nato pa mešanico semen detelj. Priporočljivo je sejati v varovalni posevek – jari ječmen ali mnogocvetno ljujko. Preoravanje in setev sta možna tudi v avgustu, vendar uspeh ni tako zanesljiv, saj ne more nihče predvideti zadostne vlage.

Zapleveljeno travno rušo je mogoče doobara uničiti tudi s herbicidom; gramoxonom in reglonom. Spomladi, ko ruša ozeleni, škropimo s 3 l enega in drugega herbicida, raztopljenega v 600 l vode. To zatre vse nadzemne dele. Sledi obvezna površinska obdelava do globine 10 cm, nato pa trošenje gnojil.

Zadnje čase se uveljavlja uničevanje stare zapleveljene ruše s pripravkom roundupom (5 do 10 l, raztopljenih v vsaj 500 l vode na en hektar). Ta močni herbicid uniči vse nadzemne pa tudi podzemne dele rastlin, tako da posebna obdelava potem sploh ni potrebna. Setev je dovoljeno opraviti najmanj tri tedne po škropljenju, seme pa mora priti vsaj 2 centimetra globoko. Nujno je tudi izdatno dognojevanje, kar pa tako in tako velja za vsako obnovo travne ruše.

Inž. M. L.

ČETRTKOV INTERVJU

Plačati delo, ne položaj

Tako velike družbene reziže, kakršna je pri nas, ne prenese noben sistem — Spremembe niso mogoče čez noč

NOVO MESTO — Zmanjševanje družbene reziže postaja ena od pomembnih nalog pri doseganju boljših rezultatov ekonomske stabilizacije. Gre za široko družbeno akcijo, ki pa še ni prodrla do razprav med delovnimi ljudmi, pač pa so o tem med drugim spregovorili tudi na sestanku Marka Bulca, predsednika gospodarske zbornice Slovenije, z najodgovornejšimi Dolenjci. O sklopu te problematiki smo zastavili več vprašanih dipt. inž. Avgustu Fajferju, pod-

Slišati je priporočila, da bi z ukinitvijo žiro računov po tozidih lahko precej zmanjšali število administrativnih in finančnih delavcev. Kaj mislite vi o tem?

„Zgolj ukinitve žiro računov ne bo prinesla zmanjšanja reziže, pač pa bi bilo treba v prvi vrsti poskrbeti za enotno politiko delovnih organizacij in ne dovoliti vsakemu tozdu obnašanja po svoje, za lastno korist, ne glede na poslovno politiko firme. Prav v tem smo po mojem mnenju doslej delali največ napak, ker smo v eni poslovni firmi naredili množico majhnih tovarn, vsako s svojo politiko. Ta zaradi prevelike strokovnega kadra čisto ni zmogla videti čez lastni plot. Napake pa smo delali tudi v kadrovski politiki in pri nagrajevanju. Iz dobrih strokovnjakov, komercialistov, tehničnih vodij smo delali slabe direktorje. Dokler bomo plačevali položaj, ne pa dela vodilnih z direktorji vred, pri tej akciji ne bo dosti uspeha. Ni slučajno, da imamo tudi tako malo inovacij in tehnoloških izboljšav iz domačih logov, kajti to delo je dosti slabše plačano od direktorjevega.“

Kakšna pa je reziža v delovni organizaciji Strešnik v Dobruški vasi, kjer ste vi direktor?

„Pri nas je 120 zaposlenih, na rezižskih mestih pa je vsega 12 ljudi z menoj vred. Velika večina rezižev pa ima najmanj srednjo ali višjo šolo in ne gre za ljudi, ki bi se v pisarnah nabrali iz proizvodnje ali drugih poklicev. Vsak naj dela to, kar zna!“

Verjetno bo v posameznih okoljih in delovnih organizacijah težko začeti to akcijo, ker bodo gotovo vsaj prikriti odpori. Mislite, da bo vendarle šlo?

„Prepričan sem da bo najtežje prebiti miselnost, ki je posledica dosedanjega gledanja na rezižce, ki smo jih šteli za neke vrste privilegirane. Vsekakor bo potrebno že jutri resno začeti zmanjševati rezižo nasploh, vendar pretehtano. Poprje pa se bo treba politično opredeliti do teh vprašanj in se jih lotiti s prepričevanjem, nikakor pa ne s prisilo.“

RIA BAČER

Inž Avgust Fajfer: „V akcijo moramo z argumenti in prepričevanjem, nikakor pa ne s prisilo!“

predsedniku medobčinske gospodarske zbornice za Dolenjsko.

„Ne moremo čez noč reči: ljudi iz pisarn stran, ker so se v preteklosti take akcije že večkrat slabo izkazale. Pristavljam pa, da sem že od nekdaj pristaš zmanjševanja reziže, vendar na smotrni in umirjen način.“

Kakšni naj bi bili pristopi k tej družbeni akciji zdaj?

„Moje osebno mnenje je, da je treba najprej zaustaviti zaposlovanje na rezižskih mestih, od delavcev, ki že delajo v reziži, pa zahtevati kvalitetnejše delo. Menim namreč, da je tako velika reziža s toliko zaposlenimi nastala tudi zaradi slabe strokovnosti. Zmanjševanje reziže nasploh pa bomo lahko dosegli samo s povečevanjem fizične proizvodnje, da bo strošek na proizvod manjši. Trenutno po mojem tudi ne bi kazalo v reziži nadomeščati upokojencev in odšlih, če to res ni utemeljeno.“

Pretehtano v novi carski rez

Izvajalci zdravstvenih storitev in občani bodo morali prispevati vsak svoj del k zmanjševanju stroškov — Nesmotna bi bila ukinitve še dveh oddelkov v novomeški bolnišnici

NOVO MESTO — Ob nepričakovano dobri udeležbi je 18. julija novomeška občinska zdravstvena skupščina obravnavala nadaljnje varčevalne ukrepe v zdravstvu, organiziranost patronažne službe in opremljenost zdravstvenih ustanov s sodobno tehniko. V novomeški bolnišnici imajo za vse oddelke in operacijske potrebe en sam monitor.

Delegati so največji del razprave namenili ukrepom predlaganim, od republiških organov, pri katerih je navržena možnost, naj bi novomeška bolnišnica izgubila še dermatovenerološki in pljučni oddelke. Oboji so menili, da bi bilo to velika škoda za bolnike iz Dolenjske in da so predlagatelji teh ukrepov imeli v mislih predvsem korist ljubljanskih ustanov, kamor bi potem morali pošiljati bolne Dolenjce. Lani je bil že ukinitven rehabilitacijski oddelke, kar je dokaz, da so Dolenjci pripravljivi sodelovati v skupnem slovenskem varčevalnem programu zdravstva, ve pa se tudi, da zato bolnikov ni manj kot prej, pošiljati pa jih morajo v dokaj dražje ustrezne ustanove po vsej Sloveniji. Kaj takega si ne kaže več privoščiti, posebno še zato ne, ker sta dermatovenerološki in pljučni oddelki dobro zasledena in razpolagata z zelo dobrim strokovnim kadrom.

V razpravi pa so se strinjali s predlogom, da je siceršnja organiziranost zdravstvene službe treba v celoti spraviti na raven, ki jo zmora financirati občinska zdravstvena skupnost. V ta namen bodo nekatere nove organizacijske rešitve predlagali v zdravstvenih ustanovah, hkrati pa bodo morali v delovnih organizacijah s konkretnimi ukrepi zagotoviti zmanjšanje bolniških, predvsem nege bolnih članov družine. Tudi v združenem delu je zastavljena cela vrsta varčevalnih ukrepov, o teh bodo razpravljali jeseni. Poudarjali pa so, da je novi rez potreben, mora pa biti strokovno pretehtan in ekonomsko utemeljen.

Ob poročilu patronažne službe, ki ima občutno več dela zaradi

zastarela, večkrat v okvari in premalo za redno uporabo, so precej razpravljali. Resda s prostovoljnimi zbiranjem denarja za drage medicinske instrumente občani prispevajo nekaj sredstev, ni pa jih dovolj in težave so z uvozom. Aparat za ultradiagnostiko bo novomeški zdravstveni dom sicer kmalu dobil, nikakor pa ni sprejemljivo dejstvo, da više življenja mnogih bolnikov s hudimi okvarami na enem samem monitorju v bolnišnici.

R. BAČER

Splet srečnih okoliščin

Javna zahvala zdravstvene skupščine novomeški bolnišnici za hitro in učinkovito ukrepanje ob hudi avtobusni nesreči 17. junija, ko so naenkrat pripeljali 47 ranjenih potnikov

NOVO MESTO — Sreča v nesreči bi lahko rekli dogodkom, ki so se nepričakovano odvijali v novomeški bolnišnici 17. junija letos, ko se je zgodila huda nesreča Kompasovemu avtobusu, ki se je prevrnil pri Otočcu, in so že pred 7. uro zjutraj začeli dovažati na nezdogni kirurški oddelki bolnišnice ponesrečene potnike. O tem je 28. julija poročala zdravstveni skupščini dr. Meta Novak, predstojnica kirurškega oddelka.

„Lahko bi rekli, da je šlo tisti dan za splet srečnih okoliščin v naši bolnišnici, sicer ne bi zmogli tako hitro ukrepati ob tolikem številu ponesrečenih potnikov“ je poudarila. V bolnišnici so morali naglo ukrepati. Na srečo še niso začeli za tisti dan predvidene operacije, niso se še začeli dopusti. Z oddelka so odpustili 35 bolnikov za nekaj dni, v ambulantah so začasno ustavili delo za zunanje paciente, vse ambulante, hodnike in operacijske prostore pa so hitro uredili za sprejem ponesrečenec.

Ta dan so pregledali 47 udeležencev prometne nesreče, 39 so jih sprejeli v bolnišnico na kirurški, 2 na otolaringološki oddelki, 3 pa so prepeljali v Ljubljano v klinični center. Opravili so 153 rentgenskih posnetkov, na srečo aparati niso bili v okvari, kar se večkrat dogaja.

Ob tej priložnosti pa je bilo nesporno ugotovljeno, da manjka prostora za nenačen sprejem večjega števila ponesrečenih, predvsem so tesni prostori rentgenskega oddelka neustrezni za take primere. Poudarjajo, da se je reševalna služba dobro izkazala, pogrešali pa so spremljevalca v reševalnem avtu za huje poškodovane ponesrečence.

R. B.

Huda kri zaradi 50 dinarjev

V tem znesku je všteta tudi cena za urejeno kopalnico na Primostku

PRIMOSTEK — Urejena kopalnica ob Kolpi bi lahko preštelila na prste. Eno med njimi je kopalnica semiške Iskre na Primostku, ki lahko vsem kopalcem ponudi poleg tistega, kar je dala narava, tudi zajtrk, kosilo, večerjo, pijačo, prostor za tabornjenje, dva bazena ter celo bivanje v bungalovih.

Obiskovalci so zaradi tega s kopalnicam zadovoljni, do pripomb pa prihaja večkrat le takrat, ko morajo plačati prostor za parkiranje avtomobila. To najbolj občuti Ignac Hozjan, ki letos že drugo leto zatika listke za brisalce avtomobilov. „Med letom delam v šofirnici svitkov v Iskri, čez poletje pa so me prosili, naj bi pobiral parkirnine. Pri delu sem dosleden, kar marsikomu ni po godu. Mnogim je odveč odšteti 50 din za parkiranje, nikakor pa se jim ne zdi škoda napraviti nekaj sto ali celo tisoč dinarjev v bifeju. Zato nekateri raje puščajo avtomobilo na njihvah pred kopalnicem in, s tem kmetom gazijo pridelek. Objektivnost nekaterih gre tako daleč.“

Ignac Hozjan

da celo trgajo žice električnega pastirja,“ se pritožuje Hozjan.

Napak mislijo tisti, ki menijo, da ima Is. ra z denarjem od parkirnin dobiček, saj grede vsa sredstva za vzdrževanje kopalnice. Poleg tega pa je Ignac, katerega naloga je, da le „kasi-ra“, končno pa lastno pobudo napravil na parkirnem prostoru tudi red. „Sicer pa opažam, da je letos avtomobilov znatno manj kot preteklo leto, čeprav to za kopalce nemoremo trditi. Boni so prislili ljudi, da se jih pripelje v enem avtu več ali pa pridejo z avtobusom ali avtostopom“

B. M.

SEPTEMBRA VIŠJE PLAČE

ČRNOVELJ — Na seji zborna združenega dela in zbora krajevnih skupnosti skupščine občine Črnomelj, ki je bila pretekli teden, so delegati sprejeli odlok o osnovah in stopnjah prispevkov za financiranje sisov družbenih dejavnosti v občini. Odlok določa znižanje občinske prispevne stopnje iz bruto osebnih dohodkov za 1,78 odst., kar pomeni povišanje neto osebnih dohodkov za 2,52 odst. Odlok bodo začeli uporabljati 1. septembra.

Še naprej družbeno varstvo?

Kaže, da za to v kočevskem Itasu ni potrebe — Boljši finančni rezultati

KOČEVJE — Razpoloženje se je v kolektivni precej izboljšalo, kar je do neke mere posledica izboljšanih osebnih dohodkov, popravit pa se je tudi odnos do kolektiva kot celote. Kljub temu nisem zadovoljen z vsem, kar smo v enem letu opravili, saj bi lahko dosegli še več, če nam tega ne bi onemogočale razmere v jugoslovanskem gospodarstvu,“ je dejal Tone Čuk, predsednik kolektivnega poslovnega organa družbenega varstva v Itasu.

Izboljšali so se finančni rezultati, saj je bil v prvem polletju letos prihodek za okoli polovico večji kot v enakem obdobju lani, popravit se je tudi dohodek. Vse to je v veliki meri posledica Itasove preusmeritve,

POLETJE OB KOLPI — Celu poletje so kopalciša in prostrani travniki ob Kolpi polni domačih in „gostujočih“ kopalcev, večina jih zatrjuje, da te dražestne reke ne bi zamenjali za morje. Ni jih težko razumeti: Kolpa je zelo čista, toplejša kot morje, primerna za plavalce in otroško kobacanje, prostora pa je toliko, da se vsak lahko na bregu vleže po dolgem ali počez. Svoj miren kotiček najdejo tudi strastni šahisti, kot tile na Nemančevem travniku v Želebeju, ki jih tudi 33 stopinj v senci ni odvmilo od igre. (Foto: A. Bartelj)

skem trgu dovolj pocinkane pločevine. Ker je manjka, bodo letos bržkone izdelali samo za 15 tisoč ton skladišč za žita v Brežicah namesto 30 tisoč, koliko j bilo predvideno.

Ker so letos izdelali veliko manj mešalcev kot v preteklih obdobjih, je bil tudi izpad dohodka večji v tozdu, ki je to proizvajal. Zato se zdaj pripravljajo na proizvodnjo manjših prikolice; proizvodnja naj bi se začela v prvih dneh tega meseca, do konca leta pa naj bi jih naredili skoraj 900. S proizvodnjo teh prikolice naj bi do konca leta povsem nadomestili izpad pri proizvodnji betonskih mešalcev, ki so jih proizvajali doslej.

V Itasu razmišljajo še naprej, kako bi nadomestili izpad proizvodnje mešalcev. Skupina, ki se je doslej ukvarjala s proizvodnjo mešalcev, se bo poslej preusmerila na cisterne in pnevmatski transport umetnih gnojil. Računajo, da se bo proizvodnja začela v dveh ali treh mesecih, dogovori s proizvajalci umetnih gnojil pa so tudi že v teku.

Kot je dejal Tone Čuk, si v kolektivni in v občinskem vodstvu žele, da bi še naprej bilo družbeno arstvo. Toda za vse to ni potrebe. Veliko boljše bi bilo, ko bi se razmere uredile v celotnem gospodarskem sistemu.

SPOSOJENO TRNJE

Ko je najtežje čvrsto stisniti zobe, je resnica na koncu jezika.

(Iz Politike)

SPOSOJENO TRNJE

Gospodarstvo je v enakem položaju kot težji bolniki. Morali bi jih ozdraviti, pa ni dovolj za uvoz pravih zdravil.

(Iz Večernjih novosti)

Ena gospa je rekla, da je novomeški izvršni svet dobil novo nalogo: poskrbeti za ustanovitev iztreznitvene postaje. Namenjena je sicer alkoholikom, vanjo pa bi sodili tudi nekateri sicer nealkoholizirani gospodarstveniki ...

Sprehod po Metliki

OTROCI IZ POBRATENIH OBČIN Wagne iz Avstrije in Ronk iz Italije so bili na počitnicah v Metliki. Deset otrok iz Wagne in osem iz Ronk je v Metliki pri svojih vrstnikih preživelo dva tedna in si v tem času ogledalo Belo krajino po dolgem in počez, bili pa so tudi v Kočevskem Rogu in še kje. Seveda so večji del časa preživljali na Kolpi, kjer so se v teh pasjih dneh pridružili množici oddiha in osvježive željnih domačinov, domačih in tujih obiskovalcev.

TUDI V ŠOLSKIH POČITNICAH v nekaterih šolah ni miru. Tako poletne počitnice na Suhorju izkoriščajo za to, da bodo v tem času šolo prenovili. Zlasti bodo obnovili kuhinjo, kanalizacijo in instalacije. Na drugem koncu občine, v Podzemlju, pa pri šoli sedaj urejajo zunanje športno igrišče, ki seveda ne bo služilo samo za potrebe šole, ampak vsega kraja in krajevne skupnosti sploh.

Črnomaljski drobir

S KOLESI V LAHINJO — Na uspehih 4. športnih igrah, ki jih je preteklo nedeljo v Butoraju pripravilo domače športno društvo, se je v vlečenju vrvi, malem nogometu, streljanju z rračno puško in metu bombe pomerilo okrog 300 športnikov iz obeh belokranjskih občin in tudi iz sosednje Hrvaške. V vlečenju vrvi so bili najuspešnejši domačini, prav tako je v streljanju zmagal Butorajčan Jože Barič. V malem nogometu so slavili Gribelci, v metu bombe pa Milan Jaksša iz črnomaljske Kmetijske zadruge. Med nastopajočimi in okrog 200 gledalci pa sta največ zanimanja vzbudili disciplini, ki zaenkrat sicer še nista bili v konkurenci: skoki v Lahinjo s kolesom in brez njega.

TRIMČKANJE V KOLPI — Kot dobri organizatorji pa so se preteklo nedeljo izkazali tudi člani starotrskega Partizana, ki so pri Madroničevem jezcu v Prelesju pripravili tekmovalce v plavanju za trim značko; udeležilo se ga je okrog 30 plavalcev, v glavnem slučajnih kopalcev. Za prihodnjo nedeljo pripravljajo v Prelesju pravo tekmovalce v plavanju.

Drobne iz Kočevja

GA NI JUNAKA — Nekdaj priljubljeno shajališče mladih — terasa blagovnice Name v Kočevju — je v tem času tako razbeljena od vročine, da ni junaka, ki bi si upal na njej posedeti. Zato pa je toliko več gostov na vrtu kočevske kavarne, kjer je opaziti tudi obraze, ki bi se sicer morali znajti za pisarniški mizami. Naj bo kakorkoli že, zaradi vročine so menda tudi takšni drobni „prestopki“ oproščeni.

SLOVITA PO OSKRBI — Medtem ko je v ostalih delih Slovenije večkrat zmanjkalo strojnega olja ali filtrov, se teh stvari dobi dovolj na obeh bencinskih črpalkah v Kočevju. V zadnjem času pa so dobili celo zavoje za prvo pomoč, ki jih mora imeti vsak avtomobilist kot obvezno opremo. In vrli Kočevci, ki se prav zdaj trumoma odpravljajo na morje, si žele, da bi črpalke prodajali tudi športne artikle, ki jih kljub navidezni založnosti (Nama) v Kočevju primanjkuje.

KRAVE V GARAZAH - Kar težko je najti dovolj grdo besedo, s katero bi povedali vse o oskrbi z mamosom. Ker pa zmerljivke ne pomagajo dosti, se bodo Ribničani sami znašli. Tako se na obrobju tega skoraj tisoč let starega mesteca že oglašajo mukanje krav in telet, ki so dobila bivališče v ravnokar zgrajeni baraki ali pa kar v garaži. Skratka, Ribničani so začeli prakticirati samoskrbo.

V „JELKI“ SE VEDNO PO STAREM - Mercatorjeva restavracija v Ribnici stoji na lepem kraju, tudi njena notranja urejenost ni slaba. Zato pa se tam ne morejo in ne morejo pohvaliti s postrežbo na tudi kuhinjo ne. Zanje je velik problem skuhati navadne makarone. Iz tega prehrabnega artikla znajo narediti narediti jed, ki je bolj podobna močniku kot pa makaronovemu mesu. Se sreča, da večina delavcev malica v svojih delovnih organizacijah.

Trebanjske iveri

USPEL PIKNIK PO RAZPRODAJI - V Industriji gradbene keramike so uspešno zaključili razprodajo ploščic iz opuščenejega programa. Tako bi lahko sodili po pikniku, ki so ga pripravili za delavce. Nekaj dni prej pa je direktor tega tozda vneto zagotavljal, da za zdaj še niso zbrani podatki, koliko ploščic so prodali, koliko približno so iztržili in tako naprej. Zagotavljal je tudi, da bo o razprodaji pripravil celovito informacijo, v kateri ne bo napak, kakršne se menda dogajajo celo nevednim članom KPO Novolesa.

STATUT ŽE IMAJO, METLE PA SE NE - Na zadnji seji trebanjske občinske skupščine so delegati sprejeli tudi statut novega komunalnega podjetja. Vendar se statut še ne pozna kaj pride pri delovanju nove firme. Na avtobusni postaji, katero odnedavna krasi nov turistični urad, bi metla prišla veliko bolj prav kot statut. Pa dober cestar tudi.

Sevniški paberki

AVTOBUS NA VETERNIKU - Minuli petek je bil „zgodovinski“ dan za Veterinik. To dopoldne je namreč do Močiča prvi pripeljal izletnikov avtobus. Pravzaprav je bila to le poizkusna vožnja. Avtobus ob ponedeljkah dalje vozi na ta hrib brigadirje zvezne akcije Kozjansko. Na tej nekategorizirani cesti velja do preklica časovna zapora od 7. do 7.30 zjutraj in od 14.30. do 15. ure. Morebitno srečanje vozil je namreč oteženo.

STALNA ZVEZA - Za sevniško planinsko odpravo na Durmitor ne bi smelo biti nejasnosti, kod se giblje. Prizadevni vodja Lojze Anzeljc se je namreč pred odhodom dogovoril o stalnem dnevnem javljanju sevniški postaji milice.

Krške novice

CELULOZA ZMORE VELIKO - Pozimi plačuje tovarna „Djuro Salaj“ za porabljen električno energijo tudi okrog 4 stare milijarde mesečno. Številni posamezniki v Krškem in v Posavju - med njimi je veliko premožnih občanov - pa enostavno pozabljajo ali se izogiba plačevanju elektrike. Kaj bi bilo, če bi se tako kot majhni obnašali tudi veliki odjemalci električne energije.

VROČINA JE DVOREZEN MEČ - Kako so se v začetku brigadirje krške mladinske delovne brigade „Matija Gubec“ veselili lepega, toplega vremena na zvezni mladinski delovni akciji „Sisak 83“, vedo povedati obiskovalci mladih na akcijah. Toda ker se je tople vreme sprevrglo v pravo tropsko vročino, so se v nedeljo obiskovalci iz Krškega, ki so obiskali brigadirje z avtobusom, naposlusali tarnanja, da bi se jim na trasi le prileglo vsaj malo svežine.

Novo v Brežicah

DEKLE UGNALO NEKAJ TRAKTORISTOV - Pa naj še kdo reče, da ženske niso za tako imenovana moška dela! Ze lep čas je vse več predstavnice nečezjega spola pri nas opaziti na traktorju. Na zadnjem občinskem prvenstvu traktoristov v Brežicah je deklo ugnalo štiri moške traktoriste in osvojilo 10. mesto. Časi spremenjajo običaje, zato ne bi bilo presenečenje, če bi prihodnje leto opazili več žensk za krmilom težkih tovornjakov. Naposled gre tudi za službo in samopotrjevanje...

NADSTREŠEK DA, KAJ PA PRIHODNOST? - Delegati zbora združenega dela brežiške občinske skupščine so na zadnji seji tokrat le prizgali zeleno luč za nalozbo Slove-njacoeste-Tehnike (SCT) v najožjem mestnem jedru Brežic. Odločilo je dejstvo, da so delovni pogoji delavcev SCT zelo slabi in jih je menda mogoče najlažje izboljšati s predvideno nalozbo v nadstrešek dvorišča in drugo. Delegati pa so posebej poudarili, da to nikakor ne more pomeniti dolgoročne rešitve za SCT.

O poslovanju v luči razmer

O polletnem gospodarjenju ne le knjigovodsko - „Inventura“ stanja in poslovanje za naprej

SEVNICA - Med kritičnimi poudarki pogovora o gospodarskih ukrepih v državi na posvetu predsednikov osnovnih sindikalnih organizacij in delavskih svetov minuli teden v Sevnici so bila opozorila, da bi morali vendarle že izvedeti, kje se je slabo delalo.

Opozorili so tudi na razraščanje režije v tozdi. V delovnih kolektivih so pred obravnavami polletnih rezultatov poslovanja. Sindikati v sevniški občini v tem trenutku še posebej opozarjajo, da to ne smejo biti le sestanki zaradi sestankov. Brez nepotrebne zavijanja v indekse in številke naj bi ugotovili

razumljivo slehernemu delavcu, kako stojijo. Pogovorijo naj se o načrtih za tekoče polletje ali bodo imeli zagotovljen material, kakšna so povezovanja in podobno.

Izvozne dosežke morajo primerjati v razmerju do celotne proizvodnje, seveda tudi v stroki s sorodnimi kolektivi. Zanimivo bi bilo videti, ali so dovolj kritični pri dvigu cen svojih izdelkov? V sedanjih gospodarskih razmerah morajo še resneje pretehtati organizacijo dela, izrabo delovnega časa in strojev. So pri prerazporejanju nalog in opravil enako dosledni tudi pri režijskih delavcih?

A. Ž.

Štipendij ne zmanjkuje

Zdi se, da so mladi v Posavju pozabili na oddajo prošenj za štipendije - Rok: 5. september - Zamudniki bodo čakali do decembra - Cenzus je 7.901 din

SEVNICA - Izplačevanje štipendij so v minulem šolskem in študijskem letu brez zatikanj opravljali pri vseh treh občinskih skupnostih za zaposlovanje v regiji. Štipendistov je bilo kar veliko: v brežiški občini 516, krški 521 in sevniški 493. Do začetka minulega tedna so v brežiški občini prejeli le 94 vlog za štipendije v novem šolskem letu, v krški 197 in sevniški 106.

Končni rok, opozarjajo na strokovni službi za zaposlovanje v Sevnici, bo 5. september. Želijo si, da prosilci za štipendije ne bi odlašali prav do tega dne. Služba namreč tudi potrebuje določen čas za obdelavo, sestati se morajo organi. Zato so sprejeli sklep, da bodo morali zamudniki čakati na ponovno obravnavo do decembra, vmes seveda ne bo štipendije.

Novo štipendije bodo zaradi dražnje po 1. septembru višje za 9,6 odst. Novi cenzus dohodkov na družinskega člana prosilca za štipendijo znaša 7.901 dinarjev, kar je 55 odst. lanskega povprečnega osebnega dohodka. Pri vrednotenju tega cenzusa ne bodo neizvlečeno togi. V izjemnih primerih, ko ima npr. družina bodočega dijaka ali študenta izredne izdatke ob kakšni bolezni in podobno, bodo odbori za štipendiranje to obravnavali. Kakorkoli že.

Jugotanim proizvedel več z manj energije

V uspešnem polletju nad polovico proizvodnje v izvoz - Re.erve

SEVNICA - Niso se uresničile črnogledne napovedi nekaterih, češ da bo Jugotanim takoj zabredel v izgubo, ko bo moral spet poravnavati družbene obveznosti. Polletno poslovanje je bilo ugodno.

Izlužili so 1.631.000 kg tanina, fufurula so proizvedli 448.870 kg. Nad 50 odst. proizvodnje so izvozili na zahodni trg. V polletju so ustvarili 26 milijonov čistega dohodka.

Z vrsto ukrepov lahko še izboljšajo poslovanje. Ze doseadanje skrbno delo v energetske postaji je navkljub povečanju proizvodnje zmanjšalo porabo mazuta (z ostanki lesovine po izluževanju krijejo tri četrti porabe energije). V teku je predmontaža parnega akumulatorja. Šele z njim bo omogočen enakomernjši odzvem pare. Zagon turbine bo prinesel prihranke pri električni energiji. V prihodnjem letu se želijo lotiti hladilnikov uporabljene tehnološke pare.

V tovarni imajo največ skrbi s hlodovino, ki prihaja namesto cepanic. V najslabšem primeru se boji, da bodo morali pred zimo za določen čas spet ustaviti tovarno in razporediti vse zaposlene na žaganje in kаланje lesa. V izdelavi je ponudba, da bi to zagotovo enkrat za vselej odpravili z mehaniziranjem lesnega skladišča. Najprej nameravajo skladišče okrog tovarne vsaj asfaltirati. Montirali so tudi dve del opreme za uporabo sekancv iz ostalih listavcev.

A. ZELEDNIK

PRIZNANJA CERKLJANOM

CERKLJE OB KRKI - Ob krajevnem prazniku Cerkelj so izročili priznanja KS V. P. 6572 in Staniši Milenoviču, tajniku cerkljanskih gasilcev. Bronaste znake OF so dobili Stane Zlobek, Ivan Golob, Zvonko Dornik in Gasilsko društvo Cerklje.

ORAI NE POČIVAJO

SEVNICA - V tem tednu je živahno na strnišču združnih njiv ob boštanjkih gramoznicah. Včeraj je bilo to občinsko tekmovanje oračev, v nedeljo pa bo še posavsko. Dopoldne bodo imeli najprej teorijo, okrog poldneva pa naj bi pričeli tudi z oranjem in spretnostno vožnjo.

NEZAUPLJIVOST

KRŠKO - Na območju tozda Elektrodistribucija Krško je okrog 35.000 števecv, od tega jih je slaba tretjina starih in jih bodo odpisali. Očitno pa Avstrijci, ki imajo sicer stroge tehnične norme, bliz zaupajo novejšim Iskrinim števcem, saj jih umerjajo vsakih 16 let, pri nas pa razmetujemo z denarjem in jih umerjamo vsakih 8 let.

Mnogi odlašajo s plačilom

Vseh odjemalcev elektrike na območju krškega tozda je blizu 31.500 - V mestih več nerednih plačnikov

KRŠKO - Eden izmed 24 tozdov Elektrodistribucije v Sloveniji je tudi 210-članski delovni kolektiv v Krškem. Ta ima 31.500 odjemalcev ne le v treh posavskih občinah, marveč vse tja do Hotomeža, Mirne, Bistrice ob Sotli, Planine pri Sevnici, nekaj odjemalcev pa celo onstran Sotle v Breganskem selu na Hrvaškem.

Po vojni so se energetske naprave povečale približno za štirikrat. Delavci imajo veliko dela z vzdrževanjem teh naprav. Zgrajen je nov, 110-kilovoltni daljnovod od RTP Krško do Brežic, ki bo pripomogel h boljšemu napajanju Brežic, kjer pa morajo še zgraditi razdelilno-transformatorsko postajo.

V konici potrebuje krški tozd za svoje odjemalce okrog 50 megavatov električne energije. Vir je zaenkrat oddaljen 100 km (Šoštanj - Trbovlje), ko pa bo zgrajena savska veriga hidroelektrarn, bodo odpadle skrbi zaradi že zdavnaj predvidenih 110 kV savske zbiralnice, za kar ni bilo nikoli dovolj denarja. Zanimivo in hkrati nerazumljivo je, da odjemalci na tem področju ne dobijo ničesar od krške nuklearke, ker ni transformacije; 380-kilovoltna daljnovoda sta speljana do Zagreba in Maribora.

„Ni več zaselkov, ki ne bi bili elektrificirani. Ljudje zahtevajo dosti boljše kakovost energije, z manj in krajšimi prekinitvami. Gospodinjki in kmetijski stroji so močno prodrli tudi na podeželje. Precej je takih, ki uporabljajo energijo, kot da je je v obilju. Ljudje se celo obnašajo, kot da je porabljena energija blago, ki ga ni potrebno plačati, zlasti ne takoj, ko dobijo račun. Največkrat še celo opomin ni dovolj resno opozorilo, saj jih vsak mesec pošljemo okrog 2.000. Do izterjave pride v približno 200 primerih, na mesec je tudi okrog 30 odklopov. Svojevvrsten primer neodgovornega

obnašanja je obrtnik iz okolice Boštanja, ki je bil dolžan čez 30 starih milijonov in si je po našem odklopu samovoljno znova priključil električno energijo. Nasploh je med tistimi, ki pozabljajo na plačevanje elektrike, več meščanov, premožnejših ljudi, kot pa podeželjanov.“ prvi pomočnik vodje oddelka za prevzem in prodajo električne energije Vili Zorko.

P. PERC

Po poti junakov

Sevniški planinci na Durmitor - Poti za vajo

SEVNICA - Jugoslavija premore mnogo lepih gor, vrednih vzpona. V soboto ponoči se je iz Sevnice odpravil poln avtobus članov PD Lisa na enotedenski izlet na Durmitor.

Prizadevni Lojze Anzeljc vodi 37 članov matičnega društva, trojico iz Rimskih Toplic in dva Mirenčana. Spotoma si bodo ogledali terene na Jahorini, prizorišča zimske olimpiade. Na Romaniji bodo prvič prespali. Sledil bo ogled slivkovitega kanjona Tare (nekateri ga uvrščajo kot četrtega na svetu). Iz Žabjaka bodo vsi pot čez Durmitor opravili peš. Avtobus jih bo pričakal šele v Vrtatinju. Tu se vrstijo številni kraji, znani iz NOB: Foča, Tjentište, Maglić itd. Ob povratku se bodo ustavili v Jajcu, na Kozari in Jesenovcu.

Ceprav so v tej številni skupini večinoma dobro utrjeni planinci, v pripravah niso poznali šale. Prehodili so Pohorje, Triglav in eno kraško jamo. Preostali člani in prijatelji sevniških planincev si lahko obetajo zanimiva predavanja in diapositive s te dolge poti.

A. Ž.

Odgovor Komunalne o pozabljeni Pugljevi ulici

Pravi naslov je: Cestno podjetje Novo mesto

Stanovalcem Pugljeve ulice bi lahko odgovorili prav tako pikro, kot postavljajo pikro javno vprašanje, vendar tega ne nameravamo.

Presenečeni smo namreč nad njihovo nevednostjo, da Komunalna ni več vzdrževalec cest in ulic v Novem mestu, čeprav je o tem pisal tudi Dolenjski list. Prav tako v Komunalni nimamo evidentirane nobene urgence od teh stanovalcev, saj bi jih prav gotovo napotili na pravi naslov.

Pošteno bi bilo, da se pisec javnega vprašanja vsaj predstavi, ne pa pod imenom „stanovalci Pugljeve ulice“ piše neutemeljeno kritiko. Kljub neupravičeni kritiki pa daje mo stanovalcem napotilo, kam naj se obrnejo.

1. januarja 1983 je bila v občini Novo mesto ustanovljena skupnost za ceste. Odgovornost za vzdrževanje in gospodarjenje z cestami in ulicami je tako prenesena na Cestno podjetje Novo mesto. Torej Komunalna Novo mesto za vzdrževanje in posodobitev Pugljeve ulice ni pravi naslov.

Komunalna Novo mesto (Brez podpisa, op. ur.)

Kdo zavira Drago?

Malce zapoznalo pojasnilo glede aprilskega članka o žagi v Podpreski - Bodo zdravstveno postajo ukini-li?

Članek pod naslovom „Bolje gospodarimo z lesom“ (izšel je 14. aprila letos ni povedal vsega. Iz članka je mogoče razumeti, da se v Podpreski gradi nova žaga, do sedaj pa da ni obstajala. V resnici je prestatve nove žagalnice nadomestna gradnja, kajti žaga v Podpreski je bila zgrajena že leta 1920. Vsa leta po vojni obratuje v sklopu SLP s planskimi zadolžitvami, v zadnjih letih je tozd Lika iz Kočevja. Ze vrsto let je kamen spotike, čeprav dosega pozitivne finančne rezultate in proizvodne oddaja bazenski in drugi lesni industriji. Čudno, zakaj se občinska konferenca ZK občine Ribnica ni na svoji seji raje dotaknila nekontroliranega odtekanja lesa iz svojega območja.

Dalje: kot krajan KS Draga in udeleženec gradnje zdravstvene postaje v Dragi se čutim prizadetega, ker je minilo komaj nekaj mesecev, odkar je začel zdravnik iz Loškega potoka enkrat na teden ordinirati v novi zdravstveni postaji v Dragi, iz članka „Tudi v zdravstvu so se rezerve“ (21. julija) pa je razvidno, da so v Ribnici razpravljali o ukinitvi postaje v Dragi. Menim, da ni lepo in prav, da se tako odmaknjen kraj, kot je naš, zavira. Razumljivo je, da zdravstvena postaja v Dragi ni in ne bo dobičkonosna. A krajani čutijo potrebo po zdravniku, to so že dvakrat dokazali z zbiranjem finančnih sredstev: prvič za nakup zobozdravstvenih pripomočkov, ko je bila ordinacija še v stanovanjski hiši v Srednji vasi, in drugih za gradnjo nove zdravstvene postaje v Dragi.

Število pacientov, ki obiskujejo zdravnika v Dragi, je delno odvisno tudi od tega, koliko dobijo tu potrebni zdravili, ki so sicer na razpolago po drugih zdravstvenih postajah.

A. P.

VESELO OB ZAKLJUČKU

Učenci slovenske dopolnilne šole v Reutlingen smo letos veselo zaključili šolsko leto. Zbrali smo se v prostorih našega društva, kjer smo si najprej ogledali slovenski film „Sreča na vrvi“, potem pa smo prejeli Prešernove bralne značke in diplome Vesele šole. Za starše smo pripravili razstavo o našem šolskem in izvenšolskem delu. Dan smo zaključili s plesom v „našem“ disku.

Učenci slov. dop. šole REUTLINGEN

V TUJEM VRTCU

Ko sem prišel v Nemčijo, sem bil star tri leta. Ker so moji starši delali ves dan, so me dali v vrtec, kjer so govorili samo nemško. Nič nisem razumel in otroci se niso igrali z menoj. Potem sem se spomnil dedka in pesmi, ki me jo je naučil. Zlezel sem na mizo in zapel Na planinah sončece sije. Vsi so me poslušali. Tega dne sem dobil nove prijatelje.

SERGEJ JELENC Slov. dop. šola Reutlingen

pisma in odmevi

Preveč je neodgovornosti

Podražitve in gospodarski položaj, v kakršnem smo, so logična posledica našega odnosa do dela in medsebojnih odnosov. Res je, da je izhod iz težav v povečanju proizvodnje, dohodka in deviznega priliva. Toda to so le deklarativne parole in fraze, ki jih poslušam že desetletja. Nihče pa ne razmišlja in še manj pove, kaj storiti, da bodo delavci spet začeli delati, kako jih ponovno mobilizirati, jim vcepiti zavest in ljubezen do dela, kako ustaviti širjenje administracije, kako ustaviti gospodarski kriminal, zlorabo položajev, podkupovanja, bogatenje brez dela itd.

Prav tako še nismo dali prave veljave nadzornim institucijam in še vedno smo (pa ne vem, zakaj) preplašeni, ko je potrebno s prstom pokazati na odgovorne posameznike. Živimo v času, ko se ne smemo več sprenevedati, skrivati, bežati od resničnih razmer ali kako drugače drug drugega „blefirati“. Je prav, da je bila resnica o našem gospodarskem položaju tako dolgo skrita? Zakaj javnost ni vedela za pogoje, ki so nam jih postavljale zahodne bančne institucije? Je prav, da smo najeli nove kredite in tako našo zadolženost še povečali? Mislim, da so to grobe napake, ki se jih sicer zavedamo, vendar nič konkretnega ne storimo (beri: ne storijo odgovorni).

K reševanju težav še vedno pristopamo birokratsko: obračamo številke in delegatska gradiva, ugotovljamo indekse, ocenjujemo, prognoziramo ter si dopovedujemo, da moramo to in ono. Nezadovoljstvo, nezaupanje in celo strah med ljudmi pa narašča. In prav to nezadovoljstvo bi moralo biti močan opomin našim vodilnim, da je potrebno nekaj ukreniti ali pa spremeniti. Zavedati se moramo, da je naša skupna skleda vsak dan bolj prazna in, kot je rekel Franc Šetinc, je za tisto, kar je še preostalo v njej, vse preveč pri-sklédnikov.

Predsedstvo SFRJ in predsednik predsedstva SFRJ sta sama od začetka letošnjega leta pa do konca marca dobila 1675 vlog in pritožb, v katerih delovni ljudje, občani, delovne in druge organizacije opozarjajo na različne probleme in nepravilnosti. Je predsedstvo ukrepalo? Koli-kor vem, ni.

Bojim se, da smo si naprtili nekakšen „sistemski tabu“, ki ne pozna sprememb oziroma dialektičnega razvoja. In kaj sedaj? Posameznik ne more stanja spremeniti; prizadevni in sposobni bi morali biti vsi in ker nismo, moramo poslušno čakati na take in drugačne ukrepe „od zgoraj“ in morda pozneje „od zunaj“.

IVE STANIČ

ZAHVALA ZA POMOČ

1. julija letos je strela udarila v moj skedenj, ki je povsem pogorel, z njim pa še 20 ton sena. V nesreči mi je takoj priskočila na pomoč krajevna organizacija Rdečega križa; za prispevek, ki so ga krajani zbrali, se jim lepo zahvaljujem, posebno Mihi Lončariču.

ANTON KUNIC Pusti gradec 4 Dragatuš

MOJE POČITNICE

Počitnice sem prve dni prežvela pri starših, nato na morju. Tam sem spoznala veliko novih prijateljev. Ko smo se vrnili v Teharje, sem tudi jaz pomagala pri gradnji naše hiše. Doma sem tudi praznovala rojstni dan. Zdaj sem v šoli, na počitnice pa so mi ostali lepi spomini.

KORNELIJA BAUMGARTNER Slov. dop. šola Reutlingen

NAGLUŠNA KAMERA

foto slišal:
Milan Markelj

DAJ, DAJ, NE BO TE MENDA KA-
TRCA PREHITELA!

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Katastrofalen potres

Mnogo žrtev v Skopju — Velika oddaja krvi — Govorice o obdavljenju gumi vozov — Novomeški vodnjak poplavlja

GLAVNO MESTO socialistične republike Makedonije je 26. julija ob 5.17 prizadejal katastrofalen potres, ki je povzročil mnogo človeških žrtev in ogromno opustošenje. Doslej so izkopalni iz ruševin 630 mrtvih, ranjenih pa je več kot 2000 ljudi, izmed katerih jih je 1000 hudo. Žrtev je mnogo več, vendar se ni možno ugotoviti točno, ker še zmeraj razkopavajo ruševine. Med preminulimi je tudi več tujih državljanov.

ZE V PETEK dopoldne, ko se je razvedelo za nesrečo v Skopju, so se posamezniki in kolektivi iz Novega mesta in drugih krajev javljali za oddajo krvi.

OBCANI SE prav pogosto pritožujejo, da ne morejo zlahka uresničiti raznih svojih zamisli za gradnje. Nedvomno so želje občanov pogostokrat tudi v nasprotju z ustreznimi načeli o gospodarni uporabi zemljišč, ki smo jih uveljavili v novem času. Res pa je tudi to, da prav na področju urbanizma oziroma stanovanske graditve in komunalnega gospodarstva naši uradi poslušajo še vedno zelo počasi.

ZADNJE ČASE so se po Beli krajini precej raznesle govornice, da bo na gumi vozove in na kosilnice predpisana precejšnja taksa, ki naj bi znašala od 10.000 do 30.000 din. Ta „raca“ je povzročila precej nejevolje med kmetijci, kar je povsem razumljivo. Ljudje si na vse načine prizadevajo, da obdržijo gospodarstva in da obdelajo njive in travnike, davki pa so zanje že tako prehud.

V NEDELJO DOPOLDNE je neka ženska samo v spodnji obleki hodila od hiše do hiše na desnem bregu Krke v Novem mestu: in prosila za obleko, češ da je begunka iz Skopja. Ker je bilo videti, da je res potrebna pomoči, ji je neka gospodinja dala precej obleke.

NAŠ LJUBI stari vodnjak sredi novomeškega Glavnega trga še vedno kljub mnogim opozorilom noče brizgati vode, kakor bi moral, tako da voda škropi preko roba in je okrog vodnjaka prava poplava.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA
1. avgusta 1963)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Naš kmet je prav málo idealen

Premijo spravijo v žep, telice pa k mesarju — Zaradi nerednosti iz službe — Hrvaški ban je jako ošaben mož — 33 let s kovancem v nogi

(Znan) je pregovor: vzgledi vlečejo — besede le mičejo, ki se prav posebno velja, če hočemo kaj s kmetom doseči, ker znano je vsakemu rodoljubu, kako je naš kmet málo idealen. Kmetu manjka vzglednih gospodarstev. Kako jih doseči? Kmetijska družba razpiše vsako leto premije na biko, konje, krave, telice itd. To se meni zdi neumestno, proč vržen denar. Lepo vas prosim, kak uspeh, kak napredek ima živinoreja, če si kak boljše situiran posestnik privoščiti ta šport, da vzgoji in prav dobro zređi telico, češ, dobim premijo. Premijo spravi, telico pa da mesarju.

(Svarilo.) Neki Ivan Mramor Klati se po novomeški okolici kot agent neke mažarsko-židovske zavarovalnice in grdi pri ljudstvu našo domačo „Vzajemno zavarovalnico“ v Ljubljani. Kar govori, je laž. Opozarjamo, da je naša domača zavarovalnica tega človeka odslovila radi mnogih nerednostij iz službe in so te laži le izbruh jeze, ker se mu je prepovedalo delovati za „Vzajemno“.

(Novi) hrvaški ban je jako ošaben mož, ki ne drži svojih obljub. Zato rase nezaupanje do njega čim dalje bolj med narodom. One dni je pō Zagrebu pokal dinamit in povzročil precej škode. Storilce so dobili, a to kaže, da še vedno tli.

(Denar) v nogi. Leta 1870 je bil neki gozdni čuvaj v Ardenih zadet od krogle. Krogljo so mu izvlekli, a vkljub temu se je rana vedno gnøjila ter je sedaj po 33. letih bil mož v nevarnosti za življenje. Dr. Coulon je možu v svojem zavodu nogo preiskal ter izvlekel iz nje bakren novc za 10 centimov. Kroglja je gotovo zadela v možovo denarnico ter mu zanesla premoženje v nogo.

(Iz Staroga) trga pri Kočevju se poroča o grozni nesreči, katera je zajela vas Predgrad. Vnelo se je iz neznanega vzroka v nekem skednju in prej kot v pol ure je bilo 88 hiš v ognju. Pri tej suši in pomanjkanju vode ljudje niso mogli rešiti ničesar.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC
1. avgusta 1903)

PO SVETU OKOLI

ZENSKA Z ROGOVI — Če gre verjeti kitajski novinarski agenciji in našemu Tanjugu oziroma njegovemu Durbinu, potem je svet bogatejši za novo nenavadnost. Neki Kitajki naj bi menda zrasli na glavi pravi rogovi. Nesrečnici so kirurgi odstranili nenavadni okras, o vsem skupaj pa se zdaj vneto krešejo polemični meči najrazličnejših mnenj. Glede na običajno čevkanje in besedičenje bi človek pričakoval, da se bodo rogovi prej pojavili na kakšni moški glavi. No, morda pa drži tale sprejemni pregovor: „Kdor drugemu roge natika, jih sam dobi.“

PIJANE DUŠE — Svet s presenečenjem odkriva, da na Japonskem odlično uspeva prodaja viskija White horse. Da ima ta znamka znane angleške pijače tak uspeh, ne gre zasluga njeni izvrstnosti (ki je nihče ne zanikuje), marveč navezanosti japonskega prebivalstva na mit o belem konju, ki naj bi menda prenašal duše na drugi svet. Okrepljene v viskijem so te duše kar v rožicah, bi lahko dejali na rob podatkom, da se z viskijem naliva vse več marljivih Japoncev.

ZDRAVILO — Vest je čudovita, a kot vsaka čudovita stvar ne prinaša nič oprijemljivega za nas, tu bivajoče. Britanski zdravniki so odkrili, da je strup neke amazonske strupenjače odlično zdravilo zoper ljubosumnost. Ne, ta strup ne uniči ljubosumnosti hkrati z žensko, kar sicer zmore strup tudi naših skromnih kač, amazonski strup je menda zelo selektiven. V pravih količinah zamori le grdo ljubosumnost. Opozorilo: količin ne mešaj sam!

URA LJUBEZNI — Zahodnonemški izumitelj je izdelal uro, ki ženski pove, kdaj je njen najboljši čas za ljubljenje. Ura stori to na osnovi meritev pritiska in temperaturnih sprememb kože. Katera sama tega ne ve, si naj kar kupi uro. Morda bodo domiselni trgovci z njo vred prodajali še kaj drugega.

Svet se je letos srečal z zelo čudnim vremenom: poplave sledijo sušam. Na sliki: kanuista po ulicah Koelna letošnjo pomlad, desno nevihta, ki se je razbesnela v naših krajih. (Foto: MiM)

Zmešnjave v vremenski kuhinji

Topli morski tok z nedolžnim imenom je eden od krivcev za noro vreme po svetu — Nekje hude poplave, drugje suše — K: m je odletelo več milijonov ptic?

Vreme se letos prav čudno soka. Dovolj je, da človek odpre radio ali televizor ali da odpre časopise, in že ga zasuje kopica poročil o vremenskih neurjih in ujmah, ki divjajo po našem planetu, o silni vročini in poplavih. Sicer pa ni treba kaj dosti gledati po svetu, saj imamo doma dovolj videti: vročina nas zdeluje, kot že dolgo ne, nevihtni oblaki prinašajo v svojih nedrih tako debelo točo, da je niti starejši he pomni-jo, del domovine pesti pomanjkanje vode, del se bori proti poplavam. „Kaj je vendar z vremenom?“ se sprašujejo ljudje.

Svet se je zares znašel v neobičajnih razmerah. Podsaaharski predel Afrike je zajela katastrofalna suša, najhujša v zgodovini dežel pod Saharo. Na tisoče domačih živali je že poginilo, na tisoče ljudem grozi najhujša lakota in celo smrt. Podobno je v Indiji, kjer v nekaterih pokrajinah trpi zaradi suše 260 milijonov ljudi in vodo prodajajo kot dragoceno pijačo. Avstralci so se srečali s sušo, kakršne niso imeli že več kot 200 let. S sušo so se seznanili tudi prebivalci nekaterih predelov na Javi in na Filipinih, kjer je sicer dežja vedno prej preveč kot premalo.

Prav kot v posmeh tej silni svetovni žeji pa se nekatere dežele dobesedno utapljajo v preobilnih padavinah. Del ZDA so letos zajele katastrofalne poplave, Srednja Amerika je doživela nalive, ki so povzročili strašna opustošenja, na Japonskem in Kitajskem so nastale neobičajno obsežne poplave. Skratka, vse je nekako zmešano in vrženo s tira v svetovni vremenski kuhinji.

Daje kruh, a tudi ubija

Najcenejši in najbolj učinkovit herbicid — Smrti

Je najboljši in najcenejši herbicid, kar so jih doslej izdelali. Njivo, polno plevela, lahko očisti in pripravi za setev v enem dnevu. V velikem delu sveta je postal najboljši kmetov prijatelj, ki ponekod premošča tisto tanko črto med preživetjem in lakoto, toda hkrati je tudi sovražnik in smrtna nevarnost. Na tisoče ljudi vsako leto hudo zbolijo in umre zaradi zastrupitve s tem herbicidom.

Gre za rjavkast strup, ki ga kemiki označujejo z zapleteno formulo, na kratko mu pravijo paraquat, po svetu pa kroži kot uničevalec plevela pod raznimi imeni, kot so gramoxon, paraxol ipd. Še posebno razširjena je njegova uporaba v tretjem svetu.

Za razliko od drugih pesticidov paraquat nima neželenih stranskih učinkov na okolje in ne ogroža človekovega zdravja posredno, kot na primer DDT. Je pa v neposrednem stiku za ljudi zelo strupen. Nekaj kapljic že ubije človeka. Zato je treba s herbicidi, ki jih izdelujejo na osnovi paraquata, ravnati toliko previdneje. Tovarne sicer svoje pošiljke opremljajo z opozorili in nasveti, kako ravnati, vendar pa so kmetje premalo pazljivi in smrtni davek je iz leta v leto večji. Svetovna zdravstvena organizacija meni, da je bilo lani okoli 100.000 smrtnih zastrupitev s paraquatom.

Ker je paraquat sicer izjemno učinkovit in že po nekaj dnevih ne pomeni nikakršne nevarnosti več za rastline, živali in ljudi, ker se v zemlji zelo hitro pretvaja v neškodljive sestavine, bo ostal v uporabi. A da bo več ust nabranil, kot jih zdaj zapre s smrtnim pečatom, bodo morali v svetu še veliko narediti za izobraževanje zaostalih kmetov. Znanje v tem primeru zares pomeni življenje.

MiM
(Vir: Newsweek)

Strokovnjaki za vreme pa na vse skupaj gledajo z večjim razumevanjem, saj zanje dogodki niso čisto presenetljivi. Vedo, da je vse te spremembe v običajnih vremenskih vzorcih povzročil splet pojavov zračnih tokov in protitokov, potovanj „žepov“ visokega in nizkega zračnega pritiska pa tja do vplivov vulkanskih izbruhov.

Vzorec svetovnega vremenskega dogajanja je zelo zapleten. Meteorologi se spopadajo z njim s pomočjo najsodobnejših računalnikov in s pomočjo številnih meteoroloških satelitov. Zdaj dogajanje že toliko poznajo, da si upajo pokazati tudi na nekatere posamične pojave, ki odločilno vplivajo na vremenske razmere.

Med temi je zanimiv predvsem Tihi ocean s toplimi gmotami, ki jim nedolžno pravijo El Nino. Pojav opazujejo in raziskujejo že več kot trideset let. Ugotovili so, da se pojavljajo velike gmote tople vode približno vsakih pet let, ko pade zračni pritisk na območju jugovzhodnega Tihega oceana in prenehajo pasatni vetrovi. Perurjski ribiči so temu toplemu toku dali ime El Nino, ker se običajno pojavi okoli Božiča, po božjem detetu. Vendar je to dete lahko hudo nevarno. Včasih se dogodi, da preseže svoje običajne meje, in takrat povzroči obilne padavine in poplave po ameriškem kontinentu, spremlja pa jih huda suša v padekvatorialni Afriki, Indiji in Avstraliji ter Indoneziji.

Prva znamenja, da se pripravlja v letošnjem letu nevaren El Nino, so zabeležili že lanskega maja, ko so sateliti in raziskovalne ladje sporočili, da je tropski pas Indijskega in Tihega oceana za nekaj stopinj toplejši kot običajno. To ogrevanje je bilo nekaj mesecev prezgodnje. In prav tako je vremenslovce presenetilo upadanje zračnega pritiska in pasatnih vetrov v zahodnem delu Tihega oceana. Vse to je kazalo na nastanek El Nina, vendar ni bilo še nekaterih drugih zelo značilnih pojavov, zato so zgodnja znamenja prezrli.

Septembra lani pa se je začelo. Obalne perujske vode so se začele

nenormalno ogrevati in se širiti proti severu in jugu. Vse skupaj se je dogajalo „prehitro in prezgodaj“ po mnenju vremenslovcev. Tako je že čez nekaj mesecev topli tok segel že do Alaske, se pravi tako visoko na sever, kot ni El Nino še nikoli.

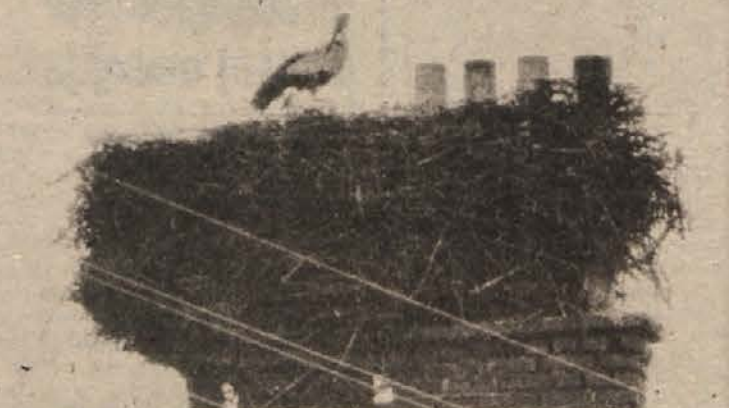
Letos se je El Nino razširil čez tretjino Pacifika, in ker je njegova razširitev tesno povezana z neljubimi vremenskimi spremembami, je tudi seznam teh letos veliko boljši. Za več stopinj toplejša oceanska voda je ogrela ozračje in zaradi tega so vetrovi nad Tihim oceanom v velikih višinah mnogo močnejši. Piloti potniških letal poročajo, da rabijo zaradi okrepljenih vetrov celo uro manj časa za prelet od Havajev do Kalifornije.

Pregret Pacifik je spremenil običajno pot vetrov, ki je pomaknjena proti jugu in se nato močno obrne proti severu nad ozemljem ZDA. Tako premaknjena pot povzroča vremenske spremembe po celem svetu.

Kako letošnja vremenska zmeda vpliva na ljudi in gospodarstvo, je razvidno. Jasno je tudi, da bo škoda povsod precejšna. Vendar pa danes nihče ne more povedati, kakšna bo resnična škoda v svetu, saj biologi zaskrbljeno premišljajo o učinkih spremenjenih vremenskih razmer na širše okolje. Med ribami, kot so tune, sardine, sardele, pa tudi med lignji, raki in drugimi morskimi živalmi vlada prava zmeda; odhajajo na druge poti in na druga območja Pacifika, kot so sicer vajene. Z ribami so se začele seliti tudi ptice. Z Velikonočnih otokov je odletelo preko 16 milijonov ptic kot po nekakšnem čudežu; naenkrat je bilo otočje, v tem času tako polno ptic, čudno prazno in tiho. Za njimi so ostala le gnezda neobogljenežne zaroda. Kam so odšle in ali se bodo kdaj vrnile, je za vse skrivnost.

Seveda pa za razmere pri nas nista kriva le oddaljeni Tihi ocean in njegov veliki sosed Indijski ocean. Tudi Atlantik je, tako kot vsa svetovna morja, soudeležen v vremenski kuhinji.

MiM
(Vir: Discover)

Dimniki so za štoklje nevarni. A vstrijske imajo umetna gnezda, naše, kot je tale iz Prekmurja, pa na organizirano akcijo še čakajo. (Foto: MiM)

Umetna gnezda za štoklje

Ptice so kovinske nastavke za gnezda lepo sprejele — Letošnji zarod štokljev številnejši od poprečja

Življenje se je za evropske štoklje nagnilo na hudo žalostno stran, saj jim rastoča urbanizacija in izginjanje močvirij močno zožujeta bivanjsko okolje. Pri nas so štoklje v Prekmurju vse redkejšje, nič boljše pa ni kazalo tudi štokljam, ki gnezdiijo v avstrijskem Burgenlandu.

Stoletja so štoklje gnezdiile na dimnikih burgenlandskih kmetij, v zadnjih letih pa so kmetje prezidali stare dimnike tako, da so izboljšali dimno vleklo, žal pa je prezidava povzročila, da se gnezda štokljev pogosto vžigajo in uničujejo. Pognane ptice so si zato začele iskati druga gnezdišča, a z malo sreče. Izbrale so si drogove električne napeljave. Prenekatera

štoklja je tako sedla na „električni stol“ in vse več jih je poginilo zaradi električnega toka.

Ker so štoklje turistična krajevna znamenitost, so burgenlandski občani in njihovo elektroenergetsko podjetje v sodelovanju s ptičeslovci izdelali umetne nastavke za štokljina gnezda. Na drogove so postavili kovinska ogrodja v obliki kolesa in vanje nametali nekaj vejic ter vse skupaj pobarvali z barvami, ki spominjajo na štokljin drek.

Uspeh je presenetil vse po vrsti. Štoklje so napolnile umetna gnezda in letošnji zarod je številnejši kot običajno. V gnezdih se je zvalilo po tri do štiri mladičev; to je več, kot imajo štoklje sicer naraščaja.

SIS za komunalno in cestno dejavnost

ENOTA ZA UPRAVLJANJE STAVBNIH ZEMLJIŠČ BREŽICE; Cesta prvih borcev 11

razpisuje

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbnih zemljišč za gradnjo poslovnega prostora – gostilno v obrtni zoni Brežice – Črnc in gradnjo enodružinske stanovanjske hiše v stanovanjski soseski Dobova sever.

Na javnem natečaju, ki bo v sredo, 17. avgusta, ob 8. uri na sedežu Enot za upravljanje stavbnih zemljišč v Brežicah, se oddajo stavbna zemljišča:

a) za gradnjo poslovnega objekta gostilna v obrtni zoni Brežice – Črnc lokacija 53 (1728 m²), cena zemljišča je

87,25 din za 1 m². Stroški komunalne opreme znašajo 156.093,00 din in obsegajo gradnjo cestišč, sorazdelni stroški izgradnje vodovoda Regulator, geodetsko delitev zemljišča, sofinansiranje primarnih vodnih naprav in kanalizacije kot akontacija;

b) za gradnjo enodružinske stanovanjske hiše v soseski Dobova sever, lokacija 68, 996 m². Cena zemljišča je 80,55 din za 1 m². Stroški komunalne opreme pa so zajeti v znesku 125.170,00 din kot koristni gradbeni stroški prejšnjega lastnika uporabe zemljišča. Uporabnik zemljišča trpi še naslednje stroške komunalne opreme: priključek na vodovod, kanalizacijo, prispevek za električno omrežje in spremembo namembnosti zemljišča, objavo natečaja v Dolenjskem listu ter administrativno-tehnične stroške enote.

Na javni natečaj se pristopi s pismeno ponudbo na predpisnem obrazcu, ki se vložijo do 7. ure na dan javnega natečaja na sedežu enote v Brežicah.

Ponudbi je treba priložiti potrdilo o plačani varščini 10.000,00 din.

Enota za urejanje stavbnih zemljišč si pridržuje pravico do brezplačne posesti zemljišča iz tega razpisa za gradnjo potrebnih komunalnih naprav. Ostali pogoji so razvidni v sklepu o razpisu javnega natečaja.

498/31-83

mali oglasi v Jenkovi 1 tel.: 24-006

DELAVSKI SVET VODNOSPORSKEGA PODJETJA NOVO MESTO

razpisuje

dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za štiri leta:

– VODJA GOSPODARSKO-RAČUNSKEGA SEKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom o izvajanju kadrovske politike, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske smeri
- najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj
- ustrezne moralno-politične vrline.

Pismene prijave z navedbo dosedanjih delovnih izkušenj in z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v 20 dneh po objavi razpisa v zaprti ovojnici na naslov: Vodnogospodarsko podjetje, Novo mesto, Trdinova 23 – „Za razpisno komisijo“.

505/31-83

IMV NOVO MESTO – TOZD Tovarna opreme Mirna na podlagi sklepa DS razpisuje v soboto, dne 13. 8. 1983, s pričetkom ob 9. uri v prostorih TOZD na Mirni

JAVNO USTNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

- Kompressor, zračni, 150 L okvarjen inv. št. 6453
- Kompressor, zračni, 150 L okvarjen inv. št. 2493
- Kompressor, zračni, 150 L okvarjen inv. št. nima
- Lakirna kabina 3500 III. v tazst. st. inv. št. 6479
- Stabelni namiz. vrt. stroj (brez el. mot.) inv. št. 6353
- Polirni stroj z el. motorjem inv. št. nima
- Reduktor obdel. str. „STEUR“, nekompleten inv. št. nima
- Stroj za izvlačenje, nekompleten inv. št. nima
- Varilne mize VENTILATOR brez el. mot. inv. št. 6457
- Varilne mize VENTILATOR brez el. mot. inv. št. 6460
- Šivalni stroji Singer, nekompletni inv. št. 714
- Šivalni stroji Singer, nekompletni inv. št. 715
- Šivalni stroji Singer, nekompletni inv. št. 6297
- Šivalni stroji Textima, nekompletni inv. št. 2083
- Šivalni stroji Textima, nekompletni inv. št. 2084
- Šivalni stroji Textima, nekompletni inv. št. 2089
- Šivalni stroji Textima, nekompletni inv. št. 2090
- Šivalni stroji Textima, nekompletni inv. št. 2764
- Šivalni stroji Textima, nekompletni inv. št. 2928
- Šivalni stroji Textima, nekompletni inv. št. 2945
- Šivalni stroji Textima, nekompletni inv. št. 2081
- Šivalni stroji Textima, nekompletni inv. št. 2765
- Pisalni stroj EMONA, okvarjen inv. št. 6429
- Ciklograf aparat 012714 okvarjen inv. št. 6403
- Električni rač. stroj FACIT CA-2-16 inv. št. 6441
- Hladilnik 145 L inv. št. 126

izkl. cena	5.600,00
izkl. cena	3.700,00
izkl. cena	1.900,00
izkl. cena	10.000,00
izkl. cena	1.000,00
izkl. cena	15.000,00
izkl. cena	1.500,00
izkl. cena	500,00
izkl. cena	500,00
izkl. cena	500,00
izkl. cena	5.000,00
izkl. cena	5.000,00
izkl. cena	5.000,00
izkl. cena	4.000,00
izkl. cena	4.000,00
izkl. cena	4.000,00
izkl. cena	4.000,00
izkl. cena	3.000,00
izkl. cena	3.000,00
izkl. cena	3.000,00
izkl. cena	3.000,00
izkl. cena	900,00
izkl. cena	1.000,00
izkl. cena	2.000,00
izkl. cena	500,00

Ogled možen na dan licitacije od 7. ure dalje.

Vsi zainteresirani morajo eno uro pred začetkom licitacije položiti 10-odst. varščino. Družbeni in zasebni sektor sta enakopravna.

Kupec plača prometni davek, kolikor ne predloži izjave.

502/31-83

SREDNJA KMETIJSKA ŠOLA GRM, Novo mesto
Zaradi razširitve svoje dejavnosti in selitve pod Trško goro razpisuje svet šole naslednja dela in naloge:

1. učitelj sadjarstva in vinogradništva,
2. vodja kuhinje,
3. kurjač centralnega ogrevanja in vzdrževalec,
4. snažilka (2 mesti).

Pogoji:

- pod 1: visoka izobrazba ustrezne smeri
- pod 2: kvalificirani kuhar, po možnosti s končano poslovodsko šolo
- pod 3: poklicna šola kovinarske smeri in izpit za kurjača
- pod 4: končana osemletka.

Vsa delovna mesta razpisujemo za nedoločen čas in s trimesečno poskusno dobo.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 15 dneh po objavi razpisa. Začetek dela s 15. septembrom 1983 (učitelj pod 1. pa s 1. septembrom 1983).

503/31-83

Industrija pleten INPLET V USTANAVLJANJU SEVNICA, Dolnje Brezovo

Komisija za delovna razmerja pri svetu DO v ustanavljanju ponovno objavlja naslednja prosta dela oz. naloge

IZMENOVODJA OPLEMENITILNICE – 1 delavec

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- inženir tekstilne tehnologije, tekstilni tehnik kemijske smeri ali kemijski tehnik, eno leto delovnih izkušenj.

Delo je za nedoločen čas, v dveh izmenah in s trimesečnim poskusnim delom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev je treba poslati splošno-kadrovske službi v 10 dneh po objavi.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku objave.

507/31-83

„NOVOLES“ Jesni kombinat Novo mesto – Straža, n. sol. o. TOZD BOR, Krško

Komisija za delovna razmerja TOZD BOR Krško

objavlja prosta dela in naloge

VZDRŽEVALCA

pod naslednjimi pogoji:

- delovodska šola elektro ali kovinske smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali z delom pridobljene delovne zmožnosti za opravljanje teh del.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s 45-dnevnim poskusnim delom.

Kandidati naj oddajo svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh od objave v splošnem oddelku TOZD BOR ali v kadrovske-socialni službi Novoless – 68351 Straža.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem izboranju v log.

506/31-83

NUKLEARNA ELEKTRARNA KRŠKO v ustanavljanju 68270 KRŠKO

objavlja prosta dela in naloge

DVEH PRIPRAVNIKOV

z opravljeno 4-letno ekonomsko šolo za določen čas 6 mesecev

Kandidati naj pošljejo svoje vloge v 10 dneh po dnevu objave. Odgovore bodo prejeli v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

501/31-83

»Dolenjski list«
v vsako družino

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi drage žene, mame, sestre, 47-letne

MARIJE SELJAK

iz Radeža 2 pri Loki

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, sekciji za vleko vlakov Zidani Most, DO TKS Sevnica, DO Stilles Sevnica, PGD Loka, OO ZSMS Loka ter vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, pokojni podarili vence in cvetje. Posebna hvala govornikom Francu Klopčiču in Jožetu Staniču za poslovljne besede ter duhovniku za opravljeni obred. Vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu spremili na zadnji poti, iskrena hvala!

Žaljujoči: mož Vinko, sinova Franjo in Miran, mama Angela, sestra Silva z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, ata, starega ata, brata in strica

ANTONA BRULCA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nas tolažili, pokojniku pa darovali vence in cvetje ter ga spremili k večnemu počitku. Iskrena hvala župniku za opravljeni obred. Iskrena hvala za podarjene vence Splošni bolnišnici Novo mesto, tovarni Novoteks Novo mesto in ŽTP Novo mesto.

Žaljujoči: žena Ana, sin Branko z družino, sin Marjan z družino, hčerka Ana in Tatjana ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

26. julija sta minili dve žalostni leti, odkar nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama in babica

OLGA BELENTIN

Selo 18 pri Mimi

Draga mama, ostala boš vedno naša in nepozabljena. Hvala vsem, ki ti prizigajo svečke in prinašajo cvetje na tvoj grob!

VSI TVOJI

ZAHVALA

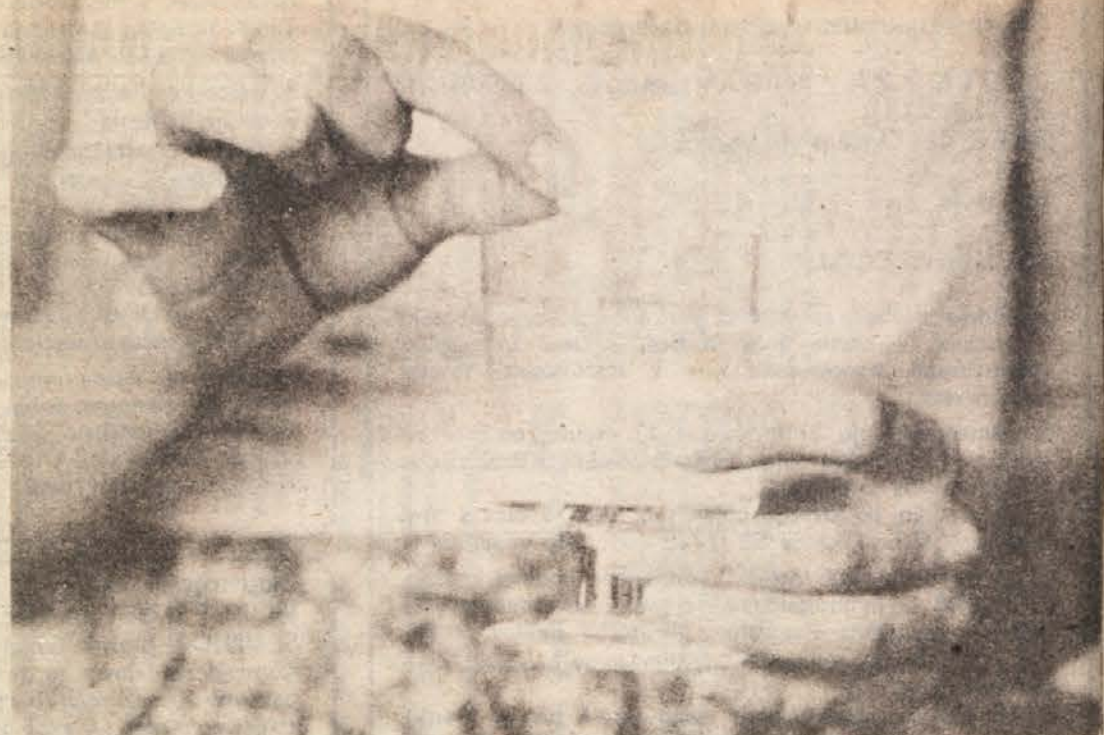
Po dolgi in hudi bolezni nas je v 74. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

FRANC RETELJ

iz Cegelnice 54 pri Novem mestu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani ter pokojnemu darovali cvetje in ga spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se kolektivoma IMV TOZD Tovarna avtomobilov in Roletarstvu Medle ter župnikoma za lepo opravljeni obred. Posebna zahvala zdravstvenemu in strežnemu osebju nevropsihiatrične bolnišnice Ljubljana-Polje.

Žaljujoči: žena Marija, sinova Ivan in Rudi z družinama ter ostalo sorodstvo

TREBANJSKI „BOLNIK“ OSTAL BREZ ZDRAVIL?

2. februarja lani je dr. Ante Lončar, zobozdravnik v trebanjskem zdravstvenem domu, prejel odločbo disciplinske komisije, s katero mu je prenehalo delovno razmerje v tem tozdu Dolenjskega zdravstvenega centra. Ukrep je potrdil tudi delavski svet, vendar je družbeni pravobranilec samoupravljanja Lojze Šterk zadržal veljavnost sklepa. Novomeško sodišče združenega dela je nato 6. aprila na javni obravnavi zaradi nepravilnosti v disciplinskem postopku sklep razveljavilo. Postopek se je potem nadaljeval na sodišču združenega dela SRS, ki je ugodilo pritožbi zdravstvenega doma, s čimer je Antetu Lončarju prenehalo delovno razmerje.

V prvi polovici letošnjega februarja je Ante Lončar vložil zahtevo za obnovo postopka, ki jo je argumentiral z dejstvom, da zunanji član disciplinske komisije ni bil pravilno izvoljen. Čeprav so v sodni praksi redki primeri, da sodišče ugodno takšni zahtevi, so bili v Ljubljani mnjenja, da je predlog upravičen, in so zato zadevo spet vrnili prvostopenjskemu sodišču v Novem mestu. To je 13. junija odločilo, da se sklepa disciplinske komisije in delavskega sveta trebanjskega zdravstvenega doma razveljavita in se Ante Lončar spet sprejme na delo. Seveda je po sklepu sodišča tozod dolžan Lončarju izplačilo osebnih dohodkov za ves čas, ko je bil brez službe. Spor se ni končal in trebanjski zdravstveni dom se je zoper odločitev novomeškega sodišča združenega dela vnovič pritožil.

Vse pa kaže, da s tem še ne bo kmalu konec sporov v trebanjskem zdravstvenem domu; „zadeva“ ima namreč široko in zapleteno ozadje ter dolgo zgodovino katere akterji pa niso bili samo v zdravstvenem domu, marveč tudi v DZC in občinskih vodstvih družbenopolitičnih organizacij.

DIREKTORJEVO PISMO 'ZAKUHALO' ODNOSI

Da bi malo bolj podrobno pojasnili ozadje spora, moramo poseči v leto 1977, ko v trebanjskem zdravstvenem domu še niso imeli svoje osnovne organizacije ZK (bilo je pre malo članov). Že decembra, po prihodu Antete in Brune Lončar, pa se je število članov povečalo na pet, tako da je osnovna organizacija končno zaživela. Za sekretarja je bil izvoljen Ante

po tistem tlelo, dokler ni leta 1980 prišlo do odkritega spopada. Direktor zdravstvenega doma dr. Jernej Kranjc je poslal izvršnemu svetu, občinski skupščini Trebnje, OK SZDL, zdravstveni skupnosti, krajevni skupnosti Mirna in Zdravstvenemu centru Dolenjske pismo, v katerem leti največ obtožb na Anteta Lončarja, ki je bil tedaj še vedno sekretar osnovne organizacije.

V dopisu med drugim piše: „Pod masko, da se bori (dr. Ante Lončar, op. p) za pravice in koristi zdravstvenega doma, kar pa ni res, ustvarja konfliktno situacijo, ki je privedlo do tega, da so pričeli delavci odpovedovati delovna razmerja. Z vsiljevanjem svojega mnenja želi za vsako ceno doseči svojo veljavo, ne glede na to, da bi kot sekretar OO ZK moral pozitivno vplivati na dobre odnose v kolektivu. Prišlo je celo tako daleč, da skuša onemogočiti vse odločitve, ki jih sprejme direktor. Tudi kar zadeva stabilizacijske ukrepe, jim Lončar daje vso podporo, obnaša pa se povsem drugače. Osebnost ocenjujem, da v kolektivu nima podpore, vendar pa njegovo obnašanje vnaša nemir in nezadovoljstvo, ruši ugled zdravstvenega doma in osnovne organizacije.“

ODGOVOR OO ZK RAZKRIL VELIKO TEGA

Čudi ob vsem tem, da je doktor Kranjc, ki ni komunist, skrbel za ugled osnovne organizacije, malo pa so mu bila mar njena stališča in sklepi. Vse kaže, da je pripombe osnovne organizacije, ki so bile praviloma upravičene, označil kot osebne napade Antete Lončarja na direktorski položaj in ugled. Mimogrede pa mu je prilepil še etiketo kalilca dobrih odnosov v partiji in kolektivu.

Osnovna organizacija na vse to ni ostala nema in je istim naslovnikom precej bolj argumentirano pojasnila razmere v zdravstvenem domu. Začela je z dejstvom, da so v trebanjskem zdravstvenem domu prenehali z delom trije odbori samoupravne delavske kontrole že pred iztekom mandata.

Prvi je dal „odpoved“, ko je ugotovil, da je dr. Kranjc kljub sklepu delavskega sveta, naj se za hišne obiske uporablja službeni avto, uporabljal za to svoje vozilo. Očitek je direktor odbil z izjavo, da je delo odbora neresno in nekonkretno. Drugi odbor je z delom prenehal, ko je direktor prepredil, da bi vodje zdravstvenih postaj podali zahtevana poročila o svojem delu, ki ni bilo opredeljeno ne v statutu ne v kateremkoli drugem samoupravnem aktu. Naslednji odbor je imel težave pri ugotavljanju nepravilnosti ob sprejemanju delavca za zdravstveno postajo na Mirni. Čeprav je bil direktor opozorjen, da gre za nepravilnost, ni hotel zadržati sklepa odbora za medsebojna razmerja in delavskega sveta, pač pa je člane odbora delavske kontrole poučeval, kaj ta sme in česa ne sme delati. Kdo je imel prav, najbolje pokaže izjava družbenega pravobranilca samoupravljanja, ki govori, da je šlo v konkretnem primeru za kršitev določil zakona o združenem delu, zakona o delovnih razmerjih in samoupravne ga splošnega akta zdravstvenega doma Trebnje.

ZAKAJ DIREKTOR NOČE V PARTIJO?

V sklepnem delu svojega pisma je osnovna organizacija postavila nekaj zanimivih vprašanj. Ali je prav, da splošni zdravnik, ki dela namesto specialista, sprejema njegov osebni dohodek? Ali je pravilno, da je zdravstveni dom zdravnikom, ki so bili v pripravljenosti, plačeval stroške za telefon. Zakaj so dežurni zdravniki splošne prakse plačani dvakrat za eno delo? Plačane so dobili nadure in še vsak hišni obisk posebej. Zakaj so zdravniki med strokovnim usposabljanjem prejeli osebne dohodke, kot da bi bili specialisti? Tako se je dogajalo, da je zdravnik splošne prakse z dežurstvi v letu dni prejel dvakrat večje osebne dohodke od zobozdravnika, čeprav je bila osnova za oba enaka. Na vse to je direktor odvrnil, da njega sklepi osnovne organizacije ne zavezujejo, ker ni član ZK. Zakaj ni hotel v vrste ZK, OO ni dobila odgovora, čeprav je Kranjca za članstvo že evidentirala.

Do motenj ni prihajalo samo v odnosih med osnovno organizacijo in direktorjem. Vse to je vplivalo na medsebojne odnose v kolektivu, ki so bili vse prej kot zdravi.

POMOČI OD ZUNAJ NI BILO

Do razprtij je prihajalo že znotraj osnovne organizacije pa med komunisti in nekomunisti, nazadnje celo med delavci v zobozdravstvenem in splošnem delu. Ob vsem tem je brzkone trpela tudi kvaliteta dela, a upravni organi na občini in občinska vodstva družbenopolitičnih organizacij so lepo stali ob strani. To kažejo tudi ugotovitve z obiska delovne skupine CK ZKS v trebanjski občini.

„Delovna skupina ocenjuje, da so konfliktna razmera v trebanjskem zdravstvenem domu poglobili še celohovska delitev na zobozdravstvo in splošno zdravstvo, bistveno neenak položaj delavcev, ki opravljajo naloge in opravila različne zahtevnosti, ne

nazadnje pa tudi oportunistično obnašanje številnih komunistov zdravstvenega doma (občinski upravni organi), ki bi morali že zdavnaj temeljito analizirati razmere, opredeliti bistvene vzroke ter predlagati, organizirati ter izvajati ukrepe za njihovo reševanje. Reševanja problemov so se skušali lotiti na način, ki je ustvarjal konflikte med delavci, ob nizki stopnji idejne in akcijske enotnosti pa so prizadevanja vseh za ureditev teh vprašanj preraščala v konflikt med sekretarjem osnovne organizacije in direktorjem.“

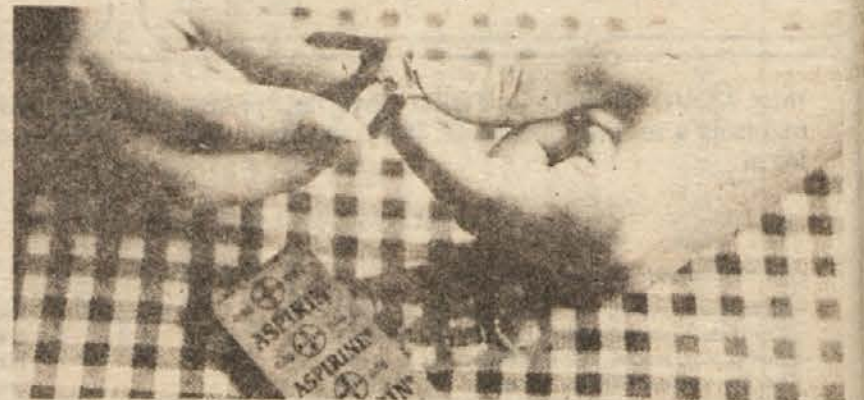
Po oceni delovne skupine nosijo levji delež za tako stanje komunisti v občinski upravi in v občinskem komiteju. Ta se je sicer sestal z osnovno organizacijo, vendar jim nikoli ni uspelo opredeliti osnovnega vzroka sporov, kaj šele najti izhod iz njih. Sicer je res, da so pošiljali na sestanke osnovne organizacije svoje predstavnike, a ti že zaradi preslabe idejne usposobljenosti niso mogli bistveneje poseči v dogajanje, kaj šele da bi ga preusmerili.

Za enotnost članov osnovne organizacije prav gotovo ni bilo dobro prisilno poenotenje stališč in sklepov, onemogočanje svobodnega dialoga. Vsi komunisti, ki se niso strinjali s sklepi, ki jih je sprejela osnovna organizacija, so bili namreč ostro kaznova-

ni, nekateri celo izključeni iz vrst komunistov. Čeprav je častno razsodišče pri občinskem komiteju večino teh kazni razveljavilo, so bile reakcije tudi take, da so nekateri člani izstopili iz ZK, čeprav so imeli že dolgoleten staž. Skratka, tudi znotraj ZK je zazijala globoka razpoka, ki je vse prej kot pozitivno vplivala na razpoloženje.

SLABA IZKAZNICA ZA DOLENJSKO ZDRAVSTVO

Izigravanja, enostranske ocene, zapeljavanja, intrige, demagoški nastopi, familiarnost, skratka vse, kar je pripeljalo odnose na rezilo noža, je v trebanjskem zdravstvenem domu še danes prisotno. Kako bi sicer lahko pojasnili okoliščino, da se prav nihče ni hotel prisiljen postaviti vsiliko dolžnosti, ki je bila doslej predsednica

delavskega sveta. Prav gotovo ga bodo tudi težko našli, saj se o zadevi v Trebnjem veliko šušlja, prav na ta način pa je bila razkrita tudi marsikatera nečednost. Za ilustracijo naj navedemo, da so „ostali“ nekomunisti že zbirali podatke o delavcih – komunistih, ki naj bi slabo opravljali delo, da so bili nekateri komunisti, ki so se samoiniciativno oglašali na sejah občinskega komiteja, klicani na odgovor, itd.

DRUŽBENI PRAVOBRANILEC ZADEL V ČRNO

Da ne bi ostajali samo pri opozorilih, ki jih je osnovna organizacija naslavljala na vodstvo tozda, in pri skaljenem razpoloženju, naj dodamo še podrobno pojasnilo družbenega pravobranilca samoupravljanja Lojzeta Šterka, ki je podrobno naštel vse primere, kjer je bilo ravnanje v nasprotju z zakoni.

„Potem, ko sem videl,“ piše Lojze Šterk v obširnem pojasnilu na očitek, češ da se ni ukvarjal s problemi v

Marsičemu bi se v Trebnjem lahko izognili, če bi bile razmere v zdravstvu nasploh in tudi v Dolenjskem zdravstvenem centru urejene. Tako pa se sistemskim nedorečenostim pridruži še slaba povezava med skupnimi službami tega centra, med komunisti itd. Obljub o začetku urejanja vseh problemov okoli nagrajevanja, odpravljanju nadurnega dela in sploh manjšanju stroškov je bilo že veliko, opravljenega pa malo. Na vrsti so dejanja.

BOJAN BUDJA
JOŽE SIMČIČ

ANTE LONČAR – Njegov spor z direktorjem je pokazal na vse slabosti v trebanjskem zdravstvenem domu.

Lončar, ki je ta čas delal kot zdravnik v Mokronogu. V začetku delovanja osnovne organizacije ni prihajalo do konfliktnih situacij med osnovno organizacijo in poslovnim organom, tudi odnosi med partijskim sekretarjem ter direktorjem so bili še prijateljski.

Ze kmalu po ustanovitvi osnovne organizacije je prišlo med komunisti in vodstvom tozda do manjših zapletov. Enega je povzročila zahteva osnovne organizacije, naj vodje zdravstvenih postaj ukinejo, ali pa naj bodo plačani po opravljenem delu, ne pa po položaju. V precejšnjem kupu zapisnikov s sej osnovne organizacije je sicer težko najti konkretnije primere, ki bi kazali na spore. Brzkone pa je ves čas

kultura in izobraževanje

Jeseni še ena likovna zbirka

V kostanjeviški Galeriji Božidar Jakac poslej tudi dela Franceta Kralja

KOSTANJEVICA – Večletni napor Galerije Božidar Jakac, da bi dosedanjim zbirkam vodilnih slovenskih ekspresionistov pridružila še eno z deli Franceta Kralja ter tako zaokrožila prikaz pomembnega obdobja naše likovne umetnosti, niso bili zaman. Iz Kostanjevice je prišla razveseljiva vest, da bodo zbirko Franceta Kralja slovesno odprli že to jesen, se pravi čez nekaj tednov. Tako bodo poslej pod eno streho in eden poleg drugega Jože Gorjup, brata Tone in France Kralj ter Božidar Jakac, po katerem se galerija v kostanjeviškem gradu tudi imenuje. Prejšnji teden je bila Francetu Kralju posvečena posebna oddaja ljubljanske televizije. Gledalci so lahko videli posnetke nekaterih pomembnejših Kraljevih lesenih skulptur s kmečko motiviko.

Kako napreduje „Jakčev dom“?

Odbor za ureditev „Jakčevega doma“ predlaga, naj bi po novomeškem rojaku Jakcu poimenovali tudi ulico Breg v Jakčev breg – Preselitev gostinske šole do 1. septembra?

NOVO MESTO – Odbor za ureditev „Jakčevega doma“ je na nedavni seji sprejel sklep, da bo izvršnemu svetu novomeške občinske skupščine predlagal, naj začne postopek za preimenovalje ulice Breg v Jakčev breg. Hišno številko te ulice bi poslej nosil tudi „Jakčev dom“, nova novomeška kulturna ustanova v prostorih, ki jih trenutno še zaseda šolski center za gostinstvo.

Odbor je bil na omenjeni seji seznanjen s pripravami na preselitev

SPOMIN NA „DANO BESEDO“ – Prizadevanje za ureditev Jakčevega doma teče od leta 1980, ko so odgovorni iz novomeške občine z Jakcem podpisali ustrezen dogovor. Posnetek, na katerem je poleg Božidarja Jakca predsednik novomeške občinske skupščine Uroš Dular, je narejen ob tem dogodku.

gostinske šole v bivšo vajensko šolo ob Ulici talcev. Kot kaže, bodo preselitev lahko opravili do 1. septembra in bo večji del stavbe, namenjena za dejavnost „Jakčevega doma“ nared za preureditev. V njej bodo še vedno ostale tako imenovane delavnice šolskega centra za gostinstvo, vendar le dotlej, dokler pri vajenski šoli ne bo zgrajen prizidek. Nekateri menijo, da bi prizidek, kjer bodo nove delavnice za gostinstvo, lahko zgradili do konca letošnjega leta, če bi se dovolj potrudili. Odbor bo o sredstvih zanj ponovno razpravljala, ko bo izdelana dokumentacija.

Septembra bodo ponovno vzeli v roke program osnovne dejavnosti „Jakčevega doma“, ki je bil narejen oktobra 1980, in ga dopolnili. Z dopolnitvami bodo še določeneje opisali dejavnost „Jakčevega doma“ ter vnesli tudi naloge delavcev Dolenjskega muzeja pri tem.

Omenimo naj še, da je sredi julija obiskal Novo mesto Božidar Jakac

in tu praznoval rojstni dan. Ob tej priložnosti so na akademikovo željo izpraznili učilnice v enem nadstropju šolskega centra za gostinstvo. Tako se je Jakac lahko sam prepričal o ustreznosti prostorov, ki jih bodo kasneje „zasedla“ njegova dela.

Ohranjen čas

Razstava starih fotografij v Dolenjski galeriji

Številni obiskovalci so v petek, 29. julija, prišli v Dolenjsko galerijo v Novem mestu, da si ob otvoritvi ogledajo po naslovu vabečo in zanimivo razstavo „Stare fotografije Novega mesta in njegovi ljudje“, vendar razstava pričakovani ni izpolnila. Ni se ponovila zanimiva poteza, ko je Dolenjski muzej zbudil precej zanimanja z „domačo“ razstavo o novomeških gostilnah in gostilničarjih.

Ne samo da razstavljeno gradivo ni opremljeno s potrebnimi podatki, tudi sicer ni čutili dovolj močnega vodila, ki bi osmišljalo razstavljene stare fotografije (od leta 1865 do začetka vojne) dolenjske metropole, posamičnih in skupinskih portretov, interierov in dogodkov. Tako razstava razen časovne opredeljenosti in nedoslednega estetskega kriterija ne povezuje v celoto nič drugega.

Priljubljenec razstave Bojan Radovič omenja v katalogu, naj bi razstava pokazala „širši slovenski javnosti ustvarjanje na področju fotografije v Novem mestu“ in tako popravila krivico, da so bili novomeški fotografi v glavnem prezrti v zgodovinskih obravnava slovenske fotografije. Namen je torej dober, le izpeljava precej manjka, predvsem pa raziskovalno delo, ki bi ta doslej zanemarjeni del kulturne dediščine in domače zgodovine osvetlilo. Upajmo, da je sedanja razstava prvi korak k tej nalogi.

„Osnovno vodilo mi je bila estetičnost fotografije“, je dejal Bojan Radovič na otvoritvi in poudaril neposrednost in nepristranost v ustvarjalnosti novomeških fotografov, predvsem Hinka in Gvida Dolenc ter Tičarja, kar jim odreja posebno mesto v slovenski fotografiji, če je seveda mogoče njihovo delo razumeti tudi kot umetniško in ne zgolj kot odlično opravljeno poklicno delo.

M. MARKELJ

Nepraznovano mimo?

NOVO MESTO – Vrsto let so novomeški slikarji bodisi kot posamezniki, bodisi kot likovna skupina, imenovana po Vladimiru Lamutu, opozarjali nase z delovno in organizacijsko promičnostjo, in če temu dodamo še izobraževanje, ki je v zadnjem obdobju postalo celo njihovo glavno vodilo, uspehi res niso mogli izostati. Širši javnosti so se ti uspehi kazali skozi osebne in skupinske razstave ter skozi sodelovanje na najrazličnejših prireditvah, tako rekoč vse do udeležbe na slikarskih kolonijah in ekstemporih. Pri tem nikakor ne gre prezreti nagrad in priznanj, ki so jih v skupino zajeli priznani posamezniki prinesli s takih ustvarjalnih srečanj.

Seveda bi lahko še naštevati dejstva, ki kažejo lamutovce kot tvorno in upoštevanja vredno skupino ustvarjalcev oziroma kulturnih delavcev, mimo katerih si je težko zamisliti celovito podobo kulturnega življenja v samem Novem mestu pa tudi kulturno ponudbo širše Dolenjske, še posebej tistega dela, ki ga nekateri imenujejo amaterizem. Povsem razumljivo je, da je šel glas o uspehih, še posebej o svežini, ki je bila ves čas tako značilna za dejavnost novomeških likovnikov, kmalu prek meja novomeške občine.

Način in kakovost dela lamutovcev sta postala marsikateri skupini v Sloveniji že kar model, če že ne vsaj zgled, kako ljubiteljsko likovno tvornost dvigniti na višjo umetniško raven in ji tako še bolj utrditi ugled. Slednjič tudi ni nikakršno naključje, da so hoteli imeti tudi na

republicki ravni organizatorje in spodbujevalce novomeškega kova in da je prav nekdanji predsednik novomeške likovne skupine na čelu republiške organizacije za to področje. Kot priznanje novomeškimi sposobnostim in izkušnjam pa je treba jemati tudi dejstvo, da republiške izobraževalne kolonije (začetne in nadaljevalne) potekajo zadnja leta v Novem mestu.

Do tu je vse lepo in prav, kar zadeva dejavnost lamutovcev do nedavnega, kajti od letošnje pomladi ali kaj se zdi, kot da je skupina nenadoma odmrila. Slišati je, da ni ne sestankov ne kakšnih drugih znamenj aktivnega dela. Je skupino zajel vrtinec krize ali je vmes kaj drugega? Naj bo razlog za zastoj karkoli, pa se bojo morali v skupini le vprašati, dokleje mrtvilo. Že zato, ker je skupina pred desetletnico. Še spomladi se je precej govorilo o tem, naj bi jubilej praznovali, kot se za tak dogodek spodobi. Načrtovali so skupinsko jubilejno razstavo v Dolenjski galeriji, ob njej pa naj bi izšel tudi katalog z vsemi pomembnimi podatki o rasti novomeške likovne skupine od njenih začetkov. Razstavo naj bi odprli jeseni. Toda v času, ko bi moral biti že opravljen izbor del, nihče ne ve, ali razstava bo ali ne.

Bo šla desetletnica potemtakem nepraznovano mimo? Te vrstice nikakor nimajo namena razrešiti vti problematike, pač pa le opozoriti, da skupini ne bi bilo v čast, če bi pred jubilejem omagala.

I. ZORAN

„Opre, Roma!“ v Pulju

Film novomeškega režiserja Filipa Robarja prikazan v okviru prireditve jubilejnega filmskega festivala

PULJ – V veliki puljski areni se je prejšnji teden končal jubilejni, trideseti festival jugoslovanskega filma. Na njem so prikazali nad trideset novih celovečernih igranih filmov, nastalih v posameznih republikah. Slovenski delež ni bil neopazen, čeprav se naša kinematografija ne more pohvaliti z kdove kakšnimi dosežki in tudi ne s številom novosti.

Prek režiserja Filipa Robarja je bilo na letošnjem festivalu zastopano tudi Novo mesto. V okviru festivalskih prireditev so namreč zavrteli tudi film „Pamet v roke, ko boš v drugo ustvarjal svet“ (oz. „Opre, Roma!“ – „Na noge, Romi!“) ka-

terega precejšnji del je Robar, novomeški rojak, posnel v samem Novem mestu in njegovi okolici.

Tako je Robarjev celovečerni barvni dokumentarec po lokalni premieri v Novem mestu, republiški v Cankarjevem domu v Ljubljani in seveda beograjski, po kateri je bil (namreč na festivalu jugoslovanskega kratkega in dokumentarnega filma) tudi nagradjen, dočkal tudi premiero v osrednjem jugoslovanskem filmskem „vrelišču“ – puljski areni.

Kako je bil film sprejet, ta trenutek še ne vemo, vsekakor pa je moč reči, da je bil Pulj priložnost več, da se razširi krog tistih, ki jim je Robarjeva filmska interpretacija neposredno iz življenja zajete problematike všeč.

BOREC 6 IN 7

LJUBLJANA – Osrednje strani dvojne (junjsko-juljske) številke Borca (6/7), ki je izšla pred kratkim, so posvečene slovenskemu narodnoosvojitvenemu pesništvu.

Objavljenih je nekaj nad 40 pesmi, ki so jih danes znani in neznani avtorji napisali v letih 1941 do 1945, jih objavili v partizanskih glasilih in taboriščnih listih ali pa so ostale v rokopisu in jih hranijo v posebnem arhivu SAZU. Od drugih zapisov naj omenimo vrsto člankov, ki govorijo o zgodovini partizanskega zdravstva. Med takimi je zapis dr.

Milana Dolenc „Veterinarska služba med NOB na Dolenjskem“ in še katerega bi lahko omenili.

TELEVIZIJSKI SPORED

5. VIII. petek

1
18.15 POROČILA
18.20 JAZZ NA EKРАНU: DUO BLANKE-DAŠEK, 2. del glasbene oddaje
18.50 TARZAN, ameriška risanka
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 ROCKFORDOVI DOSJEJI, oddaja iz ameriške nanizanke
20.50 ZRCALO TEDNA, pregled političnih in drugih dogodkov
21.10 NOČNI KINO: CHARLES BUBBLES, angleški film
Znameniti pisatelj je ločen, žena skrbi za njunega osemletnega sina, on pa živi v prostrani londonski hiši, v vseh sobah ima vgrajene prisluškovalne in opazovalne naprave... Film, ki ga je posnel Albert Finney, govori o praznini takšnega življenja, ki meji že na nesmiselnost. Režiser je odigral tudi vlogo glavnega junaka, njegovo ženo pa je upodobila Liza Minnelli.
22.45 DNEVNIK

2
17.45 Teš – 18.00 Dnevnik – 18.15 Plavica (otroška oddaja) – 18.45 Narodna glasba – 19.30 Dnevnik – 20.00 Koncert violončelista Danila Šafrana na Dubrovniških poletnih prireditvah – 20.45 Poročila – 20.50 Naših tisoč obrazov (dokumentarna oddaja) – 21.40 Mojster in Margareta (jugoslovanski film)

ZAGREB 1
15.50 Video strani – 16.00 Nacionalni park Kornati – 16.30 Koncert Olivera Dragojevia – 17.05 Avtomobili in ljudje (dokumentarna oddaja) – 18.00 Poročila – 18.05 Koledar – 18.15 Plavica – 18.45 Narodna glasba – 19.30 Dnevnik – 20.00 Rockfordovi dosjeji (oddaja iz ameriške nanizanke) – 21.00 Festival zabavne glasbe Ljubljana 83: Večer tujih pevcev – 21.55 Dnevnik – 22.10 Kulturni mozaik – 23.40 Poročila

6. VIII. sobota

1
16.30 POROČILA
16.35 TARZAN, ameriška risanka
17.00 NEKO POLETJE, oddaja iz skopske nanizanke za otroke
17.30 MOGOČNO MORJE: OBLUTI SVET, angleška dokumentarna oddaja
18.30 GALAKTIKA, oddaja iz ameriške nadaljevanke
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 ZLATA VRTNICA PORTOROŽA, zabavnoglasbena oddaja
21.45 REVOLVERAŠEVA SMRT, ameriški film
23.25 POROČILA

2
16.50 Test – 17.05 Bhoomika (ansambel sodobnega plesa iz New Delhija na Festivalu otroka v Šibeniku) – 18.00 Bajka o carju in pastirju (posnetek predstave pionirskega gledališča Titovi mornarji iz Splita) – 19.00 Narodna glasba – 19.30 Dnevnik – 20.00 Glasbeni oder – 20.30 Poezija – 21.00 Poročila – 21.10 Feljton – 21.55 Športna sobota – 22.15 Gledano z avstralskimi očmi (dokumentarna oddaja)

ZAGREB 1
15.20 Sedem dni TV – 15.50 Poročila – 15.55 Koledar – 16.05 Od Uške do Savudrije – 16.35 V razpoloženju (glasbena oddaja) – 17.30 Avtomobili in ljudje (dokumentarna oddaja) – 18.30 Operna glasba – 18.45 Neobvezno (dokumentarna oddaja) – 19.30 Dnevnik – 20.00 Cena preživetja (n.mško-ameriški film) – 21.45 Dnevnik – 22.00 Za konec tedna – 23.30 Poročila

7. VIII. nedelja

1
9.15 POROČILA
9.20 ŽIVZAV, otroška matineja
10.05 V. Kovačević: KAPELSKI KRESOVI, oddaja iz zagrebške nadaljevanke
11.20 625, oddaja za stik z gledalci
11.35 ČEZ TRI GORE: OKTET LOUIS BRAILLE
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
Glavna tema današnje oddaje bo razvoj kmečkega turizma na Slovenskem. Beseda bo tekla še o vinogradništvu na območju konjiške kmetijske zadruge, o šmarnski farmi kur nesnic pa o prizadevanjih, da bi bile Slovenske gorice oskrbljene z vodo.
15.45 POROČILA
15.50 SAMSON IN DALILA, ameriški film
Svetopisemska zgodba o Samsonu in Dalili je ko nalaže za takega režiserja, kot je Cecil B. de Mille, ki ima izjemen posluh za množične

8. VIII. ponedeljek

1
18.10 POROČILA
18.15 NEKO POLETJE, oddaja iz skopske nanizanke za otroke
18.45 MLADI ZA MLADE
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 A. P. Čehov: ZGODBE O LJUBEZNI, sovjetska drama
Maja smo gledali izvrstno televizijsko dramo, ki so jo sovjetski televiziji posneli po motivih kratkih zgodb Čehova. Drevo bo na sporedu še ena podobna drama, režiser A. Vojtecki jo je posnel po Čehova novelah Na pot, V jeseni in V izgnanstvu. V ospredju je srečanje dveh junakov, njuna romanca traja le kratak čas, sicer pa je za delo značilno čehovljsko razpoloženje.

prizore in živopisno scenografijo. Ustvaril je več t. i. psevdogodovinskih filmov, za tega, ki ga bomo gledali to nedeljsko popoldne, je prejel oskarja za režijo, enako nagrado pa je dobil tudi oblikovalec kostumov. Igrajo Victor Mature, Hedy Lamarr, George Sanders, Angela Lansbury in drugi.
17.50 ŠPORTNA POROČILA
18.05 ZDRAVNICA V NEW YORKU, dokumentarna oddaja
18.25 ALPE-JADRAN, informativna oddaja
18.55 NE PREZRITE, kulturna oddaja
19.10 RISANKA
19.24 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 DANES V NEKI HIŠI, oddaja iz češkoslovaške nadaljevanke
21.30 ULICNI PEVCI, zagrebška zabavnoglasbena oddaja
22.20 ŠPORTNI PREGLED
22.50 POROČILA

2
14.15 Avtomobilske dirke formule 1 (prenos iz Hockenheim) – 15.25 Svetovno prvenstvo v atletiki (prenos iz Helsinkev) – 20.40 G. Bizet: Carmen (operna predstava) – 23.40 Poročila

Igrajo Ana Kamenkova, Armen Djirkankjan, Gedeminas Girvajmis in Valerij Nosik.
21.25 G. Auric: FEDRA, balet v izvedbi Pariškega baleta
22.10 DNEVNIK

2
15.55 Svetovno prvenstvo v atletiki (prenos iz Helsinkev) – 19.10 Športna oddaja – 19.30 Dnevnik – 20.00 Po poteh spoznanj – 20.45 Poročila – 20.50 Zabavnoglasbena oddaja – 21.50 Strogovi (oddaja iz sovjetske nadaljevanke)

9. VIII. torek

1
18.00 POROČILA
18.05 V ZNAMENJU DVOJČKOV: KUŽKOV PRAZNIK
18.25 OD VSAKEGA JUTRA RASTE DAN: DIVAČA
19.00 KNJIGA, kulturna oddaja
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

10. VIII. sreda

1
18.10 POROČILA
18.15 S. Mokranjac: ROKOVETI, glasbena oddaja
18.45 MOZAIK KRATKEGA FILMA: SMISEL ZA ODKRIVANJE, ameriški film
Film, ki ga bomo gledali, je iz lanske bere krajskega festivala športnih in turističnih filmov. Posnel ga je K. Scott Williams.

11. VIII. četrtek

1
18.15 POROČILA
18.20 TRADICIONALNI SVET ISLAMSKEGA IZROČILA: CLOVEK IN NARAVA, angleška dokumentarna oddaja
18.45 TELEVIZIJSKA KASETA: KEMAL MONTENO, skopska glasbena oddaja
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 DICK, TOM IN HARRIET, angleška humoristična oddaja

20.00 F. Boyer: BERLIOZOVO ŽIVLJENJE, oddaja iz francoske nadaljevanke
22.55 SKUPNO, aktualna oddaja jugoslovanskih studiev
21.40 DNEVNIK

2
15.25 Svetovno prvenstvo v atletiki (prenos iz Helsinkev) – 20.00 Hit parada (oddaja narodne glasbe) – 20.45 Dokumentarna oddaja – 21.35 Poročila – 21.40 Odprta knjiga – 22.10 Skrivnosti sveta (poljudnoznanstvena oddaja)

19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 35 MM – FILMSKA DELAVNICA, oddaja o filmu
22.00 DNEVNIK

2
15.55 Svetovno prvenstvo v atletiki (prenos iz Helsinkev) 20.00 Zlata vrtica Portoroža (zabavnoglasbena oddaja) – 21.50 Koncert pianista Iva Pogoreliča – 22.35 Poročila

20.50 MOGOČNI MIKRO: NAŠA PRIHODNOST

V zadnji oddaji angleške dokumentarne nanizanke bodo štirje nastavniki, katerih dejavnost je tesno prepletena z računalništvom, razmišljali o velikanskem vplivu mikroročunalništva na svet.

21.15 URA X, dokumentarna oddaja
22.35 DNEVNIK

2
18.00 Dnevnik – 18.15 Rumena packa – 18.45 YU rock skozi čas – 19.30 Dnevnik – 20.00 Svet Jamesa Joycea (2. del dokumentarnega filma) – 20.40 Poezija – 21.15 Kulturne diagonale – 21.55 Poročila

Papežu rekord proge

Papežev novi absolutni rekord in 3 medalje na DP v Zagrebu – Strokovnjake presenetil tudi v nedeljo v Kranju

ZAGREB, KRANJ – Tri medalje Sandija Papeža, še večeraj mladince, na državnem prvenstvu članov v vožnji na dirkališču, ki je bilo minuli teden v Zagrebu, so presenetile celo strokovnjake. Mladi novomeški kolesar je svoje velike sposobnosti potrdil tudi v nedeljo na mednarodni dirki za pokal Kranja, ko je kar pred 15 tisoč gledalci v članski razvrstitvi dosegel izredno 3. mesto.

Sandi Papež je bil v Zagrebu na državnem prvenstvu največje presenečenje. Ne samo da je skupaj z Novakom in Smoletom dosegel med člani imenitno 3. mesto v skupni razvrstitvi, pač pa je bil poleg tega še 2. na 4.000 metrov zasledovalne vožnje (Novak je bil tretji) in 3. v vožnji tisoč metrov na čas (Smole je zasedel 8. mesto). Najbolj pa so bili vsi poznavalci kolesarskega športa presenečeni, ko je Papež v predtekovanju na 4.000 metrov dosegel nov absolutni rekord proge pri nas s 5:05,01 in pustil za seboj mnogo bolj znanega in izkušenega Bojana Ropreta. Sicer pa so novomeško slavje v Zagrebu dopolnili še ostali. Mlajši mladinci so ekipno postali državni prvaki, na 2 tisoč metrov zasledovalne vožnje je bil Glivar 4., Lavrič pa 5., medtem ko je bil v 500 metrih sprinta Božič 6. in Glivar 9. Dobro se je odrezal tudi Darko Papež med starejšimi mladinci: v zasledovalni vožnji na 3000 metrov je bil 9., v sprintu na 1.000 metrov pa 8.

Nič manj uspešno ni bilo novomeško zastopstvo v nedeljo. Za največje presenečenje je vnovič poskrbel Sandi Papež, ki je v hudi mednarodni konkurenci dosegel v članski vožnji 3. mesto za zmagovalcem Ropretom in Avstrijcem Hauberjem, za seboj pa je pustil Borovičana, klubskega kolega Novaka, ki je s petim mestom prav tako dosegel lep uspeh, Buliča, Čubrčiča, da vseh ne naštevamo. Za Papeža je to gotovo največji uspeh, po

„teži“ celo pred vsemi doslej osvojenimi medaljami, tudi tistimi iz Zagreba. Strokovnjaki na čelu z zveznim trenerjem Hvastijem kar niso mogli verjeti temu dosežku, z malo več sreče pa bi lahko celo zagrenil slavje množici Kranjčanov, ki so navdušeno pozdravili zmago domačina Ropreta.

Izredno uspešno je bilo v Kranju tudi ostalo novomeško zastopstvo. Pri pionirjih B je zmagoval Fink, Pavlič pa je bil 6., med pionirji A je bil Zaletel 2., brata Judež 4., oziroma 6., Gregorič 8. in Turk 9. V kategoriji mlajših mladincev je Glivar zasedel 2. mesto, Stangelj je bil 4., Pavlič 11 in Božič 12, medtem ko je Sandijev brat Darko osvojil med starejšimi mladinci 15. mesto.

Nedvomno bo ostal minuli konec tedna zapisan kot eden največjih uspehov novomeškega

PRESENETIL STROKOVNJAKE – Sandi Papež je v soboto in nedeljo dosegel svoja doslej verjetno največja uspeha.

kolesarskega športa, za Sandija Papeža pa pomeni pomembno prelomnico, saj je spoznal, da lahko iz najboljšega mladincev v državi kmalu postane naš prvi kolesar.

B. B.

Nogometni klub naših zdomcev na obisku

Srečanje v Brežicah, Krškem in Kostanjevici

KRŠKO – V Sindelfingenu so pred desetimi leti ustanovili nogometni klub Radnik. Klub so ustanovili naši zdomci, zaposleni v tovarni Mercedes, ki finančno pomaga klubu. Cilj kluba ni samo igranje nogometa, ampak tudi ohranjanje jezika, kulture in tradicije jugoslovanskih narodov in prenašanje tega na mlajše rodove, ki so ogroženi od asimilacijske politike Nemčije.

Od 16. do 19. junija je klub že drugič gostoval v Jugoslaviji pod pokroviteljstvom revije SN. Obiskali so NK Radnik iz Velike Gorice pri Zagrebu, Varaždin, Plitvička jezera, Fostojnsko jamo, Brežice, Krško in Kostanjevico na Krki. Največje razočaranje je bila tekma z NK Brežice, saj je bilo srečanje vse prej kot prijateljsko.

Pri obisku Krškega je tovariš Branko Pirc pričakal in pozdravil nogometaše. Ti so obiskali tovarno celuloze in papirja Đuro Salaj, potem pa še kostanjevsko Formo vivo. Prisočno je bilo srečanje z nekdanjimi igralci in aktivisti NK Celuloza v hotelu Sremič. Osebe hotela se je močno potrudilo, posebno vodja Danica Strnad. Prav tako so bili gostoljubni v restavraciji Pod Gorjanci v Kostanjevici na Krki. Tovariš Vencelj Strajnar pa je prizadevno in strokovno vodil nogometaše skozi galerijo in razstavo Forme vive. Najbolj se je potrudil, da je srečanje lepo uspelo, tovariš Rajko Germeek, nekdanji igralec NK Krško pa so športno in korektno odigrali z zdomci mali nogomet.

BOGO JUREČIČ

Štirje v državnem dresu

Na balkanskem atletskem mladinskem prvenstvu v Bukarešti nastopili tudi Novomeščani Primc, Lapanje, Šikonja in Gabrijel

BUKAREŠTA – V tem romunskem mestu je bilo v soboto in nedeljo balkansko atletsko prvenstvo za mladince in mladinke. V dresu z državnim grbom je nastopala tudi četverica Novomeščanov: Šikonja v teku na 800 metrov, Lapanje v teku na 1.500 metrov, Primc v metu diska in Gabrijel v teku na 400 metrov z ovirami.

Prvi dan prvenstva sta nastopila Gabrijel in Primc. Slednji je v metu diska dosegel zanj poprečni rezultat: orodje je zalučal na 49,64 metra, s čemer je pristal na petem mestu. V ilustraciji le, da je zmagal Romun Turba z daljino, ki tudi za

Primca ni dosegeljiva – 53,30 metra. Uspešnejši je bil Gorazd Gabrijel, ki je tek na 400 metrov z ovirami resda končal „šele“ na 6. mestu, vendar je rezultat 55,18 njegov najboljši dosežek. Zmagal je Grk Kaliguri iz za mladince izrednim izidom, saj je progo pretekel v 51,67 sek. Sicer pa je že prvi dan pokazal, da imajo daleč najboljša atleta na Balkanu Bolgari, Jugoslovani pa so dosegli bolj ali manj pričakovane rezultate.

Druga dne sta nastopila še Robert Šikonja in Andrej Lapanje. Oba sicer nista pokazala vsega, kar zmoreta, vendar bi bilo tudi to kmalu dovolj za medalji. Šikonja je bil v teku na 800 metrov četrti z rezultatom 1:52,09, medtem ko je zmagovalček tekel 1:51,39, čas, ki ga je tudi Novomečan sposoben doseči. Četrto mesto je pripadlo tudi Lapanju, preskočil je zelo dobrih 212 centimetrov, za zmagovalcem pa je zaostal za 6 centimetrov.

Pokal v Sevnici

SEVNICA – Razočaranje, vsaj v tem posavskem mestu, ob končni objavi lestvice tekmovalstva v 1. slovenski moški rokometni članski ligi ima svojevrsten obličje: na seji odbora lige v Ljubljani so Sevničanom izročili pokal za prvo mesto. V „mah“ lestvici, kjer so Sevničanom odštete točke za zmago s celjskim Aerom, pa so prvi Krčani, ki tudi nadaljujejo tekmovalstvo v zvezni ligi.

Oči rokometarjev so seveda uprte že v novo prvenstvo. Slovenski odbor lige je za novo tekmovalstvo Celjane tokrat vrstil v konkurenco tako, da ne bi smelo biti več odštevanja ali prištevanja točk za mizo. Če kdo še vedno ne verjame, da je pokal za minule borbe v slovenski ligi res v Sevnici, naj pride na tokrat že 12. Lovrekov memorial. Tam ga bodo Sevničanom javno izročili. Lovrekov memorial, nekakšno prijateljsko otipavanje sil pred ligaškimi tekmovalci, bo tokrat potekal dva dni. 19. avgusta se nameravajo Sevničani predstaviti z vsemi selekcijami, od pionirskih do veteranirov. Naslednji dan bodo imeli v gosteh najuglednejše slovenske klube. Prijatelji rokometarjev pričakujejo zanimiva srečanja.

A. Z.

Rokomet ostaja prvi šport

Ekipa v Kočevsko-ribniški dolini pričela s pripravami

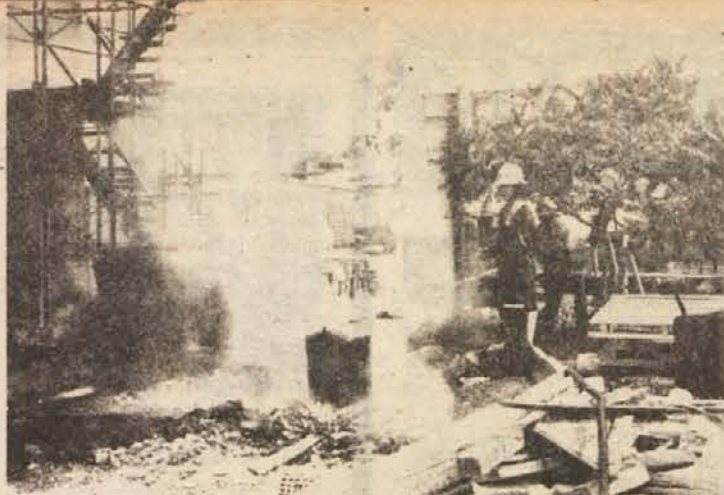
RIBNICA – Najuspešnejši šport minule tekmovalne sezone v Kočevsko-ribniški dolini je bil nedvomno rokomet in prav nič čudno ni zategadelj, da navijači od ribniškega Itasa in kočevskih rokometarjev pričakujejo v prihodnosti še večjih uspehov.

Najzanimivejše vprašanje, ki je te dni burilo duhove v Ribnici, je bilo vezano na odhod Inlesovega trenerja Jožeta Šilca. Kdo bo prihodnje sezono vodil ekipo v I. B ligi? Po nekaj neuspešnih poskusih uprava ni dolgo oklevala. Odločila se je za najstarejšega domačega igralca Zdenka Mikulina, še aktivnega igralca, poleg tega pa bi se ustanovil še strokovni štab, katerega bi vodil Nikola Radič. Kot okrepitve Ribničanom omenjajo zaenkrat Vesela, Križana in Putreta, ki prihajajo iz kočevskega Itasa, poleg njih pa se iz

JLA vrača tudi Troha. Priprave novega ribniškega prvotigaša so se pričele v ponedeljek, medtem ko se prvenstvo pričelja 24. septembra. Zanimivo, da so pred prvotigašem pričele s pripravami nove drugoligašice, ekipa Itasa. Moštvo, ki ga vodi Ivan Žerjav, ni utrpelo nikakršnih sprememb, saj so dekleta v minuli tekmovalni sezoni dokazala, da znajo igrati rokomet in da tudi v višjem tekmovalnem razredu niso brez možnosti.

Še pogled v Ponikve in Sodražico! Moštvo Ponikve še nadalje vodi Janez Bolha, ki je zbral vse igralce s preteklega prvenstva. Fantje obljubljajo, da bodo igrali eno vidnejših vlog v I. slovenski ligi. Velike pa so tudi ambicije sodražkega Donita. Trener in igralec Dušan Andoljšek obljublja dobre dosežke v II. republiški ligi, prav nobeno presenečenje pa ne bi bilo, če bi fantje odigrali eno vidnejših vlog na prvenstvu.

M. GLAVONJIC

GASILCI PREPREČILI KATASTROFO – Posnetek je star že 10 dni, vendar vseeno zasluži, da ga objavimo. Novomeški poklicni gasilci so namreč z urnostjo presenetili ne le stanovalce, pač pa tudi požar, ki je izbruhnil na stanovanjskem bloku na Zagrebški 4 v Novem mestu in o katerem smo pisali že v prejšnji številki. (Foto: B. Budja)

Ropar prijet v nekaj urah

Storilec četrtkovnega roparskega napada na novomeškem Novem trgu že za zapahi – Osumljen še za druge „grehe“

NOVO MESTO – Prejšnji teden, točneje v četrtek, 28. julija zvečer, je prišlo na novomeškem Novem trgu do roparskega napada, ki pa se je na srečo končal brez hujskih posledic.

Omenjenega dne zvečer se je na parkirnem prostoru na Novem trgu zadrževal Alojz Povše iz Lamutove ulice, ko je k njemu nenadoma pristopil neznanec. Ne da bi kaj dosti ogovarjal, ga je večkrat udaril in pričel sprasovati po denarju. Na srečo je Povše še imel toliko moči, da je prišel do avtomobila in pobežnil. Takoj ko so o dogodku prejeli obvestilo, so miličniki pričeli temeljito iskati storilca. To je kmalu obrodilo sadove. Možje postave so

namreč prijeli 43-letnega Josipa Lipovca, ki so ga utemeljeno osumili opisanega dejanja, poleg tega pa ima, kot kaže, na vesti še nekaj drugih „podvigov“. Konec koncev govori o njegovi preteklosti tudi dejstvo, da je bil zaradi takih dejanj že zaprt in da je bil v času, ko je zagrešil roparski napad v Novem mestu, pogojno izpuščen s prestajanja kazni.

Kot je pokazala preiskava, je Lipovec skušal na Cesti komandanta Staneta v Novem mestu podtakniti v kletnih prostorih ogenj, saj je na vratih drvarnice zažgal kartonski papir, vendar se mu je poskus na srečo izjalovil.

Preiskovalni sodnik je za Lipovca odredil pripor.

Prijeta vlomilca večjega „kalibra“

Smitran in Mihac iskana že po vsej državi

ČATEŽ – Posavski miličniki so 26. julija popoldne okoli 14. ure pri poskusu vlom v osebni avtomobil, ki je stal parkiran v Čateških Toplicah, prijeli mladeniča, za katerega se je izkazalo, da imata na vesti še veliko več grehov.

30-letni Svetozar Smitran iz Nove Topole 134 in pet let mlajši Tito Mihac iz Lamnice sta imela namreč ob prijemu v prtljajniku svojega avtomobila veliko dokaznega gradiva za kriminalce. Med drugim tudi dve registrski tablici ukradenih avtomobilov, golfa, ki je izginil 18. maja v Šibeniku, in bemveja, ukradenega 2. maja v Pakracu. Vse okoliščine pa kažejo, da imata fanta na vesti še veliko kaznivih dejanj šrom po državi, tako da je preiskovalni sodnik novomeškega temeljnega sodišča za Smitrana in Mihaca odredil pripor. Raziskava je v teku.

PO DOLENJSKI DEŽELI

Zadnje julijske dni je ne pridriprav ukradel motorno kolo, parkirano pred trebanjsko pošto. Pravzaprav nič nenavadnega, če kolo ne bi bilo last poštarjev. Tako pa je več kot upravičena bojazen, da bo zamuda s telegrami dosegla rekord.

Črnomalec Pavle Kastelic je zadnjega julija prijavi novomeškimi miličniki, da mu je nekdo iz tovrstnega avtomobila, parkiranega ob nedograjeni stanovanjski hiši v Črnošnjicah, odnesel diplomatski kovček z dokumenti. Čeprav dejstva temu ne gredo ravno na roko, pa je vendarle še najbolj verjetno, da je v kovčku resnično bil kakšen „diplomatski“ material. Kovček so namreč našli nedaleč od avtomobila – nedotaknjen.

Med 24. in 25. julijem je bilo vlomljeno v hlev Ignaca Karina iz Vinice. Storilec so odpejali „le“ gumi voz in dva konjska komata, vredna 70 tisočakov. Vendarle je čudno, da je v hlevu ostalo vse „meso“. Očitno ga storilec ne primanjkuje.

Vodovodar ali pa dober poznavalec razmer na trgu je med 20. in 22. julijem obiskal hišo Frančiške Popit v Mokronogu. Odnesele je kar 51 vodovodnih cevi, uradno cenjenih na 5 tisočakov, sicer pa je njihova vrednost neprecenljiva.

POTA IN STRAŠNA POTOVA

dežurni poročajo

IZTOČIL BENCIN – V noči na 29. julij je nekdo vlomil v osebni avto Franca Jereba iz Domžal. Jereb je vozilo pustil pred hotelom v Smarjeških Toplicah, neznanec pa je iz njega iztočil 10 litrov goriva. Za storilcem se poizvedujejo.

OB MOTORNO KOLO – 23. julija je nekdo ukradel kolo z motorjem znamke APN, last Ivana Kolencica z Mirne. Kolencic je oškodovan za kakih 12 tisočakov.

MOTORNO KOLO NAŠEL POŠKODOVANO – 31. julija je Matjaž Malenšek iz Dolenjskih Toplic prijavi tatvino kolesa z motorjem. Kolo je bilo parkirano pred restavracijo Rog v Dolenjskih Toplicah. Na srečo je lastnik dobil svoje prevozno sredstvo nazaj. Vozilo – resda je bilo karambolirano – so namreč našli v Meniški vasi. Miličniki so ugotovili, da ga je odpeljal 18-letni Rudi Senica iz Meniške vasi, zoper katerega bo podana ovadba javnemu tožilcu.

RAZGRAJALA IN RAZBIJALA – Metlički miličniki so imeli v noči na 1. avgust veliko opravka z 28-letnim Ivanom Kaušinom iz Metlike in 4 leta starejšim Žarkom Simoničem iz Svržakov. Mladeniča sta namreč razgrajala in razbijala inventar po gostinskih lokalih na Veselici ter v hotelu Bela krajina. Poleg k sodniku za prekrške bo prijava romala tudi k javnemu tožilcu.

Družinska vas: devet ranjenih in 850.000 din škode
Utrujenost zakrivila hud prometno nezgodo

DRUŽINSKA VAS – Devet telesno poškodovanih in 850 tisočakov materialne škode, takšne so posledice prometne nezgode, ki se je 26. julija ob 5.15 uri zgodila na magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom pri Družinski vasi.

Tisto jutro se je nemški državljani Berndt Godecke peljal z osebnim avtom proti Ljubljani, vendar je zaradi utrujenosti zadremal in zapeljal na levo stran ceste. Na nesrečo pa je v tistem trenutku pripeljal nasproti Turak Ismet Yilmaz in prišlo je do silovitega čelnega trčenja. Za Yilmazom je vozil Ante Šimunič iz Fojnice, na začasnem delu v Zahodni Nemčiji, ki svojega avtomobila ni mogel ustaviti. Trojica vozil je tako ostala vkleščanih eno v drugo, nezgoda pa seveda ni minila brez posledic.

Hudo poškodovana sta bila voznik Godecke in njegov sopotnik Stefan Colff. laže poškodovani pa voznik Šimunič in šest sopotnikov v vozilih.

Promet na magistralni je bil zaradi nezgode dalj časa oviran.

KRONIKA NESREČ

Z MOTORJEM V AVTO – 26. julija ob 13.30 se je 23-letni Drago Samide peljal z osebnim avtom skozi Mokronog, pred križiščem za lasko pa je iz leve strani predpognil cesti pripeljal kolo z motorjem Robert Kocjan iz Gornjega Mokronoga. Kocjan, ki ni imel potrdila o poznavanju prometnih predpisov, je ob opozenju padel in se poškodoval.

NEPREVIDNA PEŠAKINJA – 12-letna Saša J. s Podgrada je 28. julija dopoldne hodila skupaj s prijateljicami sem ter tja po cesti. Za njo je pripeljal voznik kolesa z motorjem Bojan Grujič, jo zadel in

zbil po tleh, pri tem pa je tudi sam padel. Obema so nudili pomoč v novomeški bolnišnici.

TRČIL V KOLESARKO – 29. julija ob 12.15 se je 53-letni Anton Rostan s Suhorja peljal v osebnem avtu po cesti proti Črnomlju. Pri Gradcu je v desnem nepreglednem ovinku srečal tovarnjak, istočasno pa dohitel še kolesarko. 15-letno Martino Švajger iz Vranovičev, Švajgerjeva je vozila ob desnem robu ceste, vendar jo je Rostan zadel, pri čemer je kolesarka padla in se poškodovala. Na srečo je šlo le za lažje poškodbe.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 4. avgusta - Janez Petek, 5. avgusta - Snežana Sobota, 6. avgusta - Vlasta Nedelja, 7. avgusta - Kajetan Ponedeljek, 8. avgusta - Dominik Forek, 9. avgusta - Roman Sreda, 10. avgusta - Lovrenc Četrtek, 11. avgusta - Klara

LUNINE MENE
3. avgusta ob 20.18 - mlaj

KINIO

NOVO MESTO - KRKIN
KLUB: 10. 8. jugoslovska drama

maliglas

SLUŽBO DOBI

ŠCEM PRODAJALKO za prodajo sadja in zelenjave. Tel. 24-709 ali na Partizanski 3, Novo mesto (popoldne).

STANOVANJA

BEKLE išče sobo v centru Novega mesta. Naslov v upravi lista.
GARSONJERO ali ogrevano sobo v Novem mestu nujno potrebuje diplomirana ekonomistka. Tel. 61-003, po 17. uri.
ŠCEM garsonjero ali enosobno stanovanje, lahko neopremljeno, v Novem mestu ali okolici. Ponudbe na tel. 21-817, od 16. do 17. ure.
ŠCEM NEOPREMLJENO SOBO v Novem mestu ali okolici. Naslov v upravi lista.

Motorna vozila

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1974, registriran do februarja 1984. Marija Smrekar, Semič 58, nova hiša.
PRODAM 126 P, letnik 1980. Vel. Bučna vas 39 c, Brumat.
PRODAM tovorni avto Mercedes 508, letnik 1980. Tel. (068) 71-462.
PRODAM P 126, letnik 1979. ERPE, Uršna sela 88.
PRODAM FIAT 750, letnik 1977, in šotor za 2 osebi. Košak, Kottarjeva 7, Novo mesto.
PRODAM avto FORD 12 v voznom stanju, tel. 25-050.
ARADI boleznij ugodno prodam tovorni avto TAM 125, letnik 1978 (8 ton), malo rabljen, prevoženih 75.000 km. Jože Kavčič, Orehovec 37c, Kostanjevica.
PRODAM vrstni red za ZASTAVO 750 LE. Dobava v 30 dneh. Poznič, Brezje 10, Senovo.
PRODAM 126 P, letnik 1979 in 1976. Koklič, Sukletova 21, Novo mesto.
PRODAM RENAULT 4, letnik 1979. Kostrevec, Jablan 32, Mirna peč.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozđ Časopis Dolenjski list, Novo mesto.
USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Ksenija Khalil (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek, Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primec, Drago Rustja, Jože Simič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge: Jože Matkovič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Iztok Gačnik in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 15 din. Letna naročnina 600 din - Za delovne in družbene organizacije 1.200 din - Za inozemstvo 20 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 250 din, za razpise, licitacije ipd. 350 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 380 din, 1 cm na prvi strani 500 din. Vsak mali oglas do 10 besed 115 din, vsaka nadaljnja beseda 12 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu. 52100-603-30624 - Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Glavni trg 7, p. p. 33, telefon (068) 23-606 - Naslov skupnih služb DITC: Gernova 3, p. p. 33, tel. 22-365 in 22-551 - Naslov ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka: Jenkova 1, p. p. 33, telefon (068) 24-006 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in preloži: DITC, tozđ Grafika, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Posebna v vzgoja. 17. 8. italijanska drama Jaz sem bog oče. Obkrat ob 20. uri.

BREŽICE: 5. in 6. 8. ameriški film Pogojna prostost. 7. in 8. 8. ameriški film Visoka tarča. 9. in 10. 8. francoski film Gadje na počitnicah.

KRŠKO: 4. 8. ameriški film Poslednji valček. 7. 8. angleški film Bagdaski lopov. 10. 8. hongkonški film Kartonski kung-fu. 11. 8. ameriški film Film na žaru ali kakor želite.

SEVNICA: 4. 8. avstralski film Harlekin. Od 5. do 7. 8. ameriški film Izučena, da ubije. 10. in 11. 8. angleški film Razbito steklo.

Kmetijski stroji

FREZO GOLDONI 108 L, letnik 1982, s prikolico ugodno prodam. Ivan Bogovič, Sela 101 a, Dobova, tel. 67-289.

PRODAM TRAKTOR MASSEY FERGUSON 28 KM s koso. Jože Župevc, Dolenja vas 6, Krško.

PRODAM malo rabljeno traktorsko kosilnico OLT Standard. Možen priklop na vsak traktor. Anton Škarja, Ravnik 11, Sentrupert, tel. (068) 40-151.

PRODAM KOMBAJN „HAGE-DORN“ za pobiranje krompirja in plug IMT (12 col). Ivan Vučajnik, Dobova 11, 68257 Dobova.

PRODAM traktor ZETOR 4712, Prečna 20.

PRODAM

PRODAM NOVE ORGLE TIGER z 12 ritmi za 5,2 M. Prodaj tudi ojačevalce 50 W ter motor cross Kreidler 50, skoraj nov, za 6 M. Dušan Zbogar, Semič 1.

VINO, domače, belo in črno, prodam po 30 din liter. Vinko Stegne, Vinica 45, 68344 Vinica pri Črnomlju.

RABLJENO ostreže (grušt) 8 x 12 m prodam. Peterle Franc, Roje 11, p. Trebelno.

PRODAM stiskalnico za grozdje na kamen, ohranjeno, po ugodni ceni. Škrbina Anton, Veliko Mrašovo, Podbočje.

PRODAM leto dni star italijanski športni voziček za dvojčke. Zvočne Jelenc, Mokronog 21.

PRODAM kavč, 2 fotelja in trajno žarečo peč po ugodni ceni. Dobro ohranjeno. Stipanovič, Cesta herojev 4, Novo mesto.

PRODAM belo otroško posteljico. Popadič, Nad mlini 23, Novo mesto.

UGODNO prodaj jogi, velikost 190 x 140 cm. Interesenti naj se javijo na tel. 24-625 ali na naslov: Danila Bučarja 8, Novo mesto.

PRODAM klavirsko harmoniko Weltmeister, 80 basov, propeler za izvenkrmni motor CHRYSLER (20 KM) in komplet tesnil za motor. Informacije na tel. (068) 81-996.

PRODAM lesno stružnico s kopirno napravo, lahko tudi samo kopirno napravo. Jože Kadivnik, Bohorska 6, Senovo.

PRODAM kompletno opremo (baterije) za kokoši nesnice (za 600 kosov). Tel. 24-596.

PRODAM rabljen pralni stroj Gorenje, motor za Z 750 in globok otroški voziček „Vojko Novak, Črešnjice 58, Cerklje ob Krki.

JARČKE pasme Hisex dva in tri mesece stare, odlične nesnice, in piščance za cvrtje dobite v Medvodah ob avtocesti Ljubljana-Kranj (200 m niže od restavracije na klancu). Tel. (061) 443-247.

PRODAM zadnje luči za R 12 in svinčene cevi. Inf. na tel. 21-990.

COLN MAESTRAL 18 S in motor Tomos 4 S, rabljen 20 dni, prodam ali zamenjam za mopéd z doplačilom. Jože Kruljac, Vrhovčeva 10, Novo mesto, tel. 24-870.

PRODAM KONJA, starega 9 let, in dobro konjsko opremo. Naslov v upravi lista.

ŠOTOR za 4 osebe, nov (spalnica, predprostor), prodam. Tel. 22-111.

PRODAM dve sezoni rabljeno etažno peč za centralno kurjavo (20.000 cal), za 1,6 M. Tel. 44-278.

PRODAM 800 l dobrega rdečega vina po 40 din. Vilko Dernelič, Zdole 52 pri Krškem.

PRODAM smrekov ladijski pod po ugodni ceni. Ratež 10, tel. 85-921.

PRODAM otroško posteljico z jogijem. Informacije po tel. (068) 24-450, po 15. uri.

PRODAM gradbeni material: vogalnike, opeko, nekaj lesa, punte, betonsko mrežo. Jože Simič, Jerebova 8, Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjeno dnevno sobo. Ločna 19, Novo mesto.

PRODAM nov stereo prenosni radio s kasetofonom. Tel. (068) 23-355.

PRODAM brejo kravo, staro 4 leta. Franc Kristan, Češca vas 24.

PRODAM MELOTRON CRUMAR MULTIMAN - S, cena 75.000 din. Informacije od 13. - 15. in od 20. - 22. ure. Tel. (068) 71-844. Drago Gradišek, Cesta 4, Julija, Krško.

PRODAM 400 l rdečega vina in 500 l šmarnice. Slavko Bakš, Šentjernej 48.

PRODAM rdeče vino po nizki ceni. Jože Bojanc, Mala Čikava 2, Novo mesto.

PRODAM sobna vrata in tridelno okno, zastekleno. Henigman, Dolenjske Toplice 66.

PRODAM hladilnik Gorenje (230 l), brezhiben. Kotnik, Nad mlini 36, Novo mesto, te. 21-007.

PRODAM športno kolo Favorit. Mohorčič, Zagrebška 16, Novo mesto. Petek popoldne.

POSEST

PRODAM GRADBENO PARCELO 835 m2 vključno z gradbenim dovoljenjem v naselju Narpelj v Krškem. Tel. (061) 852-176 (od 20. do 21. ure).

PRODAM HIŠO v Podturnu 48 pri Dolenjskih Toplicah. Hiša je zgrajena do četrte faze, vseljiva. Voda in elektrika v hiši. Ogled je možen v soboto in nedeljo. Naslov v upravi lista (3182/83).

PRODAM 4.000 m2 zemljišča s staro hišo in gospodarskim poslopjem na lžanski cesti v Ljubljani. Informacije po tel. (061) 327-741.

PRODAM stanovanjsko hišo, nekdanjo gostilno, na Velikem Kamnu št. 11, p. Koprivnica pri Brešanici. Hiša stoji ob glavni cesti v bližini avtobusne postaje in trgovine. Ogled je možen vsak dan dopoldan in popoldan. Zdomci imajo prednost. Naslov v uredništvu.

VINOGRAD (15 a) v Ljubnu s podrti zidnico (možnost adaptacije) prodam ali zamenjam za FIAT 750 ali 126 P. Tel. (068) 23-355.

PRODAM vinograd v Straški gori, Črmošnjice 55, Stopiče.

PREKLICI

Milan HARALOVIC, Globočice 10 pri Kostanjevici, prepovedujem vsako vožnjo ali hojo po parceli št. 155 zraven hiše. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Marija UDOVIC, Lobetova 27, in Anica Sluha, Straža 69, prepovedujeta prehod s raznimi vozili preko najine parcele št. 967 v Gotni vasi in vsakršno drugo povzročanje škode. Kdor tega ne bo upošteval, ga bova sodno preganjali.

ČESTITKE

DRAGI hčerki, ženi in mami SILVI VIŠCEK iz Šmarjete 14 pri Šmarjskih Toplicah želijo vse najboljše za 25. rojstni dan vsi njeni, ki jo imajo radi.

DOBRI stari mami Rozaliji Kraševc iz Jelš pri Otočcu iskreno čestitajo za rojstni dan Mirjana, Ernest, Matej in Erik.

OBVESTILA

TAKOJ ZAPOSIM dva delavca za opravila pri izdelavi cementnin. Informacije na telefon (068) 69-837 ali osebno pri Kerin Karel, Podbočje 10.

HIŠNO GOSPODINJO išče obrtniška družina. Plača odlična, ostalo po dogovoru. Informacije na telefon (068) 69-837 ali osebno pri Kerin Karel, Podbočje 10.

VODOVODNE INSTALACIJE NAPELJUJEM in popravilam kvalitativno in po konkurenčnih cenah. Material na zalogi. Možnost plačila z bančnim kreditom. DRAGO VIRČ, Tomšičeva 11, 68210 Trebnje, tel. 44-594.

NOVO! NOVO!
Obveščam vse stranke, da je v Šentjerneju odprta nova delavnica s področja sitotiska. Izdelujem vse vrste sitotiska na papir, tekstil, kovino, les, steklo in plastiko. Posebno se priporočam za izdelavo vizitk, etiket, startnih števil in tekstovnih filmov za sitotisk. Priporočam se za obisk: SITOTISK, Jazek Kavšek, 68310 Šentjernej. Sportna društva imajo 10-odst. popust!

KUPIM gumijast čoln Maestral 9 SD ali SPORT za 4 do 6 oseb. Ponudbe na tel. (068) 81-996.

»Dolenjski list« v vsako družino

DEVET SLIKARJEV V KOLONIJI

METLIKA - Tretje slikarske kolonije Alojz Gangl, ki bo od 22. do 28. avgusta v Metliki, se bo udeležilo devet slikarjev: Bogdan Čobal, Karin Gzad, Leopold Hočevar - Hočič, Zoran Hočevar, Marjan Jelenc, Rado Jerič, Janez Kovačič, Kamilo Legat, Vojko Pogačar. Vsak slikar bo eno delo, nastalo v tej koloniji, podaril organizatorici občinski kulturni skupnosti, razstavo slik pa bodo pripravili za praznik metliške občine 26. novembra. 25. avgusta pa bo drugi pionirski ekstemore, ki se ga bodo udeležili učenci iz osnovnih šol Metlika, Črnomelj, Podzemelj, Semič, Dragatuš in Milka Šobar - Nataša iz Črnomlja, svoje izdelke pa bodo razstavili ob zaključku slikarske kolonije Alojz Gangl 28. avgusta.

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je po težki boleznij zapustil dragi mož, oče, stari ata, brat in stric

ALOJZ VIDMAR

iz Sp. Mladetič 14

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, vaščanom, delovnim organizacijam Kolinska Mirna, KPD Dob, Integral Trbovlje in Titan Kamnik ter šoferjem na progi Šentjanž - Mokronog za podarjene vence in cvetje. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju zdravstvenega doma v Krmelju.

Žalujoci: žena Lojzka, sinova Darko in Miro, hčerki Pavla in Slavka z družinami, sedem vnukov in štiri pravnuki ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob bolečij izgubi naše drage mame, stare mame in sestre

BARBARE STARIHA

iz Metlike (roj. v Vidošičih)

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in darovano cvetje. Posebna zahvala sosedom Pezdirčevim, Simoničevim in Mariji Mavrin za pomoč. Zahvaljujemo se tudi vsem zdravnikom, sestram in šoferjem zdravstvenega doma v Metliki, posebno pa sestri Malči Gazvodovi iz Novega mesta za nesebično pomoč. Hvala župniku za opravljeni obred, pevkam za pesem ob grobu ter vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: otroci Mimi, Tone, Stanka in Jože z družinami, zet Marino in vnuk David, sestra Marija, brat Martin ter ostalo sorodstvo

Pomlad bo na tvoj grob prišla in vprašala, kje si ti; bo sedla na cvetoča tla in zajokala, ker te ni...

ZAHVALA

Ob nenadni, bolečij izgubi ljubljenega moža, očeta, deda

RADETA DUKIČA

kapetana I. raz. v pokoju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, ki ste sočustvovali z nami, izrekli pismo in ustno sožalje, poskrbeli za pogreb, mu izrekli poslovilne besede, mu darovali vence in cvetje, ga spremili na zadnji poti in mi stali ob strani v najtežjih trenutkih mojega življenja.

Žalujoci: žena Tončka, sin Božo z Nino

ZAHVALA

Ob bolečij izgubi drage žene, mame, stare mame, sestre in tete

JOŽEFE ŠEGA

z Vesele gore

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki so z nami sočustvovali, pokojnici darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in jo spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo pevcem, Petru Kurentu za poslovilne besede in župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: mož Ivan, sinova Janko in Darko z družinama in drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je po hudi in dolgotrajni bolezni mnogo prezgodaj zapustil naš dobri mož, oče, dedek, brat in stric

FRANC POTOČAR — ČAMPA

NOSILEC spomenice 1941
iz Velike Bučne vasi 35 pri Novem mestu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in vsem drugim, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, poklonili toliko vence in cvetja ter nam pisno ali ustno izrazili sožalje. Zahvaljujemo se vsem družbeno-političnim organizacijam: ZK, ZB, SZDL, krajevni skupnosti, vsem, ki so držali častno stražo, UJV, gasilec, godbenikom, pevcem, pogrebnikom, osebju hemodialize in internega oddelka za lajšanje bolečin ter sosedji Nadujevi za pomoč. Posebna hvala govornikom, JLA za spremstvo, zahvala organizatorjem, kolektivom PIONIR Krka, Cestno podjetje ter VVZ Novo mesto za podarjene vence.

Žalujoci: žena Anica, otroci: Marjeta, Franc, Sonja in Tomaž z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 56. letu je dotrpel naš dragi mož, oče in stari oče

ANTON GORNIK

iz Grabrovca, n. h.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pospremili pokojnika na zadnji poti. Za podarjene vence se posebej zahvaljujemo delovnim organizacijam Pionir, Metlika, obratu družbene prehrane BETI Metlika, in KOMET Metlika. Posebna hvala osebju zdravstvenega doma Metlika za lajšanje bolečin, govornikom Jožetu Jakljeviču, Stanku Nemaniču in Antonu Črnuglju za poslovilne besede, gasilec gasilskega društva Grabrovec za spremstvo ter godbi na pihala.

Žalujoci: žena Marija ter hčerki Darinka in Martina z družinama

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je zapustila naša ljubljena mama, stara mama in babica

MARIJA ŠKOF

iz Gor. Lokvice 47 pri Metliki

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom iz Lokvice in Črnomlju, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, pomoč in darovane vence in cvetje. Hvala družinam Plut in Klemenčič, Anici in Tonetu Šukljetu za pomoč v težkih trenutkih. Posebno zahvalo smo dolžni teti Micki Govednikovi in Ivanu Mucu za dolgoletno nesebično pomoč v času mamine bolezni. Zahvala gre tudi govornici Mariji Nemanič, ZB Lokvica, bivšim sodelavkam in sodelavcem Novoteksa iz Metlike, župnikoma iz Metlike in Suhorja za opravljeni obred in poslovilne besede, dr. Kvarantiniju za hiter obisk in nudenje pomoči, kolektivu pošte Črnomelj, podjetju za PTT promet Novo mesto ter vsem, ki ste imeli našo mamo radi, ki ste nam kakorkoli pomagali in čutili z nami ter pospremili našo drago mamo na njeni zadnji poti.

Žalujoci: hčerke Kristina, Rezka in Micka z družinama in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš dobri mož, ate, stari ate, brat in stric

STANKO STRUGAR

iz Gradca št. 18

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, DPO, gasilskemu društvu, posebno pa sosedom, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, nam ustno ali pisno izrazili sožalje, pokojniku darovali cvetje in ga tako številno spremili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Micka, hčerki Marjanca in Anica z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

ANE GORENC

iz Cerovega loga 33, Šentjernej

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in spremili pokojno na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo kirurškemu oddelku in oddelku intenzivne nege splošne bolnišnice v Novem mestu za lajšanje bolečin, ZZB Orehovica in TOZD ISKRA HIPOT Šentjernej za podarjena venca ter kaplanu za tolažilne besede in obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 78. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE BUTALA

iz Gornje Pake 4

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, znancem in sodelavcem tozda 4, Iskra Semič, ki so nam pomagali, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedu Stanetu, LD Črnomelj, ZB Petrova vas, GD Petrova vas za poslovilne besede ter župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Kristina, sin Ivan in hčerka Tončka z družinama, sestra Ana z družino in ostalo sorodstvo

Gornja Paka, Kot pri Semiču in Lokve pri Črnomlju

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni nas je v 81. letu zapustil mož, ate, stari ate in prastari ate

JANEZ HRIBAR

iz Družinske vasi 30

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, pokojniku darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili k zadnjemu počitku. Posebej se zahvaljujemo sestri Stanislavi, ki mu je lajšala bolečine ob zadnji uri. Zahvaljujemo se tudi župniku za lepo opravljeni obred ter cerkvenemu pevskeemu zboru, ki ga je spremljal z žalostinkami. Zahvaljujemo se tudi kolektivom tovarne oblačil Labod, tozda Commerce, podjetju za PTT promet in Gorjanci Straža.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 63. letu nas je po težki in zahrbtni bolezni zapustila naša draga žena, mama in stara mama

MARIJA PAPEŽ

iz Ratja 37 pri Hinjah

Iskreno se zahvaljujemo vsem vaščanom iz Ratja, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, in vsem znancem, prijateljem, sorodnikom in ostalim, ki so obiskali pokojnico, ji darovali cvetje in nam izrazili sožalje. Iskrena hvala tudi zdravstvenemu osebju bolnišnice v Novem mestu, posebno še dr. Kotarju in dr. Janežu za nesebično pomoč. Zahvala velja tudi župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: mož Stanko, sinova Slavko in Lojze z družinama ter hčerke Marija, Albina, Anica in Pavla z družinami

Ugasnilo je tvoje življenje,
dolgo let je bilo tvoje trpljenje,
vzeli smo od tebe žalostno slovo;
sinovi, hčere, žena tvoja,
kličemo te vsi nazaj domov.

POKOPALIŠČE PRED ZELENKO HIŠO

TREBNJE - Pred trebanjsko „zeleno hišo“ so že dlje časa parkirane avtomobilske razbitine. Vsem trebanjskim občanom, ki so doslej obtoževali trebanjske funkcionarje, da s temi razbitinami prikrijevajo svoje dozdnevno bogastvo, sporočamo, da ne gre za nič takega. Gre za

edino trebanjsko pokopališče starih avtomobilov. Nekaj Trebanjcev je dobilo nove renaultove osemnajstice, znabiti da bodo stare postavili na avtomobilski „britof“.

SLABA UDELEŽBA, MANJ RAZPRAV

NOVO MESTO - Pred kratkim je bila za delegate novomeške ob-

činske skupščine izdelana analiza prisotnosti, ki kaže, da udeležba delegatov letos znatno upada, posebno v zboru krajevnih skupnosti. Letos 16. maja se je zgodilo prvič, da je bil ta zbor nesklepčen, padec udeležbe delegatov pa beležijo tudi v zboru združenega dela. V skupščini poleg tega ugotavljajo, da je vse manj razprav delegatov in delegacij. Vse več sklepov in

ugotovitev sprejemajo zbori brez razprav ali konfrontacij različnih mnenj. Utihnile so celo tiste delegacije, ki so bile do nedavnega še najbolj aktivne. Na prvi prihodnji seji občinske skupščine bodo skušali oceniti vzroke in razloge za tako stanje.

PROBLEMSKA KONFERENCA O ALKOHOLIZMU

NOVO MESTO - Novomeška zdravstvena skupščina je 28. julija ob obravnavi poročila o uresničevanju sklepov in priporočil občinske skupščine, ki zadevajo socialno varnost in alkoholizem ter invalidne

osebe, sklenila jeseni organizirati problemsko konferenco. Na njej naj bi s posebnim poudarkom obravnavali preveč strpen odnos do alkoholikov v delovnih organizacijah, kar ima hude zdravstvene posledice za posameznike in njihove svojce, povzroča pa tudi veliko družbeno škodo in zahteva ogromna sredstva.

Portret tega tedna

LUDVIK HREN

Dolgoletni vodja Motela Čatež Ludvik Hren je gotovo eden tistih članov kolektiva, ki imajo največ zasluga za sloves dolenjskih Trojan širom po Jugoslaviji in zunaj meja.

„Ko smo 1960 odpirali prvi, za današnje razmere mali obrat, nas je skrbelo, kako bo s prometom,“ se spominja Hren, „toda imeli smo srečo, da smo našli stik s slavnim kuharjem Mirkom Benkovičem, ki se je prav tedaj vrnil iz ZDA. Dobro je poznal ameriške motele. Svetoval nam je, kaj naj ponudimo gostom, ki želijo predvsem dobro jedajo in urno postrežbo. Potrudili smo se, da smo se uveljavili z okusno, že pripravljeno hrano, prilagojeno našim razmeram. Do dobrega glasu so motelu pomagali izredno požrtvovalni delavci, delali so po štirinajst in šestnajst ur na dan brez letnih dopustov in brez prostih dni.“

Z gostinstvom se je Ludvik Hren srečal že kot otrok. Doma v Celju so imeli gostilno in to ga je pozneje navdušilo za poklicno odločitev. Za natakarja se je učil med vojno po končani meščanski šoli. Vsako dopoldne je imel prakso v celjski Evropi, popoldne pa je prebil pri teoretičnih predmetih v šolskih klopih. Po vojni je obiskoval srednjo šolo za turizem in gostinstvo v Ljubljani.

O današnjem izobraževanju gostincev direktor Petrolovača tozda Gostinstvo na Čatežu nima najboljšega mnenja: „Iz kuharjev in natakarjev bi najraje naredili doktorje znanosti, pozablja jo pa na osebnostne lastnosti, ki so odločilne za poklic. Če bi na to mislili že pri usmerjanju, bi bilo manj nezadovoljnih gostov in razočaranih gostincev.“

Hren je po končani srednji šoli v Ljubljani dobil štipendijo za Švico, kjer je obiskoval mednarodno hotelško šolo v Luzernu, nato pa je opravil še dve leti prakse v Lausanni. V Luzernu se je navdušil za psihologijo. Predaval jim je profesor iz Berna in od takrat naprej se ji o prostem času veliko posveča. Če zahtevamo vplivnost in prilagodljivost od človeka, ki mu to ni prirojeno, je po Hrenovem mnenju rezultat enak, kot če se učenec brez poslušanja učil igrati na violino. Zaradi tega mu kot izkušeni gostincu ni prav, da bi strim učencem odsvetujejo gostinski poklic, češ da je za kuharja ali natakarja vsakdo dober. To ni res, saj nas življenje uči drugače.

Pravemu gostincu ni vseeno, če ga gost spravi v zadrego, zato v motelu ob vsakem času postrežejo tudi s francoskim konjakom. „Nekoč si ga je zatelel tov. Tito, pa ga nismo imeli,“ je pripovedoval Hren. „Takrat mu je postregel z njim Bakaric; prinesel ga je iz avta. Mi smo ga takoj nabavili, da se nam kaj takega ne bi ponovilo. Tito se je sedemkrat oglašil pri nas. Enkrat si je zatelel tudi tudi cviček. Postregel sem mu s Slovinovim, pa je v šali dejal, da je steklenica res originalna, vino v njej pa ne. Titovih obiskov se zelo rad spominjam, saj sem imel vselej čast biti zraven in ga tudi osebno postreči.“

JOŽICA TEPPEY

JUNAK IZ KRKE – Poldrugi meter dolgi in 20 kilogramov težki som iz Krke v naročju ribiča Ivana Praha. (Foto: MiM)

Brkati „junak“ iz Krke

Ivan Prah je na trnek ujel dvajset kilogramov težkega soma – Boj z velikanom je trajal 10 minut

MARSICJA VAS – Dolenjska lepota Krka je polna rib in marsikateri ribič ve za to javno skrivnost čisto oprjemljivo, saj je iz njenih bogatih voda potegnili že prenekateri kos, s katerim se je lahko pobahal pred prijatelji brez prevelikega ribiškega pretiravanja. Med takšne srečne lovce lahko prištejemo tudi upokojenega krojača Ivana Praha iz Gaberja pri Soteski, ki je 29. julija ob pol enajstih zvečer potegnil na dan dvajset kilogramov težkega soma, ki so mu od glave do repa namerili kar poldrugi meter.

ŠE PROSTA MESTA V KOLONIJI

NOVO MESTO – Za letovnje predšolskih otrok od 4. do 7. leta starosti v počitniški koloniji RK, ki bo na morju od 3. do 13. septembra, je še nekaj prostih mest. Starši naj čimprej prijavijo otroke, hkrati bodo dobili vse potrebne dodatne informacije. Prijave sprejemajo v pisarni občinskega odbora RK v Novem mestu, na Cesti komandanta Staneta.

VASČANI PA NIČ

KLEČE – Pred kratkim so na vseh delovskih letošnje zvezne mladinske delovne akcije organizirali skupne udarniške akcije z domačini. Skupina brigadirjev je delala tudi v vasi Kleče, kjer že tri leta ostaja nezastutih okrog 50 metrov vodovodnega jarka sredi vasi. Vasčani, ki to že tri leta gledajo, tudi ta dan niso priskočili na pomoč brigadirjem.

Prah je že prej vedel, da se v globinah Krke pri Maršičji vasi skriva krepak som, saj končno takih krepkih rib pri nas res ni malo, težje pa jim je priti do konca le s trnkom in laskom. Prah se je ribjega velikana lotil z vrvice debeline 0,40 mm in z vabo, za katero so mu služila kurja jetrca. Tisto noč je trnek namočil v Krko in že po nekaj minutah čakanja je plen prijel. Še sreča, da sta bila z njim dva ribiška kolega, saj so bili edino tako kos močnemu junaku iz Krkinih voda. Po pravici povedano, je Prah moral imeti dve priči, saj brez njiju niti ne bi smel ob taki pozni uri na lov na soma.

Bitka je trajala samo deset minut. Zdaj bo Ivanu in njegovim potomcem nagatena somja glava še mnogo let pripovedovala o velikih lepotech, ki žive v naši čudoviti reki. Za enkrat res še.

SMETI ŠE PO DESETIH LETIH

SEMIČ – Že skoraj 10 let je od tega, kar se je semiška ambulanta preselila v nove prostore v središču kraja, ostalo pa je smetišče, saj se nihče ni pobrigal za odvoz smeti. Staro smetišče so sicer zarasle koprive in ga tako delno zakrile, postalo pa je prijetno zavetišče za kače, ki jih je bilo tam okrog že od nekaj dovolj.

Pogin rib in smrad v Kočevju

Ribiči so pravočasno ukrepali – Atrakcija pa taka!

KOČEVJE – Minuli teden, ko se je živo srebro v Kočevju dvignilo na 35 stopinj v senci, so začele poginjati ribe pod zapornico. Ribiči so pogin pravočasno opazili in pričeli ukrepati.

Ribe so začeli prevažati v globljo vodo in v rudniško jezero, kjer so si še žive ribe opomogle. Tako so s pravočasnimi ukrepi preprečili škodo.

Za svojevrstno „turistično atrakcijo“ pa so poskrbeli kmetijci, ki so vroče dneve izrabili za razvažanje gnojnice. Tako so mesto ob Rinži v torek in sredo, 26. in 27. julija, napolnili s smradom, ki je vsiljivo vdirav stanovanja in javne lokale. Razvažati gnojnico v takšni vročini ni najbolj pametna poteza.

F. BRUS

V ribniku utonilo dekle

ŠTRIT – Huda vročina je tudi letos pri kopanju željnih občanih že našla svoje žrtve. Pisali smo o tragični utopitvi v Dolenjski Toplicah, do podobnega primera pa je prišlo v soboto, ko se je v ribniku Štrit pri Raki utopila 14-letna Jožica Tomažin iz Zabukovja 15.

Jožica je šla v soboto popoldne skupaj s prijateljico Milko Dvojak iz Zabukovja 32 proti ribniku, da se okopa. Tam pa sta dekletki srečali Franca Žiberta iz Štrita 6, ki je s čolnom, last sevnjske ribiške družine, veslal po ribniku. Vzel ju je na čoln, poleg njiju pa še štiri druge osebe, in odveslali so proti sredini ribnika, kjer je globina vode prek 15 metrov. Da bi bila nesreča še večja, se je med potjo za čoln obesilo še troje oseb, tako da leseno in že dokaj dotrajano plovilo ni preneslo tolikšne obtežitve. Voda je pričela vdirati v čoln in vsi so, da bi se rešili, poskakali v ribnik. Nihče od deveterice ni bil posebej dober plavalec, še najmanj pa Jožica Tomažin. Pomoči je bila brezuspešna, navzlic prizadevanjem ostalih je dekle utonilo.

V času, ko to poročamo, trupa dekleta še niso našli, čeprav so to poskušali tudi potapljači iz Trbovelj. Upamo, da je bilo več sreče včeraj, ko je na pomoč priskočila ekipa republiške UNZ.

METLIŠKO KULTURNO POLETJE

V okviru kulturnih prireditev pod skupnim imenom „Metliško kulturno poletje“, katerega organizator je metliška Zveza kulturnih organizacij, so doslej pripravili prireditvi „V vinu so resnica, ljubezen in ženske“ ter predstavitev pesniške zbirke „Čisto vsakdanja pesem“ črnomaljskega pesnika Tomaža Skrbinskega, v metliški cerkvi pa je bil koncert Slovenskega okteta in orgelskega mojstra Huberta Berganta. Pripravljajo pa še nastop Zlatka Sugmana „Direktni prenos“ ter Fornezzijevega „Občinskega svetnika Švejka II“ v izvedbi Janeza Hočevarja-Rifleta. Za metliško kulturno poletje pripravljajo tudi delo domačina Tonija Gašperiča „Metlika je Šparta“.

NARAVNA REDKOST – Nad vhodom v zidanico Marjana Borštnarja v Selah pri Pavlovi vasi se bohoti nenavadno velika drevesna goba, ki so jo domačini našli v bližnjem gozdu. Takšna velikanka ne zraste vsak dan in ne na vsaki bukvi, zato jo je njen sedanji lastnik s ponosom vzel v roke in razkazal. (Foto: MiM)

NARAVNE MOČI – Poletje se obrača v svoj plodni del in znanilci dobre letine so že tu. Tale paradiznik v rokah Žužeta Klevišarja iz Lutrskega sela pri Otočcu tehta 85 dag in ima na vrstu po zatrevanju lastnika Klevišarja še več le malo manjših bratov. Navdušenemu zelenjadarju se obeta edinstvena bera paradiznikov. (Foto: MiM)

OBVESTILO

NOVO MESTO – 26. julija 1983 so se ob 22.50 uri v Novem mestu aktivirale sirene za alarmiranje občanov. Do nejlube pomote je prišlo zaradi napake na napravi za elektronsko vodenje siren, zato prosimo občane za razumevanje in se opravičuje mo.

Sekretariat za ljudsko obrambo

Rimski nagrobnik je v muzeju

Italijani so kamen razbili, nagrobniku pa so prizanesli – Poteka iz 3. stoletja n. št. – Bil je prelomljen in poškodovan, ohranjen je v Belokranjskem muzeju v Metliki

V Prilogi Dolenjskega lista je bil 8. junija letos objavljen članek prof. Janka Jarca „Roma doma“, v katerem avtor govori o usodi kamna s tem napisom in rimskega nagrobnika v Črnomlju. Ker pa je ta nagrobnik še ohranjen v lapidariju Belokranjskega muzeja v Metliki, objavljamo na avtorjevo željo tale dodatek:

Kamen z vklesanim napisom ROMA DOMA (Rim kroti, oziroma pokori), ki so ga bili izklesali in postavili italijanski okupatorji, so Črnomaljeci takoj po kapitulaciji Italije v septembru 1943 razbili, medtem ko so drugemu kamnu, rimskemu nagrobniku, prizanesli. Zanimivo je, da so meščani kljub vojnemu času dobro ločili, kaj so ostanki njihove kulturne dediščine in kaj je vsiljena fašistična kultura. Ta kamen je bil nekoč vzdignjen v mlinski vodni žleb nekdanjega Flekovega mлина na Lahinji pod

črnomaljskim gradom. Od tod so ga Italijani kot dokaz „dvatisočletne rimske kulture v Beli krajini“ prenesli na črnomaljski glavni trg in zraven postavili kamnit stebrič z Mussolinijevim geslom „Roma doma“.

Rimski nagrobnik, ki poteka iz 3. stoletja n. št., so Črnomaljeci morda našli v mestu samem, še verjetneje pa v Loki, na drugi strani Dobljice, kjer je bila v septembru 1970 na posestvu Antona Weissa odkopana tudi poznoantična grobnica. Sestavljalo jo je več rimskih nagrobnikov in drugih kamnov, ki stoje danes v veži in na hodniku črnomaljskega gradu oziroma gostišča.

Zgoraj omenjeni rimski nagrobnik (grobnica stela), izklesan iz apnenca, je dokaj okorno rustikalno delo rimskih priseljencev oziroma potujočih kamnosekov in je reliefno obdelan. V spodnjem delu je pravokotno obrobiljen napis. Nad njim je daritvena miza s tremi posodami, levo in desno pa

stojita služabnika, ki sodelujeta pri daritvi. Na levi strani je kos vitice. Nad to daritvijo je v dveh vrstah upodobljenih osem umrlih odraslih oseb in trije otroci. Vse podobe so doprsne, spodanja leva oseba pa je prikazana v celoti in je oblečena v togo. V zatrepu (zaključku) nagrobnika je jezdec na konju desno od njega je kozel (gazel), na levi pa še neka žival.

Napis, ki je le deloma ohranjen, govori, da so bili tu pokopani Petronij Pavljan, Petronij Verijan in Apuleja Rufina. Spodnji del napisu manjka. Objavila Viktor Hof-filler in Balduin Saria v Antike Inschriften aus Jugoslawien, zv. 1, 1938, št. 490.)

Ta nagrobnik, ki je bil že prej poškodovan in prelomljen, je po zadnji vojni več let stal v spodnjem hodniku črnomaljske gimnazije (prejšnje meščanske šole) pod Sadežem. Od tod ga je uprava Belokranjskega muzeja spomladi 1952 prepeljala v Metliko v novo osnovani arheološki oddelček, ki je bil 25. maja istega leta odprt v nekdanji Mrtinavi cerkvi. Tu je nagrobnik shranjen še danes.

JOŽE DULAR

VLAK GA JE POVOZIL DO SMRTI

BRESTANICA – 27. julija nekaj po 17. uri je prišlo na nezavarovanem železniškem prehodu rudarske proge med Brestanico in Sevnico do hude nezgode. 50-letni Pavle Preskar se je namreč to popoldne peljal na kolesu z motorjem do prehoda in očitno spregledal utripajoče rdeče luči. Preskar, ki je doma iz Armeškega 24 pri Krškem, za zapeljal na progo v trenutku, ko je po njej pripeljal vlak, ki ga je upravljal 29-letni Jože Radej iz Senogova. Ob nezgodi je dobil motorist hude poškodbe, podlegel je že med prevozom v bolnišnico.

„NA VALOVIH KRKE“

Te dni se obeta še ena veleveselica na Dolenjskem. Gasilsko društvo Dvor pri Žužemberku priredi v soboto, 6. avgusta, tradicionalni piknik „Na valovih Krke“. Prireditelj je pripravil pester in zanimiv program, ki ga bo povezoval in vodil Mirko Bogataj, za glasbo in ples pa bo poskrbel narodnozabavni ansambel Maksu Kumra. Ob bogatem srečelovu in izbranimi specialitetami na žaru ter dobri pijači ne bo prilike za kisljo voljo.

Pri vinski kleti na Malkovcu pa isti dan prirejajo veselico tudi gasilci iz Tržišča. Igral bo ansambel Dobri prijatelji.

RIMSKI NAGROBNIK – Hranijo ga v lapidariju Belokranjskega muzeja v Metliki.

Gate le s potrdilom

– Dober dan.
– Dober dan, gospa.
+ Kilogram praška, prosim.
– Nimamo.
– Lahko dobim kavo?
– Ne, ne morete, ker je nimamo.
– Tudi prav. Pol kilograma sira bi vas prosila.
– S sirom ne bo nič, ga nimamo.
– Pa zavojček masla?
– Ga tudi nimamo.
– Kaj pa margarino?
– Zadnjo pošiljko smo dobili prejšnji mesec.
– Dve steklenici olja bosta, kajne? Prazne steklenice imam s seboj.
– Z oljem ne bo nič.

Prejšnji teden so ga dobesedno razgrabili.
– Da ne pozabim: kvas.
– Nimamo ga niti za vzorec. Pošiljajo nam ga skoraj na recept. To je hkrati trapasto in nevdržno.
– Mož mi je naročil, naj mu kupim plin za vžigalnik.
– Nič ne bo. Plina nismo videli že tri mesece.
– Kaj pa britvice za britje?
– Mogoče jih dobimo čez kakšnih dvajset dni.
– Do takrat bo lahko shajal z električnim brivnikom. Mrežice...
– Ne bodite smešni! Trgovski zastopnik trdi, da mrežice ne bo dobili niti le-

tos niti naslednje leto.
– Pa nič. Vzela bom torej umetno hrano za dojenčke. Soseda ima...
– Ne boste vzeli, ne. Prvič zato ne, ker je ne naročamo, drugič pa zato ne, ker je ni.
– Dude pa imate, kajne?
– Žal tudi teh ne. Spet bo treba namakati krpice.
– Dajte mi torej pet spodnjih hlač.
– Imate srečo. Gate pa imamo že vedno na zalogi, vendar jih lahko dobite le s potrdilom.
– S potrdilom? S kakšnim potrdilom neki?
– Draga gospa, gate lahko dobite le s potrdilom, da delate več kot polovico delovnega časa na – lestvi.
TONI GAŠPERIČ